

Številka: 0070-11/2023/641

Ljubljana, 9.8.2024

EVA 2023-261-0059

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Zakon o osebni asistenci – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) je Vlada Republike Slovenije na ... seji dne ... pod točko ... sprejela naslednji

S K L E P:

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o osebni asistenci ter ga pošlje v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije po rednem postopku.

Barbara Kolenko Helbl
GENERALNA SEKRETARKA

Priloga:

- Predlog Zakona o osebni asistenci

Prejemniki:

- Ministrstvo za finance
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov: /

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

Luka Mesec, minister za delo, družino socialne zadeve in enake možnosti
Igor Feketija, državni sekretar na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
mag. Andrejka Znoj, generalna direktorica Direktorata za invalide
Simona Kamšek, sekretarka na Direktoratu za invalide

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

/

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

Luka Mesec, minister za delo, družino socialne zadeve in enake možnosti
Igor Feketija, državni sekretar na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
Mag. Andrejka Znoj, generalna direktorica Direktorata za invalide
Simona Kamšek, sekretarka na Direktoratu za invalide

5. Kratek povzetek gradiva:

Predlog Zakona o osebni asistenci odpravlja pomanjkljivosti, ki so se pokazale pri dosedanjem izvajanju zakona in izboljšuje sistem nadzora izvajanja storitev osebne asistencije. Predlog zakona natančno opredeljuje upravičence do pravice osebne asistencije in določa pogoj aktivnosti in invalidnosti za pridobitev pravice. Omejuje se število osebnih asistentov družinskih članov, ki lahko izvajajo osebno asistenco, na novo se določa postopek pridobitve pravice do osebne asistencije.

Predvideva se ustanovitev javnega zavoda za invalidsko varstvo, v okviru katerega se bo izvajalo ocenjevanje pravice do osebne asistencije, usposabljanje vseh deležnikov osebne asistencije, hkrati pa bi bil javni zavod tudi izvajalec osebne asistencije. Podrobno se ureja nadzor nad izvajanjem osebne asistencije ter sankcije zoper vse deležnike.

6. Presoja posledic za:		
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA/NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA/NE
c)	administrativne posledice	DA/NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA/NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	DA/NE
e)	socialno področje	DA/NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	DA/NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:		

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna	/	/	/	/
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov	/	/	/	/
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna	/	- 6 mio	-10 mio	-14 mio
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov	/	/	/	/
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva	/	/	/	/
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):				
<ul style="list-style-type: none"> – prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov, – odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov, 				

- obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov.

II. Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Za izvajanje veljavnega zakona so na proračunski postavki 180048 »Izvajanje Zakona o osebni asistenci« za leto 2025 predvidena finančna sredstva v višini 226 mio evrov, od tega predstavlja okvirno 221 mio evrov plačilo storitev osebne asistence in 5 mio evrov za plačilo komunikacijskega dodatka ter strokovnih komisij za oceno pravice do osebne asistence.

Z izvedbo sprememb v predlaganem vladnem gradivu se bodo do konca leta 2025 zmanjšali odhodki iz državnega proračuna v skupnem znesku 6 mio evrov z izvedbo ukrepov zamejitve obvezne prisotnosti osebnih asistentov v času nočnega počitka in izvedbo ponovnih ocen upravičenosti do osebne asistence.

Do leta 2027 je predviden prihranek na podlagi vseh ukrepov predlaganega vladnega gradiva v višini 14 mio evrov.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

(Samo če izberete NE pod točko 6.a.)

Kratka obrazložitev

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

DA/NE

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: DA/NE
- Združenju občin Slovenije ZOS: DA/NE
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: DA/NE

Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:

- v celoti,

- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	DA/NE
---	--------------

Datum objave: 15. 9. 2023 na e-Demokraciji

V razpravo so bili vključeni:

- nevladne organizacije,
- predstavniki zainteresirane javnosti,
- predstavniki strokovne javnosti.

Predlog zakona je bil 15. septembra 2023 objavljen na e-demokraciji. Javna obravnava je trajala 30 dni, do 15. oktobra 2023. V javni obravnavi je bilo posredovano več kot 250 pripomb. Vse pripombe so se preučile in v največji meri tudi upoštevale. Predlagatelj zakona se je posvetoval tudi z delovno skupino, katere člani so bili uporabniki osebne asistencije, Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo, Sindikat osebne asistencije Slovenije, koordinatorji invalidskega varstva ter izvajalci osebne asistencije.

Predlog zakona je bil ponovno posredovan v javno obravnavo 2. aprila 2024 za 30 dni. Posredovane so bile pripombe, ki so bile v večini upoštevane.

V času javne obravnave smo prejeli tudi pripombe Varuha človekovih pravic RS, Zagovornika načela enakosti in Informacijskega pooblaščenca.

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	DA/NE
--	--------------

11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	DA/NE
--	--------------

**Luka Mesec
MINISTER**

ZAKON O OSEBNI ASISTENCI**I. UVOD****1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM ZAKONA**

Konvencija Združenih narodov o pravicah invalidov (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 37/08; v nadaljnjem besedilu: Konvencija), ki jo je Slovenija ratificirala leta 2008, je prvi zavezujoč dokument Združenih narodov o človekovih pravicah invalidov. Konvencija v 19. členu določa, da: »države pogodbenice te konvencije priznavajo enako pravico vsem invalidom, da živijo v skupnosti in enako kot drugi odločajo ter sprejemajo učinkovite in ustrezne ukrepe, ki jim omogočajo polno uživanje te pravice ter polno vključenost v skupnost in sodelovanje v njej, ter zagotavljajo, da: a) imajo invalidi enako kot drugi možnost izbrati stalno prebivališče in se odločiti, kje in s kom bodo živeli in jim ni treba bivati v posebnem okolju; b) imajo invalidi dostop do različnih storitev na domu ter bivalnih in drugih podpornih storitev v skupnosti, vključno z osebno pomočjo, potrebno za življenje in vključitev v skupnost ter za preprečevanje osamljenosti ali izločevanja iz skupnosti; c) so storitve v skupnosti ter objekti in naprave, ki so namenjeni vsem prebivalcem, enako dostopni invalidom in se prilagajajo njihovim potrebam«. Veljavni zakon ureja pravico do osebne asistencije ter tako omogoča invalidu, da živi samostojno, aktivno in je enakopravno vključen v družbo.

Zakon o osebni asistenci (Uradni list RS št. 10/17 in 31/18; v nadaljnjem besedilu: zakon) je Državni zbor Republike Slovenije sprejel februarja leta 2017, spremembe in dopolnitve zakona pa aprila leta 2018. Zakon se je začel uporabljati 1. januarja 2019. Zakon je uveljavil dve pravici, in sicer pravico do osebne asistencije in za gluhe, slepe in gluhoslepe uporabnike pravico do komunikacijskega dodatka.

Namen zakona je omogočiti invalidom, da živijo v skupnosti in enako kot drugi odločajo o svojem življenju. Zakon zato zagotavlja osebno asistenco na domu, na delovnem mestu, pri izobraževanju in pri vključevanju v socialno okolje. Z osebno asistenco se invalidom zagotovi podpora pri izvajanju aktivnosti, vezanih na vključevanje v družbo, ki jih ne morejo izvajati sami zaradi vrste in stopnje invalidnosti, a jih vsakodnevno potrebujejo doma in zunaj doma, da lahko živijo neodvisno, aktivno in so enakopravno vključeni v družbo.

Pri izvajanju zakona so se pojavile pomanjkljivosti, ki so bile delno odpravljene z Zakonom o spremembah in dopolnitvah zakona o osebni asistenci (Uradni list RS, št. 172/21, ZOA-B). Spremljanje izvajanja storitev osebne asistencije pa je pokazalo, da so potrebne še dodatne sistemske rešitve na področju izvajanja zakona. V praksi se je izkazalo, da je treba natančneje definirati uporabnike osebne asistencije, invalidnost, aktivnost ter ocenjevanje pravice do osebne asistencije. Ugotovljene so anomalije pri porabi sredstev, namenjenih za izvajanje storitev osebne asistencije, kot na primer zaračunavanje ur storitev s strani izvajalcev osebne asistencije za ure storitev, ki dejansko niso bile opravljene, zaračunavanje ur storitev, ki naj bi jih opravili osebni asistenti, ki jih uporabnik dejansko ne pozna, neprisotnost osebnih asistentov na delovnem mestu ipd. Zaznana je negospodarna poraba sredstev za izvajanje osebne asistencije in neupravičeno izplačevanje dodatkov k plačam osebnih asistentov. Iz navedenih razlogov je nujno sprejeti ukrepe za nadzor nad izvajanjem zakona, kar določbe tega predloga zakona o osebni asistenci (v nadaljnjem besedilu: predlog zakona) tudi urejajo.

Predlog zakona natančneje opredeljuje definicijo osebne asistence, in sicer je osebna asistenca laična pomoč uporabniku pri vseh tistih opravilih in dejavnostih, ki jih uporabnik ne more izvajati sam zaradi vrste in stopnje invalidnosti, a jih vsakodnevno potrebuje doma in izven doma, da lahko živi neodvisno, aktivno in je enakopravno vključen v družbo. Pri tem pa v ospredje postavlja opredelitev invalidnosti in aktivnosti kot ključna pogoja za pridobitev pravice do osebne asistence.

Predlog zakona uvaja tudi novosti na področju postopka uveljavljanja pravice do osebne asistence, izvajanju storitev osebne asistence s strani družinskih članov in osebnih asistentov, samostojnih podjetnikov posameznikov.

Predlog zakona predvideva tudi ustanovitev zavoda za invalidsko varstvo, ki bo ne samo omogočal uporabnikom širšo izbiro med ponudniki izvajalcev storitev osebne asistence ter zagotavljal enotnost ocenjevanja in usposabljanja na področju osebne asistence, ampak tudi zagotavljal jedro strokovnosti na celotnem področju invalidskega varstva.

Bistveno spremembo pa predstavljajo določbe, ki opredeljuje nadzor in sankcije zoper kršitelje določb izvajanja storitev osebne asistence in se nanašajo na vse deležnike osebne asistence. S tem se zagotavlja odgovornost vsakega posameznika za ustrezno in kvalitetno izvedene storitve osebne asistence.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE ZAKONA

2.1. Namen in cilj

Namen predloga zakona je odprava pomanjkljivosti, ki so se pokazale pri sami izvedbi veljavnega zakona s ciljem uporabnikom zagotoviti čim kvalitetnejše izvajanje storitev osebne asistence, ki jo potrebujejo za aktivnejše življenje, vključevanje v delo, izobraževanje in družbo.

2.2. Načela

Predlog zakona temelji na naslednjih načelih:

- spoštovanja dostojanstva in neodvisnosti uporabnika;
- pravice uporabnika do svobode izbire in odločanja med postopkom uveljavljanja pravice do osebne asistence in njenim izvajanjem;
- omogočanja uporabnikove aktivne vključenosti v družbo;
- individualne obravnave uporabnika;
- zagotavljanja enakih možnosti ter dostopnosti do storitev osebne asistence.

2.3. Poglavitne rešitve

a) Predstavitev predlaganih rešitev

Predlog zakona natančneje opredeljuje definicijo osebne asistence, in sicer je osebna asistenca laična pomoč uporabniku pri vseh tistih opravilih in dejavnostih, ki jih uporabnik ne more izvajati sam zaradi vrste in stopnje invalidnosti, a jih vsakodnevno potrebuje doma in izven doma, da lahko živi neodvisno, aktivno in je enakopravno vključen v družbo.

Pri osebni asistenci je ključna vloga uporabnika, zato mu je zagotovljena svobodna izbira izvajalca osebne asistence in osebnega asistenta.

Predlog zakona na novo opredeljuje pojem neodvisnega življenja, in sicer je uporabnik neodvisen takrat, ko sam odloča kdaj in kako bo izvedena storitev osebne asistence, za katere izvedbo pa potrebuje pomoč druge osebe, ki sledi uporabnikovim navodilom skladno z njegovimi zmožnostmi in invalidnostjo oziroma navodilom njegovega zakonitega zastopnika.

Predlog zakona opredeljuje upravičence, in sicer je do osebne asistence upravičena oseba, ki:

- je invalid po tem zakonu;

- zaradi invalidnosti potrebuje pomoč pri opravljanju vsakodnevnih opravil, vezanih na samostojno osebno in družinsko življenje, vključevanje v okolje, izobraževanje in zaposlitev;
- sam ali s pomočjo zakonitega zastopnika izvaja aktivnosti, ki so kot take navedene v tem predlogu zakona oziroma izkaže interes za izvajanje teh aktivnosti;
- je državljan Republike Slovenije s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji ali tujec, ki ima stalno prebivališče v Republiki Sloveniji;
- je star od 18 do 65 let;
- živi ali bi želel živeti v samostojnem ali skupnem gospodinjstvu zunaj celodnevne institucionalne oskrbe;
- potrebuje pomoč najmanj 30 ur tedensko.

Glede na to, da je osebna asistenca povezana tudi z odgovornostjo uporabnika, sposobnostjo upravljanja z osebno asistenco (usposobitev asistentov za delo, spremljanje in nadzor dela, odgovornost za izvedene ure storitve osebne asistencе in podobno) in neodvisnim življenjem, je predlagana starostna omejitev od 18. do 65. leta. Gre za aktivno dobo življenja posameznika pri čemer je omejitev starosti povezana tudi z možnostjo pridobitve pravic po drugih predpisih.

Če je upravičena oseba uveljavljala pravico do osebne asistencе pred dopolnjenim 65. letom starosti, je upravičena, da pridobljeno pravico obdrži tudi po dopolnjenem 65. letu starosti. V tem primeru se vsaki dve leti po uradni dolžnosti oceni upravičenost do osebne asistencе in odloči o tej pravici.

Nadalje se opredeljuje tudi invalidnost, in sicer, da se kot invalid po predlogu zakona šteje:

- oseba, ki je pridobila status invalida po zakonu, ki ureja zaposlitveno rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov, ali zakonu o usposabljanju in zaposlovanju invalidov,
- invalid I., II. ali III. kategorije po zakonu, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje,
- invalid, ki je pridobil pravice na podlagi zakona, ki ureja socialno vključevanje invalidov ali varstvo duševno in telesno prizadetih oseb,
- oseba z ugotovljeno najmanj 90 odstotno telesno okvaro zaradi izgube vida ali 70 odstotno telesno okvaro zaradi izgube sluha ali najmanj 80 odstotno telesno okvaro, s tem, da je najnižji odstotek posamične telesne okvare, ki se sešteva, vsaj 70 odstotkov,
- oseba z opredeljeno gluhoslepoto v skladu z odredbo, ki določa vrsto in stopnjo telesnih okvar,
- vojaški vojni invalid, vojaški mimodobni invalid ali civilni invalid vojne po zakonu, ki ureja pravice vojnih invalidov,
- oseba, ki je bila razvrščena na podlagi izvida in mnenja strokovne komisije za razvrščanje otrok in mladostnikov z motnjami v telesnem in duševnem razvoju oziroma je bila usmerjena v program vzgoje in izobraževanja kot otrok z motnjo v duševnem razvoju, slep ali slaboviden otrok, gluh ali naglušnen otrok, gibalno oviran otrok ali kot otrok z več motnjami na podlagi zakona, ki ureja usmerjanje otrok s posebnimi potrebami,
- invalid, ki je pridobil status invalida po predpisih drugih držav članic Evropske unije.

Ne pomeni pa, da je oseba, ki ima priznano invalidnost, ki jo opredeljuje predlog zakona, hkrati tudi uporabnik osebne asistencе. O tem se odloča v postopku ugotavljanja upravičenosti do osebne asistencе.

Predlog zakona daje možnost osebam, ki še niso pridobile odločbe o invalidnosti ali telesni okvari, vendar je na podlagi izvida oziroma potrdila zdravnika specialista ugotovljeno, da pri njih obstaja trajna okvara, ki temelji na spremembah v zdravstvenem stanju, ki jih ni mogoče odpraviti z zdravljenjem ali ukrepi medicinske rehabilitacije, zaradi katere potrebujejo pomoč v skladu s tem predlogom zakona in ne potrebujejo le podporne negovalne oskrbe in/ali so v vegetativnem stanju, da lahko pridobijo pravico do osebne asistencе za čas ugotavljanja upravičenosti do pravice na podlagi invalidnosti ali telesne okvare po tem zakonu, vendar ne dlje kot dve leti od dokončnosti odločbe o pravici do osebne asistencе. V tem času mora oseba sprožiti postopek za oceno invalidnosti ali telesne okvare. Po zaključenem postopku ocene invalidnosti ali telesne okvare mora vložiti vlogo za ponovno oceno

upravičenosti do osebne asistence. V nasprotnem primeru pravica do osebne asistence preneha po poteku dveh let.

Navedena rešitev predstavlja možnost vsem osebam po nesrečah, težkih poškodbah, še preden uredijo ustrezno invalidnost za čas do ureditve dokumentacije, da pridobijo pravico do osebne asistence. V tem času pa mora oseba sprožiti ustrezne postopke za oceno invalidnosti ali telesne okvare na podlagi predpisov, navedenih v določbi, ki opredeljuje invalidnost po tem zakonu. Ponovna ocena upravičenosti do osebne asistence se za takšnega uporabnika izvede na predlog uporabnika po pridobitvi pravice na podlagi ocene invalidnosti ali telesne okvare.

Nadalje predlog zakona opredeljuje aktivnost in jo navaja kot pogoj za pridobitev pravice do osebne asistence za vse vlagatelje, ki bodo pridobili pravico po uveljavitvi tega zakona. Aktivnost je opredeljena kot:

- skrb za otroka do 18. leta starosti, za katerega je vlagatelj dolžan skrbeti, oziroma skrb za invalidnega otroka,
- zaposlitev ali aktivnosti aktivnega iskalca zaposlitve,
- aktivnosti rednega in izrednega programa izobraževanja oziroma usposabljanja,
- vodenje, varstvo in zaposlitev pod posebnimi pogoji ali
- druge aktivnosti vključevanja v družbo na lokalnem, regionalnem, državnem ali mednarodnem nivoju.

Predlog zakona opredeljuje tudi, da med upravičence ne spadajo osebe, ki potrebujejo samo podporno negovalno oskrbo in/ali so v vegetativnem stanju, ter osebe, ki potrebujejo le storitve osebne asistence iz sklopa storitev, namenjenih osebni pomoči uporabnika, ter storitve pomoči pri pripravljanju hrane in kuhanju, pomoči pri čiščenju in vzdrževanju bivalnih prostorov ter pomoči pri vsakodnevnih nakupih in nakupih predmetov trajne rabe, saj ne izkazujejo aktivnosti po tem predlogu zakona in je zanje poskrbljeno v okviru zakona, ki ureja dolgotrajno oskrbo.

Predlog zakona določa storitve osebne asistence, ki se izvajajo v prisotnosti uporabnika in po njegovih navodilih. Katera od storitev se bo izvajala pri posameznem uporabniku, je odvisno od njegovih potreb in želja. Storitve, navedene v predlogu zakona, predstavljajo okvir pomoči uporabniku pri izvajanju vseh aktivnosti, ki so pomembne za neodvisno življenje.

Nadalje se opredeljuje prisotnost osebnega asistenta v času nočnega počitka uporabnika kot storitev osebne asistence le v primerih, ko bi bil uporabnik v času izvajanja storitve zaradi nezadovoljitve njegovih osnovnih življenjskih potreb, življenjsko ogrožen. Potreba po storitvi, ko je uporabnik življenjsko ogrožen, se po predlogu zakona zapiše tudi v izreku odločbe o pravici do osebne asistence.

Predlog zakona slepim, gluhim in gluhoslepim, ki potrebujejo samo storitev osebne asistence kot pomoč pri komunikaciji, omogoča pravico do komunikacijskega dodatka v obsegu 30 ur na mesec, ne glede na starostni pogoj iz tega zakona.

Predlog zakona na novo opredeljuje dokazila o izpolnjevanju pogojev za pridobitev komunikacijskega dodatka ter navedbo, da se komunikacijski dodatek izključuje s storitvami osebne asistence.

Predlog zakona določa, da se pravica do osebne asistence izključuje s celodnevni institucionalnim varstvom in dolgotrajno bolnišnično obravnavo v skladu s predpisi, ki urejajo področje socialnega in zdravstvenega varstva, celodnevni institucionalnim varstvom v skladu s predpisi, ki urejajo šolsko zakonodajo, celodnevno dolgotrajno oskrbo v instituciji, dnevno dolgotrajno oskrbo pri izvajalcih, oskrbovalcem družinskega člana, dolgotrajno oskrbo na domu in denarnim prejemkom, v skladu s predpisi, ki urejajo področje dolgotrajne oskrbe, storitvijo socialnega vključevanja prebivanja s podporo v skladu z zakonom, ki ureja socialno vključevanje invalidov, in prestajanjem zaporne kazni.

Pravica do osebne asistencije se ne izključuje s storitvijo pomoči na domu po zakonu, ki ureja socialno varstvo. V tem primeru se število odobrenih ur osebne asistencije v izvedbenem načrtu zmanjša za število odobrenih ur iz naslova pomoči na domu po zakonu, ki ureja socialno varstvo. Pravica do osebne asistencije se ne izvaja sočasno s pravico do vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji oziroma pravico do drugih podpor pri zaposlovanju in socialnem vključevanju, ki so financirane iz javnih virov in so urejene v predpisih s področja socialnega varstva in zaposlovanja invalidov oziroma vzgojno-izobraževalnimi programi v skladu s predpisi, ki urejajo področje vzgoje in izobraževanja.

Osebno asistenco kot nepridobitno dejavnost lahko izvaja zavod za invalidsko varstvo, ustanovljen na podlagi tega predloga zakona (v nadaljnjem besedilu: zavod), in izvajalci osebne asistencije, ki so vpisani v register izvajalcev osebne asistencije (v nadaljnjem besedilu: izvajalci osebne asistencije).

Osebno asistenco kot nepridobitno dejavnost izvajajo humanitarne organizacije in invalidske organizacije s podeljenim statusom v skladu z zakonom, ki ureja humanitarne organizacije, ali zakonu, ki ureja invalidske organizacije, ter zavodi in društva s pridobljenim statusom delovanja v javnem interesu na področju invalidskega, socialnega varstva ali za opravljanje humanitarne dejavnosti na področju socialnega varstva, z vpisom v register izvajalcev osebne asistencije na podlagi odločbe ministrstva, pristojnega za invalidsko varstvo.

Država je dolžna zagotavljati storitve invalidskega varstva na enoten način in zagotavljati enoten sistem usposabljanja deležnikov storitev invalidskega varstva. S tem se ustvarja na trgu pluralizem izvajalcev storitev invalidskega varstva in teži h kakovostnemu in transparentnemu izvajanju storitev.

Predlog zakona na novo določa ustanovitev javnega zavoda za namen izvajanja nalog s področja invalidskega varstva, ki ga ustanovi Republika Slovenija in se financira iz proračuna Republike Slovenije. Znotraj zavoda lahko delujejo enote, ki so notranje organizacijske enote in so organizirane zunaj sedeža zavoda.

Predlog zakona opredeljuje naloge zavoda, in sicer na način, da zagotavlja pogoje in možnosti za:

- enakomerno dostopnost, učinkovitost in racionalno organiziranost storitev s področja invalidskega varstva na območju Republike Slovenije,
- izvajanje nalog, povezanih z ocenjevanjem upravičenosti, vrste, vsebine in obsega potreb po storitvah s področja invalidskega varstva,
- izvajanje nalog usposabljanj na področju invalidskega varstva,
- izvajanje nalog financiranja storitev s področja invalidskega varstva,
- izvajanje strokovne podpore izvajalcem storitev s področja invalidskega varstva ter
- izvajanje drugih nalog, ki jih določi Vlada Republike Slovenije.

Zavod bo tako izvajal storitve s področja invalidskega varstva, ocenjeval upravičenost do storitev invalidskega varstva, financiral storitve invalidskega varstva ter izvajal usposabljanja deležnikov na področju invalidskega varstva.

Predlog zakona opredeljuje svet zavoda in njegove naloge, direktorja zavoda, ki ga imenuje svet zavoda ter statut zavoda.

Predlog zakona natančno opredeljuje tudi izpolnjevanje pogojev za pridobitev in ohranjanje statusa izvajalca osebne asistencije med izvajanjem osebne asistencije ter kdaj lahko izvajalcu osebne asistencije preneha status izvajalca osebne asistencije.

Poleg navedenega mora izvajalec osebne asistencije tudi revidirati računovodske izkaze vsako leto tako, da za vsako poslovno leto zagotovi revizorjevo poročilo o dogovorjenih postopkih, s katerimi revizijska družba, ustanovljena v skladu z zakonom, ki ureja revidiranje, poda mnenje, da so javna sredstva, prejeta zaradi izvajanja storitev osebne asistencije, prikazana na posebnem kontu, da so skupni stroški, ki se nanašajo na več dejavnosti, razmejeni po ključu delitve tako, da izvajanje osebne asistencije bremeni le tisti del skupnih stroškov, ki je neposredno povezan in potreben za njeno izvajanje skladno z določbami predloga zakona in podzakonskimi akti, o ustreznosti delitve skupnih

stroškov po ključu razmejitev in da so javna sredstva za izvajanje osebne asistencije porabljena namensko za plačilo upravičenih stroškov. Potreben je nadzor nad izvajanjem osebne asistencije pri izvajalcih osebne asistencije.

Predlog zakona opredeljuje osebne asistente, ki so lahko fizične osebe, ki opravljajo osebno asistenco pri izvajalcih osebne asistencije ali zavodu na podlagi pogodbe o zaposlitvi, ali kot samostojni podjetnik posameznik, če sami opravljajo delo osebnega asistenta, če so polnoletni, poslovno sposobni in iz kazenske evidence ne izhajajo, da so bili pravnomočno obsojeni za kazniva dejanja na področju nasilja, spolne nedotakljivosti oziroma diskriminatornega ravnanja na podlagi invalidnosti po drugih predpisih, kaznivega dejanja zoper premoženje ter imajo opravljeno usposabljanje po tem zakonu.

Osebni asistent, ki delo opravlja kot samostojni podjetnik posameznik, lahko opravlja osebno asistenco največ v obsegu, kot velja za zaposlene na podlagi zakona, ki ureja delovna razmerja. Po pogodbi civilnega prava tj. po podjemni pogodbi, ali kot začasno ali občasno delo dijakov in študentov ali kot začasno ali občasno delo upokožencev, pa lahko osebni asistenti samo nadomeščajo redno zaposlene osebne asistente, vendar največ 720 ur v koledarskem letu.

Pri posameznem izvajalcu osebne asistencije lahko v tekočem mesecu storitve osebne asistencije opravljajo osebni asistenti, ki opravljajo delo kot samostojni podjetniki posamezniki, največ v obsegu 20 odstotkov vseh opravljenih ur v preteklem mesecu. Predlog zakona tako spodbuja zaposlovanje osebnih asistentov in s tem preprečuje prekarizacijo dela osebnih asistentov ter hkrati priznava osebnim asistentom delavske pravice in zaščito na podlagi zakona, ki ureja delovna razmerja.

Predlog zakona določa, da osebno asistenco pri uporabniku opravlja največ en družinski član uporabnika. Za družinskega člana uporabnika se šteje:

- zakonec ali zunajzakonski partner,
- otrok ali otrok osebe iz prejšnje alineje,
- starš ali starš osebe iz prve alineje tega odstavka,
- brat ali sestra,
- stari starši ali stari starši osebe iz prve alineje tega odstavka,
- vnuk ali vnukinja,
- rejnik ali rejnica oziroma njegov partner.

Nadalje pa predlog zakona omogoča uporabniku, ki ima z odločbo priznana pravica do osebne asistencije v obsegu več kot 80 ur na teden, da si za osebnega asistenta izbere še dodatnega družinskega člana.

Predlog zakona natančneje opredeljuje izvedbeni načrt in dogovor za izvajanje storitev osebne asistencije.

Pomemben del predloga zakona predstavlja tudi informacijski sistem za evidentiranje opravljenih ur osebne asistencije, v katerega so se izvajalci osebne asistencije dolžni vključiti. Izvajalec osebne asistencije oziroma zavod skupaj z uporabnikom oziroma njegovim zakonitim zastopnikom v informacijski sistem vnese mesečni urnik dela osebnih asistentov najkasneje do zadnjega dne v mesecu za naslednji mesec in ga v primeru sprememb sproti posodablja. Uporabnik oziroma njegov zakoniti zastopnik je dolžan potrditi opravljene ure storitev osebne asistencije v začetku meseca za pretekli mesec. Osebni asistenti so dolžni dnevno evidentirati začetek in konec izvajanja storitev osebne asistencije.

Obveznost vnosa urnika v informacijski sistem s strani uporabnika oziroma njegovega zakonitega zastopnika izhaja iz uporabnikove pravice, da sam upravlja s svojo osebno asistenco ter odgovornosti za dejansko izvajanje storitev pri njem.

Izvajanje storitev osebne asistencije poteka v prisotnosti uporabnika in po njegovih navodilih, skladno z izvedbenim načrtom in dogovorom. Določa se uporabnikova odgovornost za zagotavljanje in uporabo ustreznih medicinskih in tehničnih pripomočkov, ki jih lahko uveljavlja na podlagi veljavnih predpisov, s čimer se zagotavlja varnost pri delu in varovanje zdravja osebnega asistenta ter varnost uporabnika. Z navedeno določbo se varuje zdravje osebnega asistenta na delovnem mestu. Če lahko uporabnik na podlagi veljavne zakonodaje uveljavlja in pridobi medicinske in tehnične pripomočke, jih je dolžan tudi uporabljati in s tem olajšati delo osebnemu asistentu in hkrati varovati njegovo zdravje na delovnem mestu.

Uporabnik mora v času izvajanja storitev osebne asistencije ravnati v skladu z načeli predloga zakona in spoštovati zasebnost ter osebno integriteto osebnega asistenta, pri tem pa ne sme:

- izvajati nadlegovanja in trpinčenja osebnega asistenta na delovnem mestu,
- se finančno okoriščati s sredstvi, namenjenimi za izvajanje storitev osebne asistencije,
- ravnati v nasprotju z določbami, ki urejajo uporabo informacijskega sistema oziroma potrditi poročila o opravljenih urah storitev osebne asistencije, ki niso bile izvedene.

Za kakovostno izvajanje osebne asistencije je izjemnega pomena tudi usposabljanje vseh deležnikov. Zaradi kakovostnejšega izvajanja osebne asistencije tako predlog zakona določa način in izvajalce usposabljanja. Izvajalci osebne asistencije bodo svoje uporabnike, njihove zakonite zastopnike in osebne asistente lahko usposabljali sami s pomočjo usposobljenih strokovnih vodij in usklajevalcev osebne asistencije. S tem se zagotovi prenos znanja med zaposlenimi pri izvajalcu osebne asistencije in enotno delo pri izvajanju storitev osebne asistencije. Praktični del usposabljanja za osebne asistente poteka pri uporabniku in je voden s strani izvajalca osebne asistencije v sodelovanju z uporabnikom oziroma zakonitim zastopnikom. Na tak način uporabnik sam izobrazí osebnega asistenta in pojasni, na kakšen način želi, da se storitve osebne asistencije pri njem izvajajo.

Usposabljanja strokovnih vodij in usklajevalcev osebne asistencije bo organiziral in izvajal zavod v sodelovanju s strokovnjaki s področja izvajanja osebne asistencije, ki imajo specifična znanja o potrebah pri posameznih invalidnostih. Usposabljanje koordinatorjev invalidskega varstva še naprej organizira Skupnost centrov za socialno delo Slovenije. Usposabljanje članov strokovnih komisij pa bo preneseno zavodu. S kvalitetnim usposabljanjem izvedencev se želi doseči ustrezno poznavanje ocenjevalnega orodja in s tem bolj primerljivo ocenjevanje vseh uporabnikov.

Podrobno se ureja postopek za uveljavljanje pravice do osebne asistencije. Določa se, da lahko vlagatelj vloži vlogo največ štiri mesece pred dopolnjenim 18. letom starosti. Razširja se nabor dokazil, ki jih mora vsebovati vloga. Priloži se dokazila o stopnji in vrsti invalidnosti ali dokazilo o uvedbi postopka za pridobitev statusa invalida, zdravstvena dokumentacija o vrsti in stopnji invalidnosti oziroma zdravstvena dokumentacija, ki dokazuje dolgotrajno telesno, duševno intelektualno ali senzorično okvaro ter dokumentacija o uporabi medicinsko tehničnih pripomočkov in druga dokumentacija, ki dokazuje vlagateljevo potrebo po osebni asistenci, navedba o potrebi po storitvah osebne asistencije pri opravljanju aktivnosti, vezanih na neodvisno osebno in družinsko življenje, vključevanje v okolje, izobraževanje in zaposlitev, odločba o priznani pravici in višini dodatka za pomoč in postrežbo oziroma drugih denarnih prejemkov, ki jih vlagatelj prejema iz naslova potrebe po tuji negi in pomoči, dokazila o izobraževanju ali zaposlitvi, če je zaposlen oziroma se izobražuje ter dokazila s katerimi dokazuje vključenost v programe ali druge storitve iz tega zakona.

V vlogi lahko vlagatelj predlaga dodatnega člana komisije za ocenjevanje potreb do osebne asistencije z liste strokovnjakov s področja invalidnosti.

Natančno se določa potek postopka ugotavljanja upravičenosti do osebne asistencije in pristojnosti koordinatorjev invalidskega varstva v samem postopku. Na podlagi mnenja strokovne komisije pristojni center za socialno delo izda odločbo o pravici do osebne asistencije, v kateri določi število ur in vrsto storitev osebne asistencije, ter druga pomembna dejstva, ki vplivajo na izvajanje same pravice do

osebne asistencе, kot na primer življenjska ogroženost posameznika, število ur osebne asistencе, ki jo lahko uporablja v času vključitve v druge storitve iz tega zakona, ipd.

Priloga odločbe o pravici do osebne asistencе je vrednotnica o osebni asistenci. Na vrednotnici, ki jo določi minister, se določi število ur osebne asistencе, ki uporabniku pripadajo.

Mnenje o številu obsegu in vrsti osebne asistencе poda strokovna komisija v okviru zavoda, vlagatelj pa lahko predlaga dodatnega člana komisije, ki mora imeti strokovno znanje s področja potreb pri vrsti invalidnosti, ki jo komisija v posameznem primeru ocenjuje in ga izbere iz liste oseb s strokovnim znanjem s področja vrste invalidnosti, ki jo objavi minister.

Pri določitvi ur osebne asistencе se upošteva, da ima uporabnik v kombinaciji s podporno tehnologijo, prilagoditvami življenjskega in delovnega okolja in načrtovanjem fizičnega okolja brez grajenih ovir ter glede na njegovo socialno mrežo, enake možnosti izbire, kot jih imajo drugi državljani.

Nadalje se določa, da lahko komisija opravi osebni razgovor z uporabnikom na naslovu, kjer se nahaja v času podaje mnenja, torej tudi v institucionalnem varstvu, bolnici ali rehabilitacijskem centru. Z navedenim je vsem osebam, ki izpolnjujejo pogoj za pridobitev pravice do osebne asistencе, dana možnost, da pridobijo pravico do osebne asistencе, ne glede na to, da ob času podaje vloge ne bivajo na domačem naslovu. V primeru, da oseba pridobi pravico do osebne asistencе, koordinator uvede postopek ponovne ocene upravičenosti do osebne asistencе po uradni dolžnosti v roku enega meseca po vrnitvi uporabnika v domače okolje. S tem se preveri upravičenost posameznika do osebne asistencе v domačem okolju, kjer se osebna asistencа praviloma izvaja.

Novost je, da se v mnenju strokovne komisije in odločbi o pravici do osebne asistencе v primeru vključenosti vlagatelja v storitve iz tretjega odstavka 9. člena predloga tega zakona pravica do osebne asistencе opredeli v obsegu ur na teden, ko je uporabnik v storitve vključen, ter v obsegu ur na teden, ki jih uporabnik potrebuje, ko storitev iz tretjega odstavka 9. člena predloga tega zakona ni na voljo.

Določa se ponovna ocena upravičenosti do osebne asistencе, kjer se preverja ustreznost obsega ur in vrst storitev osebne asistencе, priznanih z odločbo o pravici do osebne asistencе.

Ponovna ocena upravičenosti do osebne asistencе vseh uporabnikov se izvede vsakih pet let po uradni dolžnosti in zajema ugotavljanje njihovih potreb po storitvah osebne asistencе, v povezavi z zdravstvenim stanjem na podlagi zdravstvene dokumentacije, njihove aktivnosti in spremembe socialnih okoliščin.

Ponovna ocena se izvede v skladu s postopkom, kot je določen za postopek uveljavljanja pravice do osebne asistencе, na podlagi zdravstvene dokumentacije. V primeru, da gre za ponovno oceno na podlagi vloge vlagatelja zaradi spremembe v zdravstvenem stanju uporabnika, sprememb aktivnosti ali socialnih okoliščin, mora ob vlogi priložiti zdravstveno dokumentacijo in drugo dokumentacijo o nastalih spremembah, ki ni starejša od šest mesecev. Z odločbo o ponovni oceni pravice do osebne asistencе se uporabniku lahko prizna drugačen (večji, enak ali manjši) obseg ur in drugačna opredelitev vrst storitev osebne asistencе, ki so mu bile priznane z veljavno odločbo, oziroma do storitev osebne asistencе ni upravičen. V primeru, da se uporabniku z odločbo o ponovni oceni prizna manjši obseg ur ali do storitev osebne asistencе ni upravičen, mnenje komisije vsebuje obrazložitev razlogov za zmanjšanje ali odvzem pravice.

Predlog zakona opredeljuje naloge koordinatorja invalidskega varstva in njegovo vlogo v postopkih spremljanja izvajanja storitev osebne asistencе.

Pri določitvi cene ure storitve osebne asistencе se poudari, da se cena določi tako, da pokrije v podzakonskem aktu opredeljene upravičene stroške po metodologiji iz predloga tega zakona,

povezane z delom osebnih asistentov, ter upravičene stroške, povezane z organizacijo in izvajanjem osebne asistence

Podrobneje se ureja in določa nadzor nad izvajanjem storitev osebne asistence. Predviden je nadzor Socialne inšpekcije v okviru Inšpektorata Republike Slovenije za delo, skladno s tem zakonom, Inšpektorata Republike Slovenije za delo, ki opravlja nadzor pravnih razmerij in pravnih podlag za izvajanje dela posameznikov v zvezi z izvajanjem storitev osebne asistence, nadzor Računskega sodišča Republike Slovenije in Finančne uprave Republike Slovenije v okviru svojih pristojnosti, nadzor ministrstva nad poslovanjem izvajalcev osebne asistence v zvezi z izvajanjem storitev osebne asistence ter spremljanje izvedbenega načrta s strani pristojnega centra za socialno delo in koordinatorjev invalidskega varstva. Podrobno so urejene pristojnosti socialne inšpekcije in ministrstva ter sankcije za izvajalce osebne asistence, osebne asistente in tudi uporabnike osebne asistence.

Vseh sprememb, ki jih predvideva predlog zakona, ni možno izpeljati na dan same uveljavitve zakona, zato je bilo treba določiti tudi roke za izvedbo teh prilagoditev.

Vsi zgoraj naštetih razlogi so privedli do priprave predloga.

c) Normativna usklajenost predloga zakona

Predlog zakona je usklajen z veljavnim pravnim redom Republike Slovenije, predvsem pa predlog zakona implementira temeljni namen Konvencije, ki se nanaša na uresničevanje pravice do dostojanstva, enakega obravnavanja, samostojnega življenja in sodelovanja invalidov v družbi.

d) Usklajenost predloga zakona:

Predlog zakona bo posredovan v medresorsko usklajevanje.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNOFINANČNA SREDSTVA

Za izvajanje veljavnega zakona so na proračunski postavki 180048 »Izvajanje Zakona o osebni asistenci« za leto 2025 predvidena finančna sredstva v višini 226 mio evrov, od tega predstavlja okvirno 221 mio evrov plačilo storitev osebne asistence in 5 mio evrov za plačilo komunikacijskega dodatka ter strokovnih komisij za oceno pravice do osebne asistence.

V mesecu maju 2024 je bilo za plačilo storitev osebne asistence namenjenih dobrih 19 mio evrov za 4.291 uporabnikov osebne asistence pri 102 izvajalcih osebne asistence.

Predlog zakona uvaja natančno opredelitev pogojev za pridobitev pravice do osebne asistence, kar pomeni, da se bo število uporabnikov osebne asistence manjšalo po sprejetju predloga zakona za vse nove uporabnike osebne asistence v povezavi z veljavnostjo zakona, ki opredeljuje dolgotrajno oskrbo, in natančno opredelitvijo upravičencev do osebne asistence. Osebe z že pridobljeno pravico do osebne asistence pa ostajajo v sistemu osebne asistence še nadalje, če se s ponovno oceno upravičenosti do osebne asistence ne bo ugotovilo, da so osebno asistenco pridobili neutemeljeno ali v neustreznem obsegu.

Sprejeti zakon, ki ureja dolgotrajno oskrbo, omogoča prehod osebnih asistentov družinskih članov v oskrbovalca družinskega člana, kar bi lahko (sicer v manjšem obsegu) pripomoglo k nižanju števila uporabnikov osebne asistence.

Predlog zakona o osebni asistenci omejuje število osebnih asistentov družinskih članov na enega. Izjemoma, oziroma če ima uporabnik priznano pravico do osebne asistence v obsegu nad 80 ur

tedensko, si za svojega osebnega asistenta lahko izbere še enega osebnega asistenta, ki bo družinski član.

Prav tako predlog zakona omejuje delo osebnih asistentov, samostojnih podjetnikov. Pri izvajalcu osebne asistencije lahko osebni asistenti, samostojni podjetniki, opravijo največ 20 odstotkov vseh opravljenih ur storitev osebne asistencije v preteklem mesecu.

Na navedena načina ministrstvo spodbuja zaposlovanje in omejuje prekarizacijo dela osebnih asistentov. Z zaposlovanjem osebnih asistentov se del izdatkov za izvajanje storitev osebne asistencije vrača v proračun Republike Slovenije v obliki davkov in prispevkov. S spodbujanjem zaposlovanja osebnih asistentov se tako cca. 40 odstotkov izdatkov letno vrne v proračun Republike Slovenije. Ob predpostavki skupnega izdatka 200 mio evrov iz proračuna Republike Slovenije se tako v proračun Republike Slovenije vrne cca. 80 mio evrov letno. Torej znaša neto izdatek za izvajanje osebne asistencije cca. 120 mio evrov letno.

S predlogom zakona se opredeli obvezna prisotnost osebnega asistenta v času počitka uporabnika, in sicer je prisotnost osebnega asistenta dopustna le v primerih, ko uporabnik zaradi najtežje invalidnosti in s tem povezane življenjske ogroženosti potrebuje pomoč tudi v času počitka.

Prihranek zaradi definiranja obvezne prisotnosti osebnega asistenta v času počitka bo predvidoma znašal 1,7 mio evrov na letni ravni in 8,5 mio evrov v 5ih letih.

Predlog zakona natančno določa nadzor nad porabo sredstev in opredeljuje sankcije (za izvajalce, osebne asistente in uporabnike) ter določa ponovne ocene v roku 5 let.

Vsi uporabniki storitev osebne asistencije bodo ponovno ocenjeni na podlagi zdravstvene dokumentacije, ki v predhodnih postopkih ni bila zahtevana. Prihranek je predviden posebej pri tistih, ki ne izpolnjujejo pogojev že od samega začetka pridobivanja pravice do osebne asistencije in bodo tako izgubili pravico do osebne asistencije, pri nekaterih pa bo ocenjeno manjše število ur potrebne pomoči.

Poleg sistematičnega ponovnega ocenjevanja vseh uporabnikov pa se bodo (in se tudi sedaj) izvajajo postopki ocene upravičenosti do pravice do osebne asistencije na podlagi prijav.

Zaradi navedenih razlogov predpostavljamo prihranek zaradi ponovnih ocen 20 mio evrov na letni ravni, ko bodo vsi uporabniki ponovno ocenjeni in preverjeni (po 5ih letih).

Nadalje je s predlogom zakona predvidena ustanovitev zavoda, ki bi poleg osnovne naloge zagotavljanja izvajanja storitev osebne asistencije, izvajal tudi naloge, povezane z ocenjevanjem upravičenosti, vrste, vsebine in obsega potreb osebne asistencije ter naloge usposabljanja strokovnih vodij in usklajevalcev osebne asistencije, osebnih asistentov in uporabnikov. S tem bi znižali stroške na področju izvajanja financiranja storitev osebne asistencije pri izvajalcih osebne asistencije, saj bi zavod potreboval manj strokovnega kadra v primerjavi z izvajalci osebne asistencije. Znižal bi se znesek, namenjen za pokrivanje stroškov, povezanih z organizacijo izvajanja osebne asistencije (združevanje finančnih, kadrovske službe, ipd.). Ob predpostavki, da bi vsi uporabniki prešli na zavod, kar pa ni predvideno, bi se zaradi ustanovitve zavoda izdatki znižali za 22 mio evrov letno.

Predlog zakona predvideva tudi nadzor nad izvajanjem tega zakona. Nadzor bodo v večji meri opravljali socialni inšpektorji v okviru Inšpektorata RS za delo. V ta namen bo potrebno zaposliti vsaj 10 socialnih inšpektorjev, predvidene finančne posledice teh zaposlitev znašajo cca. 400.000 evrov letno.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Predlog zakona ima dodatne finančne posledice, ki znašajo 400.000 evrov letno zaradi zaposlitve 10 dodatnih socialnih inšpektorjev. Za njegovo izvajanje so sredstva delno zagotovljena v okviru Zakona o osebni asistenci v Proračunu Republike Slovenije za leti 2024 in 2025 na proračunski postavki PP 180048 »Izvajanje Zakona o osebni asistenci«. Predvsem se pričakuje znižanje izdatkov za izvajanje osebne asistence z uveljavitvijo vseh sprememb, predvidenih s predlogom zakona.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Predlog zakona ni predmet usklajevanj s pravnim redom Evropske unije.

Švedska

Zakonska podlaga ureditvi osebne asistence na Švedskem je Zakon o osebni asistenci (LASS) iz leta 1994. V tem pravnem aktu je uzakonjena pravica do neposrednega financiranja osebne asistence, ki jo lahko uveljavljajo osebe, stare do 65 let z dolgotrajnimi telesnimi in intelektualnimi okvarami, ki v vsakdanjem življenju potrebujejo minimalno 20 ur tedensko asistenco pri opravljanju osnovnih življenjskih opravil, kot so na primer oblačenje, umivanje, hranjenje, komuniciranje, in podobno. Potreba uporabnika po minimalno 20 ur pomoči za opravljanje osnovnih življenjskih opravil na teden je tista meja, ki zagotavlja odobritev osebne asistence s strani državnega organa, uporabnike, ki imajo manjše potrebe, obravnavajo organi na ravni lokalne skupnosti. Te osebe in osebe, starejše od 65 let, lahko zaprosijo za podobne storitve, kot je osebna asistenca, vendar nimajo zakonske pravice do neposrednega financiranja teh storitev. Lokalne oblasti jim storitve tako zagotovijo preko različnih razpisov. Izplačila za osebe, ki so upravičene do neposrednega financiranja osebne asistence, koordinira Nacionalna socialna zavarovalnica. Stroške 20 ur asistence tedensko pokriva lokalna skupnost, ostalo pa se financira iz državnega proračuna. Višina izplačila ni odvisna od finančnega položaja uporabnika in njegove družine, število osebnih asistentov družinskih članov ni omejeno. Potreba uporabnika po osebni asistenci je izražena v številu ur pomoči na teden. Najvišjo vrednost ure določi vlada.

Danska

Do osebne asistence so upravičene osebe s hudimi in (dolgo) trajnimi telesnimi ali osebnimi duševnimi invalidnostmi, ki zmanjšujejo njihovo zmožnost funkcioniranja v vsakdanjem življenju in potrebujejo pomoč pri izvajanju temeljnih dnevnih opravil. Pomembno je, da je oseba v aktivnem življenjskem obdobju. Zakonodaja glede na vrsto invalidnosti ne izključuje nobene skupine invalidov, vendar pa so v praksi do osebne asistence v največjem obsegu upravičeni težje fizično oziroma gibalno ovirani invalidi, ki so zmožni sami upravljati osebno asistenco. Približno tretjina oseb, ki prejemajo osebno asistenco, ima dnevno 24 urno pomoč, povprečno prejemajo od 15 do 18 ur osebne asistence dnevno.

Španija

Osnovna merila upravičenosti do osebne asistence določa državna zakonodaja, podrobneje pa so opredeljena v predpisih posameznih regij oziroma dežel, kar pomeni, da se dostopnost in prakse izvajanja osebne asistence med posameznimi regijami razlikujejo. Nacionalni zakon pri določanju upravičenosti do osebne asistence upošteva medicinski model, ki je usmerjen v ocenjevanje funkcionalnih zmožnosti invalidne osebe. Pri tem ocenjujejo predvsem telesne – fizične zmožnosti, ne upoštevajo pa njenih potreb v vsakdanjem življenju. Osebe razvrstijo v tri tipe glede na stopnjo invalidnosti, pri čemer so do osebne asistence upravičene le osebe, ki so uvrščene v prvo skupino, kar pomeni, da gre za invalide, ki so zelo odvisni od pomoči drugih. Višina financiranja osebne asistence je odvisna od dohodkov in premoženja osebe. Teoretično je osebna asistenca zagotovljena vsem skupinam invalidov. Vendar pa je glede na to, da se pri upravičenosti do osebne asistence uporablja medicinski model, ki upošteva predvsem fizične zmožnosti osebe, praktično

nemogoče, da bi oseba, ki ni telesno ovirana, dobila osebno asistenco.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona nima posledic glede postopkov oziroma poslovanju javne uprave in pravosodnih organov.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona nima posledic pri obveznosti strank.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Predlog zakona nima posledic za okolje.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Predlog zakona nima posledic za gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Predlog zakona bo izboljšal kakovost življenja invalidov in njihovo izenačevanje možnosti ter vključevanje v družbo.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Predlog zakona nima posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Predlog zakona nima posledic za druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona:

Predlog zakona se bo zainteresirani javnosti predstavila v obliki predavanj, sestankov.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

Predlog zakona bo skupaj s trenutno veljavnim Zakonom o osebni asistenci podlaga za pripravo analiz spremljanja in izvajanja osebne asistence (analiza Inštituta Republike Slovenije za socialno varstvo).

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

/

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA:

Predlog zakona je bil oblikovan na podlagi odzivov javnosti na predlog zakona v dveh javnih obravnavah ter po izmenjavi mnenj s t. i. pogajalsko skupino, v kateri so sodelovali predstavniki vseh deležnikov v okviru izvajanja osebne asistence.

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN:

/

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU

DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

- Luka Mesec, minister
- Igor Feketija, državni sekretar
- mag. Andrejka Znoj, generalna direktorica Direktorata za invalide
- Tanja Dular, sekretarka, Direktorat za invalide
- Simona Kamšek, sekretarka, Direktorat za invalide

I. BESEDILO ČLENOV:

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina zakona)

S tem zakonom se ureja pravica do osebne asistencije in način njenega uveljavljanja, z namenom omogočiti posamezniku oziroma posameznici z dolgotrajnimi telesnimi, duševnimi, intelektualnimi ali senzoričnimi okvarami, ki ga oziroma jo v povezavi z različnimi ovirami lahko omejujejo, da bi enako kot drugi polno, učinkovito in aktivno sodeloval v družbi (v nadaljnjem besedilu: uporabnik), na vseh področjih življenja imel enake možnosti, večjo neodvisnost, aktivnost in enakopravno vključenost v družbo, skladno z določbami Konvencije o pravicah invalidov (Uradni list RS-Mednarodne pogodbe, št. 37/08).

2. člen (definicija osebne asistencije)

(1) Osebna asistencija po tem zakonu je laična pomoč uporabniku pri vseh tistih opravilih in dejavnostih, ki jih uporabnik ne more izvajati sam zaradi vrste in stopnje invalidnosti, a jih vsakodnevno potrebuje doma in izven doma, da lahko živi neodvisno, aktivno in je enakopravno vključen v družbo.

(2) Pri izvajanju osebne asistencije mora imeti uporabnik nadzor nad organizacijo in oblikovanjem storitev osebne asistencije glede na lastne potrebe, zmožnosti, življenjske okoliščine, pogoje ter želje. V primeru nezmožnosti upravljanja z lastno asistenco naloge uporabnika prevzame njegov zakoniti zastopnik.

(3) Uporabniku je zagotovljena prosta izbira izvajalca osebne asistencije in osebnega asistenta.

(4) Neodvisno življenje pomeni, da uporabnik sam odloča kdaj in kako bo izvedena storitev osebne asistencije, za njeno izvedbo pa potrebuje pomoč druge osebe, ki sledi uporabnikovim navodilom, skladno z njegovimi zmožnostmi in invalidnostjo oziroma navodilom njegovega zakonitega zastopnika.

3. člen (načela osebne asistencije)

Pri načrtovanju in izvajanju osebne asistencije se upoštevajo naslednja načela:

- spoštovanje dostojanstva in neodvisnosti uporabnika;
- pravica uporabnika do svobode izbire in odločanja med postopkom uveljavljanja pravice do osebne asistencije in njenim izvajanjem;

- omogočanje uporabnikove aktivne vključenosti v družbo;
- individualna obravnava uporabnika;
- zagotavljanje enakih možnosti ter dostopnosti do storitev osebne asistencе.

4. člen (naloge države)

Država je dolžna:

- načrtovati razvoj osebne asistencе in razvijati dejavnost, jo usklajevati z drugimi področji socialne varnosti in sprejemati ustrezne zakonske podlage;
- zagotavljati pogoje in možnosti za enakomerno dostopnost, učinkovitost in racionalno organiziranost storitev osebne asistencе na območju Republike Slovenije;
- zagotavljati pogoje za usposabljanje deležnikov osebne asistencе;
- zagotavljati sredstva za financiranje postopka za uveljavljanje pravice do osebne asistencе in izvajanje osebne asistencе.

5. člen (uporaba zakona, ki ureja splošni upravni postopek)

(1) V postopku uveljavljanja pravice do osebne asistencе se uporabljajo določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek, če posamezna vprašanja v tem zakonu niso urejena drugače.

(2) Dokumenti in dejanja za uveljavljanje pravic po tem zakonu so takse prosti.

II. OSEBNA ASISTENCA

6. člen (upravičenci)

(1) Vsakemu, ki izpolnjuje s tem zakonom določene pogoje, ne glede na njegov dohodek ali premoženje, je zagotovljena osebna asistencа pod enakimi pogoji.

(2) Do osebne asistencе je upravičena oseba, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

- je invalid, skladno s tretjim odstavkom tega člena;
- zaradi invalidnosti potrebuje pomoč pri opravljanju vsakodnevnih opravil, vezanih na samostojno osebno in družinsko življenje, vključevanje v okolje, izobraževanje in zaposlitev;
- sam ali s pomočjo zakonitega zastopnika izvaja aktivnosti iz petega odstavka tega člena oziroma izkaže interes za izvajanje aktivnosti iz druge do četrte alineje petega odstavka tega člena;
- je državljan Republike Slovenije s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji ali tujec, ki ima stalno prebivališče v Republiki Sloveniji;
- je star od 18 do 65 let;
- živi ali bi želel živeti v samostojnem ali skupnem gospodinjstvu zunaj celodnevne institucionalne oskrbe;
- potrebuje pomoč najmanj 30 ur tedensko.

(3) Kot invalid po tem zakonu se šteje:

- oseba, ki je pridobila status invalida po zakonu, ki ureja zaposlitveno rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov, ali zakonu o usposabljanju in zaposlovanju invalidov,
- invalid I., II. ali III. kategorije po zakonu, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje,
- invalid, ki je pridobil pravice na podlagi zakona, ki ureja socialno vključevanje invalidov ali varstvo duševno in telesno prizadetih oseb,

- oseba z ugotovljeno najmanj 90 odstotno telesno okvaro zaradi izgube vida ali 70 odstotno telesno okvaro zaradi izgube sluha ali najmanj 80 odstotno telesno okvaro, s tem, da je najnižji odstotek posamične telesne okvare, ki se sešteva, vsaj 70 odstotkov,
- oseba z opredeljeno gluhoslepoto v skladu z odredbo, ki določa vrsto in stopnjo telesnih okvar,
- vojaški vojni invalid, vojaški mirnodobni invalid ali civilni invalid vojne po zakonu, ki ureja pravice vojnih invalidov,
- oseba, ki je bila razvrščena na podlagi izvida in mnenja strokovne komisije za razvrščanje otrok in mladostnikov z motnjami v telesnem in duševnem razvoju oziroma je bila usmerjena v program vzgoje in izobraževanja kot otrok z motnjo v duševnem razvoju, slep ali slaboviden otrok, gluh ali naglušen otrok, gibalno oviran otrok ali kot otrok z več motnjami na podlagi zakona, ki ureja usmerjanje otrok s posebnimi potrebami,
- invalid, ki je pridobil status invalida po predpisih drugih držav članic Evropske unije.

(4) Oseba, ki še ni pridobila odločbe o invalidnosti ali telesni okvari, vendar je na podlagi potrdila zdravnika specialista ugotovljeno, da pri njej obstaja trajna okvara, ki temelji na spremembah v zdravstvenem stanju, ki jih ni mogoče odpraviti z zdravljenjem ali ukrepi medicinske rehabilitacije, zaradi katere potrebuje pomoč v skladu s tem zakonom in ne potrebuje le podpirne negovalne oskrbe in/ali je v vegetativnem stanju, lahko pridobi pravico do osebne asistencije za čas ugotavljanja upravičenosti do pravice iz prejšnjega odstavka, vendar ne dlje kot dve leti od dokončnosti odločbe o pravici do osebne asistencije. V tem času mora oseba sprožiti postopek za oceno invalidnosti ali telesne okvare na podlagi predpisov iz prejšnjega odstavka in po zaključenem postopku vložiti vlogo za ponovno oceno upravičenosti do osebne asistencije. V nasprotnem primeru pravica do osebne asistencije preneha po poteku dveh let.

(5) Kot aktivnost v okviru pravice do osebne asistencije se šteje vključevanje v:

- skrb za otroka do 18. leta starosti, za katerega je vlagatelj dolžan skrbeti oziroma skrb za invalidnega otroka,
- zaposlitev ali aktivnosti aktivnega iskalca zaposlitve,
- aktivnosti rednega in izrednega programa izobraževanja oziroma usposabljanja,
- vodenje, varstvo in zaposlitev pod posebnimi pogoji ali
- druge aktivnosti vključevanja v družbo na lokalnem, regionalnem, državnem ali mednarodnem nivoju.

(6) Med upravičence ne spadajo osebe, ki potrebujejo samo podporno negovalno oskrbo in/ali so v vegetativnem stanju ter osebe, ki potrebujejo le storitve osebne asistencije iz a) točke prvega odstavka 7. člena tega zakona in prve, druge in šeste alineje b) točke prvega odstavka 7. člena tega zakona.

(7) Če je upravičena oseba uveljavila pravico do osebne asistencije pred dopolnjenim 65. letom starosti, je lahko ne glede na peto alinejo drugega odstavka tega člena upravičena do osebne asistencije tudi po tem, ko dopolni to starost. V tem primeru se vsaki dve leti po uradni dolžnosti oceni upravičenost do osebne asistencije in odloči o tej pravici.

7. člen **(storitve osebne asistencije)**

(1) Storitve osebne asistencije so:

a) storitve, namenjene osebnim pomočim uporabnika:

- pomoč pri oblačenju in slačenju ter zagotavljanju ustrezne telesne temperature;
- pomoč pri uporabi stranišča oziroma pri odvajanju;
- kopanje in pomoč pri umivanju ter vzdrževanju osebne higiene;
- pomoč pri hranjenju in pitju;
- pomoč pri gibanju, posedanju, premeščanju, vstajanju ali nameščanju v ustrezen položaj;
- pomoč pri namestitvi, upravljanju in uporabi ortopedskih in tehničnih pripomočkov, vodenje in pomoč pri orientaciji;

- pomoč pri jemanju zdravil in opravljanju drugih aktivnosti v zvezi z zdravjem, za katere bi se lahko usposobil uporabnik sam in jih tudi opravljal, če ne bi potreboval osebne asistence, saj se za opravljanje storitve ne zahteva posebnih znanj;
 - druge storitve, namenjene pomoči pri opravljanju opravil, namenjenih osebni pomoči, v primeru, da so določene s pravilnikom iz drugega odstavka tega člena,
- b) storitve, namenjene pomoči v gospodinjstvu in drugih dnevni opravilih:
- pomoč pri pripravljanju hrane in kuhanju;
 - pomoč pri čiščenju in vzdrževanju bivalnih prostorov (sesanje, pranje perila, likanje, brisanje prahu, čiščenje oken in tal, opravljanje drobnih hišnih opravil, idr.);
 - pomoč pri oskrbi, negi in skrbi za otroka uporabnika/starša ob njegovi prisotnosti in navodilih;
 - pomoč pri urejanju osebne dokumentacije;
 - pomoč pri oskrbi hišnih ljubljencev;
 - pomoč pri vsakodnevnih nakupih in nakupih predmetov trajne rabe;
 - druge storitve, namenjene pomoči pri opravljanju podpornih dnevni opravil v primeru, da so določene s pravilnikom iz drugega odstavka tega člena,
- c) spremstvo:
- vodenje in pomoč pri orientaciji v prostoru in času;
 - vožnja avtomobila (osebno spremstvo in osebni prevoz na uporabnikove stroške);
 - pri vključevanju v športne, rekreacijsko športne in kulturne dejavnosti;
 - pri ohranjanju zdravja v zdraviliščih in na drugih krajih;
 - druga pomoč, ki se nanaša na spremstvo v situacijah, kjer uporabnik potrebuje pomoč,
- d) pomoč na delovnem mestu in v izobraževalnem procesu oziroma usposabljanju ter drugih dejavnostih in aktivnostih, vključno s pomočjo pri aktivnem iskanju zaposlitve:
- pomoč pri namestitvi opreme in pripomočkov ter delovnih in študijskih sredstev;
 - pomoč pri urejanju in vodenju dokumentacije, branju in pisanju, spremljanje na izven šolske aktivnosti ter spremljanje na izobraževanja in druge aktivnosti v okviru izobraževalnega procesa, usposabljanja ali delovnega procesa;
 - pomoč pri aktivnem iskanju zaposlitve;
 - pomoč pri uporabi informacijsko komunikacijske tehnologije;
 - druga pomoč, ki se nanaša na delovni proces, izobraževanje oziroma usposabljanje ter druge dejavnosti in aktivnosti, ki jih opravlja uporabnik, v primeru, da so določene s pravilnikom iz drugega odstavka tega člena,
- e) pomoč pri komunikaciji:
- pri branju besedil v prilagojenih načinih sporazumevanja (knjig, strokovne literature, časopisov, literature po izboru uporabnika);
 - pri komunikaciji preko različnih informacijsko komunikacijskih tehnologij na zahtevo uporabnika;
 - prenos vseh informacij iz in v okolje na zahtevo uporabnika;
 - tolmačenje in prenos informacij uporabniku na podlagi slikovnega materiala.

(2) Podrobnejšo opredelitev storitev osebne asistence določi minister, pristojen za invalidsko varstvo (v nadaljnjem besedilu: minister), s pravilnikom.

(3) Prisotnost osebnega asistenta v času nočnega počitka uporabnika je storitev osebne asistence le v primerih, ko bi bil uporabnik zaradi nezadovoljitve njegovih osnovnih življenjskih potreb, življenjsko ogrožen.

8. člen **(komunikacijski dodatek)**

(1) Ne glede na pogoj iz sedme alineje drugega odstavka 6. člena tega zakona se lahko gluhemu, slepemu ali gluhoslepemu uporabniku, ki potrebuje izmed storitev osebne asistence iz prejšnjega člena samo pomoč pri komunikaciji in spremstvu, tudi če ne izpolnjuje pogoja najvišje starostne meje iz pete alineje drugega odstavka 6. člena tega zakona, odobri osebna asistenca v obsegu 30 ur na mesec. Uporabnik lahko namesto storitev osebne asistence izbere komunikacijski dodatek, ki je denarno nadomestilo v višini dodatka za pomoč in postrežbo pri opravljanju večine osnovnih življenjskih potreb, ki je določen v zakonu, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

- (2) Dokazila o izpolnjevanju pogojev iz prejšnjega odstavka so:
- izvid otorinolaringologa o najmanj 95 odstotni izgubi sluha po Fowlerju,
 - izvid okulista o 3., 4. ali 5. kategoriji slepote ali slabovidnosti po definiciji slabovidnosti,
 - izvid o gluhoslepoti o 1. do 5. kategorije slepote in slabovidnosti in obojestranski izgubi sluha najmanj 50 odstotkov po Fowlerju.

(3) Pravica do komunikacijskega dodatka se izključuje s storitvami osebne asistence iz prvega odstavka prejšnjega člena.

(4) Podrobnejšo opredelitev postopka uveljavljanja pravice do komunikacijskega dodatka določi minister.

9. člen **(osebna asistenca in druge storitve)**

- (1) Pravica do osebne asistence se izključuje s:
- celodnevno institucionalnim varstvom in dolgotrajno bolnišnično obravnavo v skladu s predpisi, ki urejajo področje socialnega in zdravstvenega varstva,
 - celodnevno institucionalnim varstvom v skladu s predpisi, ki urejajo področje vzgoje in izobraževanja,
 - celodnevno dolgotrajno oskrbo v instituciji, dnevno dolgotrajno oskrbo pri izvajalcih, oskrbovalcem družinskega člana, dolgotrajno oskrbo na domu in denarnim prejemkom, v skladu s predpisi, ki urejajo področje dolgotrajne oskrbe,
 - storitvijo socialnega vključevanja prebivanja s podporo v skladu z zakonom, ki ureja socialno vključevanje invalidov in
 - prestajanjem zaporne kazni.

(2) Pravica do osebne asistence se ne izključuje s storitvijo pomoči na domu po zakonu, ki ureja socialno varstvo. V tem primeru se število odobrenih ur osebne asistence v izvedbenem načrtu zmanjša za število odobrenih ur iz naslova pomoči na domu po zakonu, ki ureja socialno varstvo.

(3) Pravica do osebne asistence se ne izvaja sočasno s pravico do vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji oziroma pravico do drugih podpor pri zaposlovanju in socialnem vključevanju, ki so financirane iz javnih virov in so urejene v predpisih s področja socialnega varstva in zaposlovanja invalidov oziroma vzgojno-izobraževalnimi programi v skladu s predpisi, ki urejajo področje vzgoje in izobraževanja.

III. IZVAJALCI OSEBNE ASISTENCE

10. člen **(javni zavod za invalidsko varstvo Republike Slovenije in izvajalci osebne asistence)**

(1) Osebno asistenco kot nepridobitno dejavnost izvajajo javni zavod za invalidsko varstvo Republike Slovenije iz 15. člena tega zakona (v nadaljnjem besedilu: zavod) in izvajalci osebne asistence, ki so vpisani v register izvajalcev osebne asistence iz 42. člena tega zakona (v nadaljnjem besedilu: izvajalci osebne asistence).

(2) Osebno asistenco kot nepridobitno dejavnost izvajajo humanitarne organizacije in invalidske organizacije s podeljenim statusom v skladu z zakonom, ki ureja humanitarne organizacije, ali zakonom, ki ureja invalidske organizacije, ter zavodi in društva s pridobljenim statusom delovanja v javnem interesu na področju invalidskega, socialnega varstva ali za opravljanje humanitarne dejavnosti na področju socialnega varstva, z vpisom v register izvajalcev osebne asistence iz 42. člena tega zakona na podlagi odločbe ministrstva, pristojnega za invalidsko varstvo (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo).

(3) Izvajalci osebne asistencije se morajo najkasneje v roku enega meseca od uveljavitve tega zakona vključiti v informacijski sistem, ki ga predpiše država in predstavlja informatizirano centralno zbirko podatkov iz 43. člena tega zakona (v nadaljnjem besedilu: informacijski sistem).

(4) Pri posameznem izvajalcu osebne asistencije lahko osebni asistenti, ki opravljajo delo kot samostojni podjetniki posamezniki, v tekočem mesecu opravijo storitve osebne asistencije največ v obsegu 20 odstotkov vseh opravljenih ur storitev osebne asistencije v preteklem mesecu.

11. člen

(pridobitev in ohranjanje statusa izvajalca osebne asistencije)

(1) Izvajalec osebne asistencije se vpiše v register izvajalcev osebne asistencije, če:

- bo izvajal osebno asistenco za najmanj deset uporabnikov,
- ima zaposlenega strokovnega vodjo za izvajanje osebne asistencije, ki ima opravljen strokovni izpit v skladu s predpisi, ki urejajo področje socialnega varstva, in pri katerem iz kazenske evidence ne izhaja, da je bil pravnomočno obsojen za kaznivo dejanje na področju nasilja, spolne nedotakljivosti oziroma diskriminatornega ravnanja na podlagi invalidnosti v skladu z drugimi predpisi,
- ima za vodenje dela osebnih asistentov zaposlenega usklajevalca osebne asistencije, ki je končal vsaj visokošolski strokovni program, iz kazenske evidence ne izhaja, da je bil pravnomočno obsojen za kaznivo dejanje na področju nasilja, spolne nedotakljivosti oziroma diskriminatornega ravnanja na podlagi invalidnosti v skladu z drugimi predpisi, če osebni asistenti pri njem opravijo najmanj 6.960 ur storitev osebne asistencije. Za vsakih nadaljnjih 5.220 opravljenih ur storitev osebne asistencije na mesec zaposli še po enega dodatnega usklajevalca osebne asistencije,
- mu ni bila s pravnomočno sodbo sodišča izrečena prepoved izvajanja storitev s področja socialnega varstva,
- ima dokazilo o statusu iz drugega odstavka prejšnjega člena tega zakona,
- ima na dan preverjanja poravnane zapadle obvezne dajatve in druge denarne in nedavčne obveznosti, ki jih izterjuje Finančna uprava Republike Slovenije do višine 50 evrov,
- je vključen in uporablja s strani države predpisan informacijski sistem iz tretjega odstavka prejšnjega člena tega zakona.

(2) Izvajalec osebne asistencije pridobi status izvajalca osebne asistencije z dnem vpisa v register iz 42. člena tega zakona na podlagi odločbe ministrstva in mora ves čas izvajanja osebne asistencije izpolnjevati vse zakonske pogoje za njeno izvajanje iz prejšnjega člena ter prejšnjega odstavka.

(3) Izvajalec osebne asistencije vsako spremembo, dejstvo in okoliščino, ki je pomembna za ohranitev statusa, predhodno ali najkasneje v osmih dneh od nastanka spremembe pisno sporoči ministrstvu.

(4) Izvajalec osebne asistencije, ki zaradi objektivnih okoliščin nepričakovano izgubi uporabnika, strokovnega vodjo ali usklajevalca osebne asistencije in zato ne izpolnjuje zakonskih pogojev za izvajanje osebne asistencije, ima dva meseca časa, da izpolni te zakonske pogoje. Rok začne teči zadnjega dne v mesecu, ko teh pogojev ne izpolnjuje. Izpolnitev pogojev dokazuje s predložitvijo dokazil o izpolnitvi pogojev. V tem času se pri uporabnikih osebna asistencija izvaja nemoteno.

12. člen

(prenehanje statusa izvajalca osebne asistencije in izbris iz registra izvajalcev osebne asistencije)

(1) Izvajalcu osebne asistencije preneha status z odločbo ministrstva o prenehanju statusa in izbrisu izvajalca iz registra izvajalcev osebne asistencije, če:

- eno leto ne izvaja storitev osebne asistencije po tem zakonu,
- preneha obstajati,

- ne izpolnjuje pogojev iz prvega odstavka prejšnjega člena,
- ne izvaja storitev osebne asistencе v skladu s predpisi, ki urejajo osebno asistenco, in pogodbo iz 14. člena tega zakona,
- s sredstvi za izvajanje storitev osebne asistencе ne ravna namensko in gospodarno v skladu s predpisi, ki opredeljujejo osebno asistenco,
- ne predloži poročil v skladu s 13. členom tega zakona,
- ne uporablja informacijskega sistema iz tretjega odstavka 10. člena tega zakona,
- so ugotovljene nepravilnosti na podlagi nadzora iz 45. člena tega zakona.

(2) Predlog za izbris iz registra izvajalcev osebne asistencе vloži:

- izvajalec osebne asistencе najmanj 30 dni pred predvidenim prenehanjem izvajanja storitev osebne asistencе ali
- izvajalec nadzora iz 45. člena tega zakona.

(3) Če je izvajalec osebne asistencе izbrisan iz registra izvajalcev osebne asistencе se za vse uporabnike, za katere je izvajalec osebne asistencе izvajal storitve osebne asistencе na dan izbrisa, izvajanje osebne asistencе prenese na zavod ali drugega izvajalca osebne asistencе. Do prehoda k zavodu ali drugemu izvajalcu osebne asistencе mora izvajalec osebne asistencе skladno s pogodbo iz 14. člena tega zakona zagotavljati osebno asistenco za uporabnike.

(4) Kadar izvajalec osebne asistencе ne zaposli usklajevalca osebne asistencе, čeprav že tri mesece izpolnjuje pogoj za njegovo zaposlitev iz tretje alineje prvega odstavka prejšnjega člena, od zadnjega dne v mesecu, ko prvič izpolnjuje ta pogoj, se izvajalec osebne asistencе lahko izbriše iz registra izvajalcev osebne asistencе.

13. člen (revizija)

(1) Izvajalci osebne asistencе revidirajo računovodske izkaze vsako leto tako, da za vsako poslovno leto zagotovijo revizorjevo poročilo o dogovorjenih postopkih, s katerimi revizijska družba, ustanovljena v skladu z zakonom, ki ureja revidiranje, poda mnenje:

- da so javna sredstva, prejeta zaradi izvajanja osebne asistencе, prikazana na posebnem kontu,
- da so skupni stroški, ki se nanašajo na več dejavnosti, razmejeni po ključu delitve tako, da izvajanje osebne asistencе bremeni le tisti del skupnih stroškov, ki je neposredno povezan in potreben za njeno izvajanje skladno z določbami tega zakona in podzakonskimi akti,
- o ustreznosti delitve skupnih stroškov po ključu razmejitve iz druge alineje tega odstavka,
- da so javna sredstva za izvajanje osebne asistencе porabljenaa namensko za plačilo upravičenih stroškov skladno z določbami tega zakona in podzakonskimi akti.

(2) Izvajalci osebne asistencе ministrstvu predložijo s strani revizorja potrjena letna poročila skupaj z revizorjevim poročilom o opravljenih dogovorjenih postopkih najpozneje v 30 dneh po njihovem prejemu oziroma najpozneje do konca junija za preteklo koledarsko leto.

14. člen (pogodba z izvajalcem osebne asistencе)

Z izvajalcem osebne asistencе ministrstvo sklene pogodbo. Obvezne sestavine pogodbe določi minister.

IV. ZAVOD

15. člen (ustanovitev zavoda)

(1) Republika Slovenija za namen izvajanja nalog s področja invalidskega varstva z aktom o ustanovitvi ustanovi zavod.

(2) Znotraj zavoda lahko delujejo notranje organizacijske enote, ki so organizirane zunaj sedeža zavoda.

(3) Zavod se financira iz proračuna Republike Slovenije.

16. člen (naloge zavoda)

Zavod je organiziran tako, da zagotavlja pogoje za:

- enakomerno dostopnost, učinkovitost in racionalno organiziranost storitev s področja invalidskega varstva na območju Republike Slovenije,
- izvajanje nalog, povezanih z ocenjevanjem upravičenosti, vrste, vsebine in obsegom potreb po storitvah s področja invalidskega varstva,
- izvajanje nalog usposabljanj na področju invalidskega varstva,
- izvajanje nalog financiranja storitev s področja invalidskega varstva,
- izvajanje strokovne podpore izvajalcem storitev s področja invalidskega varstva ter
- izvajanje drugih nalog, ki jih določi Vlada Republike Slovenije.

17. člen (svet zavoda)

(1) Zavod upravlja svet zavoda, ki ga sestavlja 11 članov, od tega:

- 5 predstavnikov Vlade Republike Slovenije;
- 1 predstavnik Skupnosti centrov za socialno delo;
- 3 predstavniki različnih vrst invalidnosti, ki jih predlaga Nacionalni svet invalidskih organizacij Slovenije izmed včlanjenih in nevčlanjenih invalidskih organizacij;
- 1 predstavnik sindikata osebne asistence;
- 1 predstavnik delavcev zavoda.

(2) Svet zavoda izmed svojih članov izvoli predsednika in namestnika predsednika.

(3) Mandat članov sveta zavoda, predsednika in namestnika predsednika traja štiri leta.

(4) Svet zavoda opravlja naslednje naloge:

- sprejema statut zavoda in splošne akte zavoda;
- imenuje in razrešuje direktorja zavoda;
- spremlja razvoj in izvajanje nalog zavoda iz prejšnjega člena tega zakona;
- sprejema program dela, finančni načrt, zaključni račun ter poslovna poročila zavoda;
- določa način porabe sredstev za izvajanje nalog iz prejšnjega člena tega zakona;
- ministrstvu daje pobude, predloge in priporočila v zvezi z izvajanjem nalog zavoda.

18. člen (direktor zavoda)

(1) Poslovodni organ zavoda je direktor zavoda, ki ga imenuje svet zavoda. K imenovanju direktorja zavoda daje soglasje Vlada Republike Slovenije.

(2) Direktor organizira in vodi delo in poslovanje zavoda, predstavlja in zastopa zavod in je odgovoren za zakonitost dela zavoda.

(3) Direktor je lahko oseba, ki ima najmanj visoko strokovno ali univerzitetno izobrazbo, ki je v skladu z zakonom, ki ureja slovensko ogrodje kvalifikacij, uvrščena na 7. raven izobrazbe in ima najmanj pet let delovnih izkušenj na področju invalidskega ali socialnega varstva, od tega najmanj tri leta delovnih izkušenj na področju vodenja.

19. člen (statut)

(1) Statut zavoda določa način imenovanja in izvolitve članov sveta zavoda, njegovega predsednika in namestnika, konstituiranje, pristojnosti, organizacijo in način njegovega delovanja ter organizacijo zavoda.

(2) K statutu zavoda daje soglasje Vlada Republike Slovenije.

(3) Statut zavoda se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

V. IZVAJANJE OSEBNE ASISTENCE

20. člen (osebni asistent)

(1) Osebni asistent je fizična oseba, ki opravlja osebno asistenco pri izvajalcu osebne asistencije ali zavodu na podlagi pogodbe o zaposlitvi ali kot samostojni podjetnik posameznik, če sam opravlja delo osebnega asistenta, če:

- je polnoletna,
- je poslovno sposobna,
- iz kazenske evidence ne izhaja, da je bila pravnomočno obsojena za kaznivo dejanje na področju nasilja, spolne nedotakljivosti oziroma diskriminatornega ravnanja na podlagi invalidnosti v skladu z drugimi predpisi ali kaznivo dejanje zoper premoženje in
- ima opravljeno usposabljanje v skladu s tem zakonom.

(2) Osebni asistent iz prejšnjega odstavka, ki opravlja delo kot samostojni podjetnik posameznik, lahko opravlja storitve osebne asistencije največ v obsegu, kot velja za zaposlene na podlagi zakona, ki ureja delovna razmerja.

(3) Osebno asistenco pri uporabniku opravlja največ en družinski član uporabnika. Za družinskega člana uporabnika se šteje:

- zakonec ali zunajzakonski partner,
- otrok ali otrok osebe iz prejšnje alineje,
- starš ali starš osebe iz prve alineje tega odstavka,
- brat ali sestra,
- stari starš ali stari starš osebe iz prve alineje tega odstavka,
- vnuk ali vnukinja,
- rejnik ali rejnica oziroma njegov partner.

(4) Ne glede na prejšnji odstavek si lahko uporabnik, ki ima z odločbo priznano pravico do osebne asistencije v obsegu več kot 80 ur na teden, za osebnega asistenta izbere še dodatnega družinskega člana v skladu s tem zakonom.

(5) Nadomeščanje zaposlenih osebnih asistentov se lahko izvaja z osebnimi asistenti iz prvega odstavka tega člena. Nadomeščanje zaposlenih osebnih asistentov lahko v obsegu največ 720 ur v koledarskem letu opravljajo tudi osebnimi asistenti, ki izpolnjujejo pogoje iz prve do četrte alineje prvega odstavka tega člena in opravljajo delo:

- na podlagi podjemne pogodbe,
- kot začasno in občasno delo dijakov in študentov v skladu z zakonom, ki ureja zaposlovanje in zavarovanje za primer brezposelnosti, ali

- kot začasno ali občasno delo upokojencev v skladu z zakonom, ki ureja trg dela.

(6) Med bolniško odsotnostjo, dopustom ali drugimi odsotnostmi z dela v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja, lahko osebnega asistenta nadomešča drug osebni asistent, ne glede na določbo tretjega odstavka tega člena.

(7) Osebni asistent dnevno evidentira izvajanje storitev osebne asistence pri uporabniku v informacijskem sistemu iz tretjega odstavka 10. člena tega zakona, tako da evidentira začetek in konec izvajanja storitev osebne asistence.

21. člen

(izvedbeni načrt osebne asistence)

(1) Izvedbeni načrt je pisni dogovor o storitvah osebne asistence iz 7. člena tega zakona, ki jih uporabnik potrebuje glede na odločbo centra za socialno delo o pravici do osebne asistence, in ga skupaj pripravita uporabnik oziroma njegov zakoniti zastopnik in izvajalec osebne asistence oziroma zavod. Če izvedbeni načrt pripravljata zakoniti zastopnik uporabnika in izvajalec osebne asistence oziroma zavod, pri njegovi pripravi sodeluje tudi uporabnik, zakoniti zastopnik in izvajalec osebne asistence oziroma zavod pa uporabnikove želje upoštevata tako, da se storitve osebne asistence izvajajo v največjo korist uporabnika.

(2) Izvedbeni načrt vsebuje:

- opredelitev vrste nalog, ki jih opravlja osebni asistent,
- navedbo števila osebnih asistentov, ki bodo opravljali osebno asistenco pri uporabniku,
- terminski plan izvajanja osebne asistence,
- obseg in vrsto storitev osebne asistence v primeru, ko uporabnik ni vključen v storitve iz 9. člena tega zakona oziroma za čas, ko storitve iz 9. člena tega zakona niso na voljo,
- obseg in vrsto storitev osebne asistence za čas, ko je uporabnik vključen v storitve iz 9. člena tega zakona, ter
- pravice in obveznosti uporabnika, osebnih asistentov in izvajalca osebne asistence oziroma zavoda.

(3) Podpisan izvedbeni načrt izvajalec osebne asistence oziroma zavod pošlje krajevno pristojnemu centru za socialno delo, ki načrt posreduje koordinatorski enoti in invalidskega varstva (v nadaljnjem besedilu: koordinator).

(4) Ob vsaki novi odločbi, ki spreminja vrsto storitev in obseg ur osebne asistence, in vsaki spremembi, ki se nanaša na spremembe iz drugega odstavka tega člena, je način postopanja enak, kot je določeno v prejšnjem odstavku.

(5) Obrazec izvedbenega načrta določi minister.

22. člen

(dogovor o izvajanju osebne asistence)

(1) Uporabnik ali njegov zakoniti zastopnik in izvajalec osebne asistence oziroma zavod skleneta dogovor o izvajanju storitev osebne asistence (v nadaljnjem besedilu: dogovor). Dogovor podpišejo tudi osebni asistenti uporabnika.

(2) Dogovor vsebuje zlasti:

1. časovni načrt izvajanja osebne asistence;
2. načrt nadomeščanja osebnih asistentov s strani uporabnika ali izvajalca osebne asistence oziroma zavoda;
3. podatke o osebnem asistentu ali osebnih asistentih, ki bodo izvajali osebno asistenco (podatke o osebnem imenu in kontaktne podatke);
4. dolžnost sporočanja vseh sprememb, ki vplivajo na izvajanje osebne asistence;

5. določitev medsebojnih pravic in odgovornosti in ukrepe zaradi kršitev dogovora;
6. druge določbe, ki so pomembne za izvajanje osebne asistence.

23. člen **(izvajanje osebne asistence)**

(1) Osebna asistenca se opravlja v prisotnosti uporabnika in po njegovih navodilih, skladno z izvedbenim načrtom iz 21. člena tega zakona in dogovorom iz prejšnjega člena.

(2) Uporabnik oziroma njegov zakoniti zastopnik je odgovoren za zagotavljanje in uporabo ustreznih medicinskih in tehničnih pripomočkov, ki jih lahko uveljavlja na podlagi veljavnih predpisov, s čimer se zagotavlja varnost in zdravje osebnega asistenta ter varnost uporabnika.

(3) Uporabnik je odgovoren, da pri izvajanju storitev osebne asistence ravna v skladu z načeli tega zakona, spoštuje zasebnost ter osebno integriteto osebnega asistenta ob upoštevanju pravic, ki izhajajo iz delovnopravne zakonodaje ter predpisov s področja varnosti in zdravja pri delu. Uporabnik pa pri tem ne sme:

- izvajati nadlegovanja in trpinčenja osebnega asistenta na delovnem mestu v skladu z delovnopravno in kazensko zakonodajo,
- se finančno okoriščati s sredstvi, namenjenimi za izvajanje storitev osebne asistence,
- ravnati v nasprotju z določbo četrtega odstavka tega člena, oziroma potrditi poročila o opravljenih urah storitev osebne asistence, ki niso bile izvedene.

(4) Izvajalec osebne asistence oziroma zavod skupaj z uporabnikom oziroma njegovim zakonitim zastopnikom v informacijski sistem iz tretjega odstavka 10. člena tega zakona vnese mesečni urnik dela osebnih asistentov najkasneje do zadnjega dne v mesecu za naslednji mesec in ga v primeru sprememb sprotno posodablja. Uporabnik oziroma njegov zakoniti zastopnik je dolžan potrditi opravljene ure storitev osebne asistence v začetku meseca za pretekli mesec.

(5) Osebni asistent je dolžan varovati osebne podatke in spoštovati zasebnost ter osebno integriteto uporabnika.

24. člen **(obveza izvajanja osebne asistence)**

(1) Izvajalci osebne asistence oziroma zavod morajo za uporabnike zagotavljati osebno asistenco v skladu z odločbo, izvedbenim načrtom, dogovorom in pogodbo.

(2) Uporabnik oziroma njegov zakoniti zastopnik in izvajalec osebne asistence oziroma zavod skupaj izbereta osebnega asistenta.

(3) V povezavi z izvajanjem storitev osebne asistence na podlagi četrtega odstavka 32. člena tega zakona uporabnik oziroma njegov zakoniti zastopnik koordinatorju predloži dogovor, s katerim dokazuje število ur vključenosti v programe ali storitve iz 9. člena tega zakona oziroma dokazilo izvajalca programa ali storitve iz 9. člena tega zakona o obdobju nezagotavljanja programa ali storitve.

25. člen **(zamenjava osebnega asistenta ali izvajalca osebne asistence)**

(1) Če osebni asistent ne izvaja del in nalog iz v odločbi določenih storitev osebne asistence, izvedbenega načrta ali dogovora o izvajanju storitev osebne asistence, lahko uporabnik zamenja osebnega asistenta.

(2) Če uporabnik oziroma njegov zakoniti zastopnik glede osebne asistenta postavlja zahteve, ki bi predstavljale kršitev delovnopravne ali kazenske zakonodaje in jih izvajalec osebne asistencije ali zavod ne more izpolniti v odnosu do asistenta ali če uporabnik ne ravna v skladu z izvedbenim načrtom in dogovorom, lahko izvajalec osebne asistencije oziroma zavod odstopi od izvajanja izvedbenega načrta, uporabniku pa se izvajanje osebne asistencije lahko zagotovi v zavodu ali pri drugem izvajalcu osebne asistencije. O odstopu in razlogih zanj je izvajalec osebne asistencije oziroma zavod dolžan pisno obvestiti koordinatorskega.

(3) V primeru iz prejšnjega odstavka je izvajalec osebne asistencije oziroma zavod dolžan zagotoviti izvajanje osebne asistencije, dokler se ne zagotovi njeno izvajanje v zavodu oziroma pri drugem izvajalcu osebne asistencije, a ne dlje kot dva meseca od odstopa iz prejšnjega odstavka.

(4) Ne glede na drugi in tretji odstavek tega člena lahko izvajalec osebne asistencije oziroma zavod odstopi od izvedbenega načrta tudi, če uporabnik krši določila prvega do tretjega odstavka 23. člena tega zakona o izvajanju osebne asistencije in je onemogočeno nadaljnje izvajanje osebne asistencije. Pred odstopom od izvedbenega načrta mora izvajalec osebne asistencije oziroma zavod pisno opozoriti uporabnika na kršitev in na možnost odstopa, če bo uporabnik ponovno kršil obveznosti v enem letu od prejema opozorila in pridobiti pozitivno mnenje koordinatorskega. V primeru odstopa od izvedbenega načrta je izvajalec osebne asistencije oziroma zavod dolžan zagotoviti izvajanje osebne asistencije, dokler se ne zagotovi njeno izvajanje z zavodom oziroma drugim izvajalcem osebne asistencije, a največ dva meseca od odstopa.

26. člen (spremljanje dela osebne asistencije)

(1) Izvajalec osebne asistencije oziroma zavod koordinatorskega enkrat letno poroča o izvajanju osebne asistencije pri uporabniku, koordinatorski pa enkrat letno v skupnem poročilu poroča ministrstvu o izvajanju vseh storitev osebne asistencije, ki jih koordinira.

(2) Minister določi vsebino in način poročanja o izvajanju osebne asistencije.

VI. PROGRAMI USPOSABLJANJA

27. člen (usposabljanje osebnih asistentov, strokovnih vodij in usklajevalcev osebne asistencije)

(1) Osebni asistenti, strokovni vodje in usklajevalci osebne asistencije morajo, preden začnejo prvič izvajati osebno asistenco, opraviti usposabljanje v skladu s tem zakonom. Osebni asistenti, ki so pred nastopom dela nudili pomoč konkretnemu uporabniku, lahko usposabljanje opravijo v roku 2 mesecev od začetka izvajanja storitev osebne asistencije.

(2) Usposabljanje strokovnih vodij in usklajevalcev osebne asistencije izvaja zavod v sodelovanju s strokovnjaki, ki imajo specifična znanja o potrebah oseb s posamezno vrsto invalidnosti.

(3) Usposabljanje osebnih asistentov, ki opravljajo delo pri uporabnikih izvajalca osebne asistencije oziroma zavoda, izvajajo izvajalci osebne asistencije oziroma zavod s pomočjo usposobljenih strokovnih vodij in usklajevalcev osebne asistencije izvajalca osebne asistencije oziroma zavoda. Praktični del usposabljanja za osebne asistente poteka pri uporabniku in je voden s strani izvajalca osebne asistencije oziroma zavoda v sodelovanju z uporabnikom oziroma zakonitim zastopnikom.

(4) Oseba, ki uspešno konča usposabljanje za osebne asistente, strokovne vodje in usklajevalce osebne asistencije, pridobi potrdilo o uspešno končanem usposabljanju, ki ga izda izvajalec usposabljanja oz. zavod.

(5) Vsebino usposabljanja osebnih asistentov, strokovnih vodij in usklajevalcev osebne asistencije določa minister.

(6) Osebni asistenti, strokovni vodje in usklajevalci osebne asistence se morajo vsaj en delovni dan v koledarskem letu dodatno usposabljati za opravljanje osebne asistence.

28. člen (usposabljanje uporabnikov)

(1) Uporabnik osebne asistence in njegov zakoniti zastopnik, če ga ima, sta dolžna, pred prvim koriščenjem storitev osebne asistence oziroma najpozneje v dveh mesecih od začetka izvajanja osebne asistence, opraviti usposabljanje v skladu s tem zakonom.

(2) Usposabljanja za uporabnike in zakonite zastopnike izvajajo izvajalci osebne asistence oziroma zavod.

(3) Osnovna vsebina programa usposabljanja uporabnikov in zakonitih zastopnikov mora vsebovati: pravice, ki izhajajo iz Konvencije o pravicah invalidov in zakona, ki ureja delovna razmerja, pomen osebne asistence, odnos in komunikacija uporabnik – osebni asistent, pravice in obveznosti uporabnikov in osebnih asistentov ter izvajalcev osebne asistence oziroma zavoda, varstvo in zdravje pri delu in seznanitev z etičnimi načeli v socialnem varstvu.

(4) Uporabnik in zakoniti zastopnik, ki uspešno zaključita usposabljanje, pridobita potrdilo, ki ga izda izvajalec usposabljanja.

(5) Če uporabnik ali njegov zakoniti zastopnik zavrne usposabljanje ali ga brez upravičenega razloga ne opravi, izvajalec osebne asistence oziroma zavod zavrne izvajanje osebne asistence pri tem uporabniku.

(6) Uporabnik in zakoniti zastopnik se morata dodatno usposabljati vsaj šest ur v koledarskem letu.

(7) Vsebino usposabljanja in pogoje za njegovo izvajanje določi minister.

29. člen (usposabljanje koordinatorjev in članov strokovne komisije)

(1) Koordinatorji in člani strokovne komisije iz 34. člena tega zakona (v nadaljnjem besedilu: komisija) morajo, preden prvič začnejo izvajati naloge v zvezi z osebno asistenco, opraviti usposabljanje po tem zakonu. Če koordinator ni opravil usposabljanja pred začetkom izvajanja nalog, ga mora opraviti najkasneje v roku šestih mesecev od sklenitve pogodbe o zaposlitvi.

(2) Usposabljanje iz prejšnjega odstavka za koordinatorje organizira Skupnost centrov za socialno delo Slovenije (v nadaljnjem besedilu: skupnost), usposabljanje članov komisij pa organizira zavod.

(3) Oseba, ki uspešno konča usposabljanje, pridobi potrdilo o uspešno končanem usposabljanju, ki ga izda izvajalec usposabljanja.

(4) Osnovno usposabljanje za koordinatorje in člane komisije mora obsegati vsaj 12 ur. Vsako leto pa se morajo koordinatorji in člani komisije vsaj 6 ur dodatno usposabljati za opravljanje del v povezavi z osebno asistenco in s področjem invalidskega varstva.

(5) Vsebino usposabljanja in pogoje za njegovo izvajanje določi minister.

(6) Usposabljanje koordinatorjev in članov komisij se financira iz proračuna Republike Slovenije.

VII. POSTOPEK UVELJAVLJANJA PRAVICE DO OSEBNE ASISTENCE

30. člen **(vloga za uveljavljanje pravice do osebne asistence)**

(1) Vlagatelj ali njegov zakoniti zastopnik vloži vlogo za pridobitev pravice do osebne asistence na centru za socialno delo, ki je krajevno pristojen glede na stalno ali začasno prebivališče vlagatelja. Vlagatelj, ki še ni dopolnil 18 let starosti, oziroma njegov zakoniti zastopnik, lahko vlogo vloži največ štiri mesece pred vlagateljevo dopolnitvijo starosti 18 let. Vloga vsebuje:

1. osebno ime vlagatelja, EMŠO in naslov stalnega ali začasnega prebivališča;
2. osebno ime, EMŠO in naslov stalnega ali začasnega prebivališča zakonitega zastopnika vlagatelja;
3. dokazila o stopnji in vrsti invalidnosti ali dokazilo o uvedbi postopka za pridobitev statusa invalida v skladu s tretjim odstavkom 6. člena tega zakona;
4. zdravstveno dokumentacijo o vrsti in stopnji invalidnosti oziroma zdravstveno dokumentacijo, ki dokazuje dolgotrajno telesno, duševno, intelektualno ali senzorično okvaro, ter dokumentacijo o uporabi medicinsko-tehničnih pripomočkov in drugo dokumentacijo, ki dokazuje vlagateljevo potrebo po osebni asistenci;
5. opis potreb po storitvah osebne asistence iz 7. člena tega zakona;
6. dokazilo o skrbi za otroka do 18. leta starosti oziroma skrbi za invalidnega otroka;
7. odločbo o priznani pravici in višini dodatka za pomoč in postrežbo oziroma drugih denarnih prejemkov, ki jih vlagatelj prejema iz naslova potrebe po tuji negi in pomoči in podpisano izjavo, da se zavezuje, da bo polovico denarnega prejemka namenil za sofinanciranje osebne asistence izbranemu izvajalcu osebne asistence;
8. dokazila o izobraževanju oziroma usposabljanju, zaposlitvi ali aktivnem iskanju zaposlitve, če je zaposlen ali se izobražuje oziroma aktivno išče zaposlitev;
9. dogovor, s katerimi dokazuje število ur vključenosti v programe ali storitve iz 9. člena tega zakona;
10. dokazila o vključitvi v druge aktivnosti družbenega življenja, kot na primer potrdila društev o vključevanju v aktivnosti, potrdila o udeležbi in dosežkih na dogodkih oziroma tekmovanjih, račun za izvedene aktivnosti uporabnika;
11. datum vložitve in podpis vlagatelja ali zakonitega zastopnika.

(2) Dokazila iz 6. do vključno 10. točke prejšnjega odstavka vlagatelj priloži, če z njimi razpolaga.

(3) Vlagatelj na vlogi lahko opredeli predlog dodatnega člana komisije iz četrtega odstavka 34. člena tega zakona.

31. člen **(postopek za uveljavljanje pravice do osebne asistence)**

(1) Pristojni center za socialno delo vlogo pregleda in preveri izpolnjevanje pogojev za dodelitev pravice do osebne asistence. Če ugotovi, da vlagatelj ne izpolnjuje pogojev, zavrne pravico do osebne asistence.

(2) Kadar pristojni center za socialno delo ugotovi, da so izpolnjeni pogoji iz prejšnjega odstavka, vlogo najpozneje v petih dneh od prejema popolne vloge, odstopi izvedenskemu organu pri zavodu, kjer najmanj dvočlanska komisija poda mnenje o obsegu ur in vrsti storitev osebne asistence.

32. člen **(odločba o pravici do osebne asistence)**

(1) Na podlagi mnenja komisije pristojni center za socialno delo izda odločbo o pravici do osebne asistence, v kateri določi obseg in vrsto storitev osebne asistence.

(2) Odločba o pravici do osebne asistencije vsebuje:

1. ime in priimek uporabnika;
2. ime in priimek zakonitega zastopnika, če ga uporabnik ima;
3. število ur osebne asistencije na teden, ki so uporabniku priznane na podlagi mnenja komisije;
4. sklope storitev osebne asistencije;
5. ugotovitev, ali uporabnik že prejema denarni prejemek, in kateri denarni prejemek prejema;
6. navedbo o dolžnosti uporabnika, da bo denarni prejemek iz prejšnje točke namenil za sofinanciranje osebne asistencije izbranemu izvajalcu osebne asistencije;
7. navedba ponovne ocene upravičenosti do osebne asistencije v skladu z drugim odstavkom 36. člena tega zakona.

(3) V izreku odločbe se v primerih življenjske ogroženosti uporabnika navede obvezna nujna prisotnost osebnega asistenta iz tretjega odstavka 7. člena tega zakona.

(4) V primeru vključenosti vlagatelja v storitve iz tretjega odstavka 9. člena tega zakona se v izreku odločbe določi obseg in vrsto storitev osebne asistencije za čas, ko je uporabnik v storitve vključen in za čas, ko storitev iz tretjega odstavka 9. člena tega zakona ni na voljo.

(5) V primerih odločanja na podlagi četrtega odstavka 6. člena in sedmega odstavka 34. člena tega zakona pristojni center za socialno delo odloči o pravici do osebne asistencije z začasno odločbo.

(6) Vrednotnica za osebno asistenco (v nadaljnjem besedilu: vrednotnica) je dokazilo o priznani pravici do osebne asistencije in je kot priloga sestavni del odločbe o pravici do osebne asistencije. Podroben obrazec vrednotnice določi minister.

(7) Mnenje komisije in ocenjevalni obrazec iz prvega odstavka 34. člena tega zakona se vlagatelju vročita skupaj z odločbo, ne glede na določbe o obvezni seznanitvi stranke o dejstvih in okoliščinah, ki so pomembna za izdajo odločbe na podlagi zakona, ki ureja splošni upravni postopek.

(8) Če se ponovno odloča o pravici do osebne asistencije zaradi spremembe, ki lahko vpliva na upravičenost do osebne asistencije, na podlagi 36. člena tega zakona ali na zahtevo vlagatelja, odločba, izdana v tem postopku postane izvršljiva s prvim dnevom naslednjega meseca od dneva izdaje te odločbe. O izreku odločbe se obvesti uporabnikovega izvajalca osebne asistencije oziroma zavod.

(9) Če ima uporabnik pravico do celodnevnega institucionalnega varstva ali oskrbovalca družinskega člana ali dolgotrajne bolnišnične obravnave v skladu s predpisi, ki urejajo področje socialnega in zdravstvenega varstva, dolgotrajne oskrbe ali do celodnevnega institucionalnega varstva v skladu s predpisi, ki urejajo šolsko zakonodajo, ali do storitve socialnega vključevanja prebivanja s podporo v skladu z zakonom, ki ureja socialno vključevanje invalidov, ali prestaja zaporno kazen, se mu prizna pravica do osebne asistencije, vendar jo lahko koristi s prvim naslednjim dnevom, ko mu preneha pravica do navedenih storitev oziroma preneha prestajati zaporno kazen.

(10) Pritožba zoper odločbo ne zadrži izvršitve pravice do osebne asistencije.

33. člen

(pritožba zoper odločbo o pravici do osebne asistencije)

(1) O pritožbi zoper odločbo iz devetega odstavka prejšnjega člena odloči ministrstvo. Pri odločanju o pritožbi ministrstvo lahko pridobi novo mnenje komisije. Odločba, izdana v pritožbenem postopku, postane izvršljiva s prvim dnevom naslednjega meseca od dneva izdaje te odločbe.

(2) Ne glede na določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek, se v pritožbenem postopku lahko odloči, da vlagatelju pripada drugačen (večji ali manjši) obseg ur in drugačna opredelitev vrst storitev osebne asistencije oziroma da do storitev osebne asistencije ni upravičen, na podlagi obrazloženega mnenja, kot to določa peti odstavek 36. člena tega zakona.

34. člen **(mnenje o obsegu ur in vsebini osebne asistENCE)**

(1) Komisija na podlagi vloge in osebnega razgovora na domu uporabnika izdelava mnenje o številu ur in vsebini osebne asistENCE. Pri ocenjevanju vrste, vsebine in obsega potreb komisija uporablja standardizirano ocenjevalno orodje za oceno potreb po storitvah osebne asistENCE – ZojA za izdelavo ocenjevalnega obrazca.

(2) Merila za ocenjevanje potreb po storitvah osebne asistENCE, na podlagi katerih je oblikovano standardizirano ocenjevalno orodje, so potrebe vlagatelja po storitvah osebne asistENCE iz 7. člena tega zakona in obseg vlagateljeve aktivnosti iz 6. člena tega zakona.

(3) Komisija je izvedenski organ, ki deluje v okviru zavoda in jo sestavlja stalni član, strokovnjak, ki ima najmanj štiri leta strokovnih in praktičnih izkušenj s področja invalidskega, socialnega ali zdravstvenega varstva ter zunanji član, strokovnjak zdravniške stroke iz izvedenskega organa Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije. Stalne članice izvedenskega organa imenuje svet zavoda.

(4) Vlagatelj lahko predlaga dodatnega člana komisije, ki mora imeti strokovno znanje s področja potreb pri vrsti invalidnosti, ki jo komisija v posameznem primeru ocenjuje in ga izbere iz liste oseb s strokovnim znanjem s področja posamezne vrste invalidnosti.

(5) Komisija praviloma izdelava mnenje iz prvega odstavka tega člena na podlagi osebnega razgovora z uporabnikom oziroma njegovim zakonitim zastopnikom na domu uporabnika. Pri razgovoru ni navzoč predstavnik izvajalca osebne asistENCE.

(6) V primeru bivanja uporabnika v času vložitve vloge v institucionalnem varstvu, bolnišnici ali rehabilitacijskem centru komisija opravi osebni razgovor z uporabnikom na naslovu, kjer se nahaja v času podaje mnenja.

(7) Uporabnika, za katerega je komisija podala mnenje na podlagi prejšnjega odstavka, se ponovno oceni po vrnitvi uporabnika v domače okolje. Uporabnik je dolžan o vrnitvi v domače okolje obvestiti koordinatorsko službo najkasneje v 8 dneh po vrnitvi. Koordinator uvede postopek ponovne ocene upravičenosti do osebne asistENCE po uradni dolžnosti najkasneje v roku enega meseca po vrnitvi uporabnika v domače okolje.

(8) Pravica do osebne asistENCE je izražena v obsegu ur na teden. V primeru vključenosti vlagatelja v storitve vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji oziroma v primeru, da ima vlagatelj pravico do drugih podpor pri zaposlovanju in socialnem vključevanju, ki so financirane iz javnih virov in so urejene v predpisih s področja socialnega varstva in zaposlovanja invalidov oziroma vključenosti v izvajanje vzgojno-izobraževalnih programov v skladu s predpisi, ki urejajo šolsko zakonodajo, se pravica do osebne asistENCE opredeli v obsegu ur na teden, ko je uporabnik v storitve vključen, ter v obsegu ur na teden, ki jih uporabnik potrebuje, ko storitev iz četrtega odstavka 9. člena tega zakona ni na voljo.

(9) Pri določitvi ur osebne asistENCE se upošteva življenjska ogroženost uporabnika in se v mnenju navede obvezna nujna prisotnost osebnega asistenta iz tretjega odstavka 7. člena tega zakona.

(10) Pri določitvi ur osebne asistENCE se upošteva, da ima uporabnik v kombinaciji s podporno tehnologijo, prilagoditvami življenjskega in delovnega okolja in načrtovanjem fizičnega okolja brez grajenih ovir ter glede na njegovo socialno mrežo, enake možnosti izbire, kot jih imajo drugi državljani.

(11) Obrazec mnenja in ocenjevalni obrazec iz prvega odstavka tega člena in listo oseb s strokovnim znanjem s področja vrste invalidnosti iz četrtega odstavka tega člena določi minister.

35. člen (poročanje)

(1) Izvajanje osebne asistencije pri uporabniku preverja koordinator vsaj enkrat na leto oziroma po potrebi.

(2) Uporabnik oziroma njegov zakoniti zastopnik mora koordinatorju in izvajalcu osebne asistencije oziroma zavodu sporočiti vsa dejstva, okoliščine in vse spremembe v povezavi z zdravstvenim stanjem, aktivnostjo in spremembo socialnih okoliščin, ki lahko vplivajo na upravičenost do osebne asistencije, obseg ali obdobje prejemanja, takoj, ko je sprememba nastala ali je zanjo izvedel, vendar najpozneje v osmih dneh od nastanka spremembe. V primeru, da sprememba vpliva na širši ali ožji obseg izvajanja osebne asistencije, se ponovno odloča o pravici do osebne asistencije.

36. člen (ponovna ocena upravičenosti do osebne asistencije)

(1) V postopku ponovne ocene upravičenosti do osebne asistencije se preverja upravičenost in ustreznost obsega ur in vrst storitev osebne asistencije, priznanih z odločbo o pravici do osebne asistencije.

(2) Ponovna ocena upravičenosti do osebne asistencije vseh uporabnikov se izvede vsakih pet let po uradni dolžnosti in zajema ugotavljanje uporabnikovih potreb po storitvah osebne asistencije v povezavi z zdravstvenim stanjem na podlagi zdravstvene dokumentacije, aktivnosti in spremembe socialnih okoliščin.

(3) Pri uporabnikih iz četrtega odstavka 6. člena tega zakona se ponovna ocena upravičenosti do osebne asistencije izvede na predlog uporabnika po pridobitvi pravice na podlagi ocene invalidnosti ali telesne okvare.

(4) Koordinator lahko pri posameznem uporabniku kadarkoli predlaga ponovno oceno upravičenosti do osebne asistencije, če zazna spremenjene potrebe uporabnika po vrstah in obsegu ur storitev osebne asistencije, če obstaja sum, da uporabnik ne potrebuje osebne asistencije oziroma jo potrebuje v manjšem obsegu, kot jo koristi, ali če obstajajo druge okoliščine, ki utemeljujejo ponovno oceno.

(5) Ponovna ocena se izvede v skladu s postopkom, kot je določen za postopek uveljavljanja pravice do osebne asistencije, na podlagi zdravstvene dokumentacije. V primeru, da gre za ponovno oceno na podlagi vloge vlagatelja zaradi spremembe v zdravstvenem stanju uporabnika, aktivnosti ali socialnih okoliščin, mora ob vlogi priložiti zdravstveno dokumentacijo in drugo dokumentacijo o nastanku sprememb, ki ni starejša od šest mesecev. Z odločbo o ponovni oceni pravice do osebne asistencije se uporabniku lahko prizna drugačen (večji, enak ali manjši) obseg ur in drugačna opredelitev vrst storitev osebne asistencije, ki so mu bile priznane z veljavno odločbo, oziroma do storitev osebne asistencije ni upravičen. V primeru, da se uporabniku z odločbo o ponovni oceni prizna manjši obseg ur ali do storitev osebne asistencije ni upravičen, mnenje komisije iz 34. člena tega zakona vsebuje obrazložitev razlogov za zmanjšanje ali odvzem pravice.

(6) Odločba, izdana v postopku ponovne ocene, postane izvršljiva s prvim dnevom naslednjega meseca od dneva izdaje te odločbe.

VIII. KOORDINATOR

37. člen (koordinator)

(1) Koordinator je strokovni delavec centra za socialno delo z znanji s področja invalidskega varstva, ki koordinira in organizira pravice iz invalidskega varstva za posameznega uporabnika.

(2) Koordinator:

- seznanja invalide z informacijami o njihovih pravicah in obveznostih na podlagi predpisov s področja invalidskega in socialnega varstva ter se povezuje z drugimi deležniki;
- vodi postopke za uveljavljanje pravice do osebne asistencije;
- vodi postopke za uveljavljanje pravice do komunikacijskega dodatka;
- pri uporabniku ali izvajalcu osebne asistencije oziroma zavodu preverja, usklajuje in spremlja izvajanje osebne asistencije ob vsakokratnem sumu zlorabe instituta osebne asistencije ali po potrebi ter nudi pomoč v postopkih zamenjave izvajalca osebne asistencije;
- vsaj enkrat letno ali po potrebi spremlja izvajanje osebne asistencije pri uporabniku na domu in pri izbranem izvajalcu osebne asistencije oziroma zavodu;
- vsaj enkrat letno ali po potrebi poroča ministrstvu o izvajanju osebne asistencije, ki jo usklajuje;
- podaja mnenje v primeru odstopa izvajalca osebne asistencije oziroma zavoda od izvedbenega načrta pri posameznem uporabniku osebne asistencije in
- izvaja druge naloge na področju invalidskega varstva.

38. člen **(pogoji za imenovanje koordinatorjev)**

Koordinator mora, poleg pogojev, določenih v zakonu, ki ureja socialno varstvo, za strokovnega delavca, izpolnjevati še naslednja pogoja:

- ima opravljeno usposabljanje za koordinatorje iz 29. člena tega zakona;
- ni pravnomočno obsojen na nepogojno kazen zapora in iz kazenske evidence ne izhaja, da je bil pravnomočno obsojen za kaznivo dejanje na področju nasilja, spolne nedotakljivosti oziroma diskriminatornega ravnanja na podlagi invalidnosti po drugih predpisih.

IX. FINANCIRANJE OSEBNE ASISTENCE

39. člen **(cena ure storitve osebne asistencije za izvajalce osebne asistencije)**

(1) Cena ure storitve osebne asistencije se določi na podlagi metodologije iz drugega odstavka tega člena tako, da pokrije v pravilniku, ki ureja osebno asistenco, opredeljene upravičene stroške, povezane z delom osebnih asistentov, ter upravičene stroške, povezane z organizacijo in izvajanjem osebne asistencije.

(2) Metodologijo za izračun cene ure storitve osebne asistencije predpiše minister.

(3) Sredstva za financiranje storitev osebne asistencije in sredstva za komunikacijski dodatek se zagotovijo v proračunu Republike Slovenije.

40. člen **(financiranje osebne asistencije)**

(1) Za vsakega uporabnika pristojni center za socialno delo z odločbo iz 32. člena tega zakona določi število ur storitev osebne asistencije, ki se mu prizna tedensko ali mesečno, ali višino denarnega nadomestila v skladu z 8. členom tega zakona.

(2) Če je uporabnik upravičen do prejetja dodatka za pomoč in postrežbo oziroma do drugih denarnih prejemkov zaradi potrebe po tuji negi in pomoči, uporabnik sofinancira osebno asistenco pri izbranem izvajalcu osebne asistencije oziroma zavodu v višini polovice navedenega prejemka.

(3) Če se uporabnik iz 8. člena tega zakona odloči za denarno nadomestilo in že prejema dodatek za pomoč in postrežbo oziroma drug denarni prejemek zaradi potrebe po tuji negi in pomoči, se mu denarno nadomestilo iz 8. člena tega zakona izplačuje kot razlika med dodatkom oziroma drugim denarnim prejemkom ter celotnim denarnim nadomestilom, do katerega je upravičen.

(4) Sredstva za izvajanje storitev osebne asistencije izvajalcu osebne asistencije in sredstva za komunikacijski dodatek uporabniku se izplačujejo mesečno.

(5) Izvajalec osebne asistencije je dolžan najprej porabiti sredstva, ki jih uporabnik nameni za sofinanciranje izvajanja storitev osebne asistencije, nato je dolžan porabiti sredstva iz drugih javnih virov, ki se bodo porabljala za izvajanje osebne asistencije, šele nato lahko porablja proračunska sredstva, neposredno namenjena izvajanju osebne asistencije po tem zakonu, skladno s pogodbo. Pod druga javna sredstva se upoštevajo refundacije nadomestila plače, subvencije Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje za zaposlitev, spodbude za zaposlovanje Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje, vzpodbude za zaposlovanje invalidov v skladu z zakonom, ki ureja področje zaposlitvene rehabilitacije in zaposlovanja invalidov in podobno.

(6) Dvojno uveljavljanje stroškov in izdatkov, ki so povrnjeni iz drugega javnega vira, ni dovoljeno.

(7) Natančnejši postopek glede mesečnih zahtevkov za izplačila predpiše minister.

X. ZBIRANJE PODATKOV ZA POTREBE IZVAJANJA OSEBNE ASISTENCE

41. člen

(zbiranje, obdelovanje in hranjenje podatkov za osebno asistenco)

(1) Za zbiranje, shranjevanje, posredovanje in uporabo podatkov, vsebovanih v zbirkah podatkov, ki so potrebni za izvajanje osebne asistencije, se uporabljajo določbe zakona, ki ureja varstvo osebnih podatkov.

(2) Za namene razvoja in izvajanja osebne asistencije se podatki, ki so potrebni za načrtovanje vrste in obsega storitev osebne asistencije ter spremljanje doseganja kazalnikov uspešnosti, obdelujejo v obliki, ki onemogoča identifikacijo posameznika.

42. člen

(register izvajalcev osebne asistencije)

(1) Za potrebe razvoja in izvajanja osebne asistencije ministrstvo vodi register izvajalcev osebne asistencije.

(2) Register iz prejšnjega odstavka vsebuje naslednje podatke:

- zaporedno številko vpisa izvajalca osebne asistencije in številko odločbe o vpisu v register;
- naziv in sedež izvajalca osebne asistencije;
- osebno ime odgovorne osebe in pravni status izvajalca;
- datum začetka izvajanja osebne asistencije;
- kontaktne podatke izvajalca;
- datum izbrisa in številko ter datum odločbe o izbrisu iz registra izvajalcev osebne asistencije.

(3) Podatki vpisani v register so javni.

43. člen

(centralna zbirka podatkov)

(1) Za potrebe odločanja o pravici do osebne asistence, načrtovanje politik, spremljanja stanja, nadzor ter za znanstvenoraziskovalne in statistične namene se vodi informatizirana zbirka podatkov o uporabnikih osebne asistence in njihovih zakonitih zastopnikih, osebnih asistentih, strokovnih vodjih, usklajevalcih osebne asistence in odločbah o pravici do osebne asistence (v nadaljnjem besedilu: centralna zbirka podatkov). Centralna zbirka podatkov vsebuje naslednje podatke:

1. osebne podatke uporabnika osebne asistence in njegovega zakonitega zastopnika (osebno ime, EMŠO, naslov stalnega oziroma začasnega prebivališča, rojstni podatki, osebno ime in EMŠO zakonitega zastopnika, če ga uporabnik ima, telefonska številka uporabnika osebne asistence ali zakonitega zastopnika, elektronski naslov uporabnika osebne asistence ali zakonitega zastopnika);
2. dodatek za pomoč in postrežbo oziroma druge denarne prejeme, ki jih uporabnik prejema iz naslova potrebe po tuji negi in pomoči;
3. vrsto in stopnjo invalidnosti oziroma stopnjo telesne okvare;
4. številko in datum izdaje odločbe o priznanju pravice do osebne asistence;
5. datum začetka ter prenehanja izvajanja osebne asistence;
6. storitve osebne asistence, ki se uporabniku nudijo;
7. odobrene ure osebne asistence;
8. ure nadomeščanj redno zaposlenih osebnih asistentov;
9. podatek o opravljenih in evidentiranih urah storitev osebne asistence (datum in ura začetka in konca izvajanja storitev osebne asistence ter število ur storitev osebne asistence);
10. podatke o izvajalcu osebne asistence oziroma zavodu, ki uporabniku nudi osebno asistenco;
11. osebne podatke osebnih asistentov (osebno ime, EMŠO, usposobljenost iz 27. člena tega zakona, pravna podlaga, na podlagi katere izvaja delo osebnega asistenta, sorodstveno razmerje do uporabnika, telefonska številka, naslov, elektronski naslov);
12. osebne podatke strokovnih vodij in usklajevalcev osebne asistence (osebno ime, EMŠO, izobrazba in strokovni izpit iz 11. člena tega zakona, usposabljanje v skladu s 27. členom tega zakona, pravna podlaga za delo, telefonska številka, elektronski naslov);
13. vrsto in obseg storitev iz 9. člena tega zakona.

(2) Ministrstvo in centri za socialno delo so skupni upravljavci centralne zbirke podatkov.

(3) Izvajalci osebne asistence oziroma zavod v centralni zbirki podatkov obdelujejo zgolj tiste podatke uporabnikov osebne asistence in osebnih asistentov, ki jih nujno potrebujejo za izvajanje storitev osebne asistence in poročanje.

(4) Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo (v nadaljnjem besedilu Inštitut) iz centralne zbirke podatkov obdeluje podatke za spremljanje delovanja osebne asistence, spremljanje izvajalcev osebne asistence, spremljanje kadrovske strukture na področju osebne asistence in za namen nekomercialnih analitičnih in statističnih raziskav. Inštitut dostopa in obdeluje podatke v anonimizirani obliki in jih v anonimizirani obliki predstavlja ministrstvu in javnosti.

(5) Zavod je obdelovalec podatkov za namen izvedbe ocenjevanja potreb po storitvah osebne asistence in priprave mnenja o obsegu ur in vrsti storitev osebne asistence.

(6) Podatki iz centralne zbirke podatkov, ki se nanašajo na uporabnika osebne asistence, se hranijo še pet let po prenehanju pravice do osebne asistence oziroma pet let po smrti uporabnika. Podatki iz enajste točke prvega odstavka tega člena se hranijo pet let po prenehanju pravnega razmerja, na podlagi katerega je osebni asistent izvajal osebno asistenco.

44. člen (pridobivanje podatkov)

(1) Podatki iz prejšnjega člena, ki so po tem zakonu potrebni za uveljavljanje pravice do osebne asistence, se zbirajo neposredno od uporabnika oziroma njegovega zakonitega zastopnika ter po uradni dolžnosti iz zbirk podatkov iz tretjega odstavka tega člena. Uporabnik oziroma njegov

zakoniti zastopnik centru za socialno delo posreduje vse podatke, o katerih pooblaščen organi in organizacije ne vodijo zbirk podatkov.

(2) Podatki iz 11. člena tega zakona, ki so po tem zakonu potrebni zaradi preverjanja pogojev za izvajalca osebne asistencije, se zbirajo neposredno od izvajalca osebne asistencije ter po uradni dolžnosti iz zbirk podatkov iz tretjega odstavka tega člena.

(3) Centri za socialno delo in ministrstvo podatke iz prvega in drugega odstavka tega člena brezplačno pridobivajo iz obstoječih zbirk podatkov naslednjih upravljavcev:

- Ministrstva za notranje zadeve – podatke iz centralnega registra prebivalstva (osebno ime, EMŠO, državljanstvo prebivalca, ki uveljavlja pravice po tem zakonu, stalno ali začasno prebivališče, država bivanja, naslov za vročanje, sprememba osebnega imena, podaljšanje in odvzem roditeljske pravice ter datum prenehanja tega ukrepa, odvzem in vrnitev poslovne sposobnosti, skrbništvo ter datum prenehanja tega ukrepa, družinsko razmerje);
- centrov za socialno delo – podatke o priznanih pravicah in storitvah socialnega vključevanja invalidov, skladno z zakonom, ki ureja socialno vključevanje invalidov, o priznanju pravice dodatka za nego otroka, o pridobitvi ali prenehanju statusa družinskega pomočnika oziroma pravice do oskrbovalca družinskega člana, odločbo o rejniški dejavnosti oziroma osebno ime in EMŠO rejnika ter podatek o priznanju pravice ter višini do dodatka za pomoč in postrežbo, skladno z zakonom, ki ureja področje socialno varstvenih prejemkov;
- Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije – podatke iz zbirke podatkov o uživalcih dodatka za pomoč in postrežbo po zakonu, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje (osebno ime, EMŠO, datum priznanja pravice, vrsta potrebe po tuji pomoči in postrežbi in znesek dodatka za pomoč in postrežbo) ter podatke o osebah, ki imajo priznane kategorije invalidnosti ali telesno okvaro na podlagi zakona, ki ureja področje pokojninskega in invalidskega zavarovanja (osebno ime, EMŠO, datum priznanja pravice);
- upravnih enot – podatke o vojnih invalidih (osebno ime, EMŠO, naslov stalnega ali začasnega prebivališča, datum izdaje odločbe o pravici do dodatka za pomoč in postrežbo);
- Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve – podatke iz poslovnega registra (matična in davčna številka, naziv in sedež poslovnega subjekta, tekoči račun poslovnega subjekta);
- Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije – podatke o prijavi v obvezna socialna zavarovanja za osebne asistente, strokovne vodje in usklajevalce osebne asistencije pri izvajalcih osebne asistencije (osebno ime, EMŠO, podlaga za prijavo v zavarovanje, datum začetka in prenehanja zavarovanja, delovni oziroma zavarovalni čas);
- Ministrstva za vzgojo in izobraževanje – podatke o osebah, ki so vključene v izvajanje vzgojno-izobraževalnih programov (osebno ime, EMŠO, obdobje vključitve, vrsta programa), in podatke o izvajalcu vzgojno-izobraževalnega programa;
- Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in inovacije - podatke o osebah, ki so vključene v izvajanje visokošolskih in univerzitetnih programov (osebno ime, EMŠO, obdobje vključitve, vrsta programa), in podatke o izvajalcu visokošolskega in univerzitetnega programa;
- Finančne uprave Republike Slovenije – podatke iz davčnega registra za izvajalce osebne asistencije (davčna številka, firma oziroma ime, sedež in naslov, številke plačnih računov v Republiki Sloveniji, podatke o postopkih zaradi insolventnosti in postopkih prisilnega prenehanja) in podatke iz knjigovodske evidence (poravnane zapadle obvezne dajatve in druge denarne nedavčne obveznosti);
- Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje – evidence programov aktivne politike zaposlovanja in evidence brezposelnih (osebno ime, EMŠO, naslov stalnega ali začasnega prebivališča, datum vpisa v evidenco, obdobje vključitve in vrsta evidence oziroma programa) ter evidence invalidov, ki so pridobili status po zakonu, ki ureja področje zaposlitvene rehabilitacije in zaposlovanja invalidov (osebno ime, EMŠO, naslov stalnega ali začasnega prebivališča, datum odločbe o podelitvi statusa invalida);
- Ministrstva za solidarno prihodnost – podatke o oblikah in vrstah pravic po zakonu, ki ureja dolgotrajno oskrbo (osebno ime, EMŠO, naslov stalnega ali začasnega prebivališča, datum izdaje odločbe, datum začetka uveljavljanja pravice);
- Zavod Republike Slovenije za šolstvo – evidenca oseb, ki so bile razvrščene na podlagi izvida in mnenja strokovne komisije za razvrščanje otrok in mladostnikov z motnjami v telesnem in duševnem razvoju oziroma je bila usmerjena v program vzgoje in izobraževanja kot otrok z motnjo v duševnem razvoju, slep ali slaboviden otrok, gluhi ali naglušni otrok, gibalno oviran

otrok ali kot otrok z več motnjami na podlagi zakona, ki ureja področja usmerjanja otrok s posebnimi potrebami (osebno ime, EMŠO, datum odločbe o usmerjanju).

(4) Zaradi točnosti in ažurnosti podatkov iz prejšnjega člena se lahko centralna zbirka podatkov na podlagi EMŠO povezuje s Centralnim registrom prebivalstva in vsemi institucijami iz prejšnjega odstavka.

XI. NADZOR NAD IZVAJANJEM OSEBNE ASISTENCE

45. člen (nadzor)

(1) Nadzor po tem zakonu obsega:

- nadzor, ki ga izvaja Socialna inšpekcija v okviru Inšpektorata Republike Slovenije za delo (v nadaljnjem besedilu: socialna inšpekcija), skladno s 46. členom tega zakona;
- nadzor pravnih razmerij in pravnih podlag za izvajanje dela posameznikov v zvezi z izvajanjem storitev osebne asistence, ki ga izvaja Inšpektorat Republike Slovenije za delo;
- nadzor, ki ga izvajata Računsko sodišče Republike Slovenije in Finančna uprava Republike Slovenije v okviru svojih pristojnosti;
- nadzor nad izvajalci osebne asistence nad poslovanjem v zvezi z izvajanjem storitev osebne asistence, ki ga izvaja ministristvo;
- spremljanje izvedbenega načrta, ki ga izvajata pristojni center za socialno delo in koordinator.

46. člen (pristojnost socialne inšpekcije)

(1) Socialna inšpekcija izvaja nadzor nad izvajanjem storitev osebne asistence na podlagi tega zakona in predpisov, izdanih na njegovi podlagi, pri:

- izvajalcih osebne asistence, ki so vpisani v register izvajalcev osebne asistence iz 42. člena tega zakona,
- zavodu iz 15. člena tega zakona,
- uporabnikih oziroma njihovih zakonitih zastopnikih na domu uporabnika,
- osebnih asistentih na delovnem mestu.

(2) V postopku nadzora nad izvajanjem storitev osebne asistence se opravlja:

- preverjanje izpolnjevanja določb iz tega zakona,
- skladnost izvedbenih načrtov s tem zakonom in podzakonskimi akti,
- skladnost izvajanja storitev osebne asistence z izvedbenim načrtom.

(3) Na podlagi ugotovljenih nepravilnosti v nadzoru lahko socialni inšpektor odredi izvajalcu osebne asistence ukrepe, potrebne za odpravo nepravilnosti oziroma za zmanjšanje možnosti za njihovo ponovitev, kot jih določa zakon, ki ureja socialno varstvo ter zakon, ki ureja inšpekcijski nadzor, in izreka sankcije v skladu z 48. in 49. členom tega zakona.

47. člen (nadzor ministrstva nad poslovanjem izvajalcev osebne asistence)

(1) Ministrstvo izvaja nadzor poslovanja izvajalcev osebne asistence, in sicer nad:

- namensko porabo proračunskih sredstev v skladu s predpisi s področja osebne asistence,
- porabo proračunskih sredstev v skladu s predpisi, ki urejajo javne finance.

(2) Ministrstvo na podlagi opravljenega nadzora iz prejšnjega odstavka lahko:

- zahteva odpravo nepravilnosti v zvezi z izpolnjevanjem pogojev za izvajanje osebne asistence v skladu s predpisi s področja osebne asistence,

- zahteva vračilo neupravičeno pridobljenih sredstev z zakonitimi zamudnimi obrestmi,
- zahteva vračilo neporabljenih sredstev z zakonitimi zamudnimi obrestmi,
- zahteva vračilo nenamensko porabljenih sredstev z zakonitimi zamudnimi obrestmi,
- odloči o odvzemu statusa izvajalca osebne asistencije na podlagi neizpolnjevanja katerega koli pogoja iz 12. člena tega zakona.

XII. KAZENSKÉ DOLOČBE

48. člen

(sankcije zoper uporabnika)

- (1) Z globo v višini od 250 do 3.000 eur se kaznuje uporabnik v primeru:
- ugotovljene kršitve določbe drugega, tretjega ali četrtega odstavka 23. člena tega zakona,
 - ugotovljene kršitve določbe prvega ali šestega odstavka 28. člena tega zakona,
 - nepravilnega ali lažnega prikazovanja podatkov iz 21. člena, 22. člena in 30. člena tega zakona,
 - neizpolnitve obveznosti iz sedmega odstavka 34. člena tega zakona,
 - nejavljanja sprememb v skladu z drugim odstavkom 35. člena tega zakona,
 - ugotovljene kršitve drugega odstavka 40. člena tega zakona.

(2) V primeru ponavljajočih kršitev se lahko predlaga začasni ali trajni odvzem pravice do osebne asistencije uporabniku.

49. člen

(sankcije zoper pravne in fizične osebe, ki izvajajo osebno asistenco)

- (1) Z globo od 500 do 5.000 evrov se kaznuje za prekršek pravna oseba:
- če ne upošteva omejitev iz četrtega odstavka 10. člena tega zakona,
 - če ni pripravljen izvedbeni načrt v skladu z določbami 21. člena tega zakona,
 - če ni pripravljen dogovor v skladu z določbami 22. člena tega zakona,
 - če ne ravna v skladu z drugim do četrtem odstavkom 25. člena tega zakona,
 - če ne zagotavlja usposabljanja oziroma ne napoti na usposabljanje iz 27. in 28. člena tega zakona,
 - če ne zagotavlja osebne asistencije v skladu z odločbo iz 32. člena tega zakona, izvedbenim načrtom iz 21. člena tega zakona ter dogovorom iz 22. člena tega zakona,
 - če ne ravna skladno s šestim odstavkom 40. člena tega zakona.

(2) Z globo od 500 do 5.000 evrov se za prekršek kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe izvajalca osebne asistencije, če stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

- (3) Z globo od 250 do 2.000 evrov se za prekršek kaznuje osebni asistent, če:
- osebne asistencije ne izvaja v skladu z izvedbenim načrtom in dogovorom,
 - ne evidentira opravljenih storitev osebne asistencije skladno s sedmim odstavkom 20. člena tega zakona,
 - ne varuje osebnih podatkov in spoštuje zasebnost in integriteto uporabnika v skladu s petim odstavkom 23. člena tega zakona.

»XIII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

50. člen

(prehodno obdobje za vnos urnikov v informacijski sistem)

Izvajalec osebne asistence oziroma zavod v sodelovanju z uporabnikom oziroma zakonitim zastopnikom prične z izvajanjem obveznosti iz četrtega odstavka 23. člena tega zakona najkasneje v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona.

51. člen

(prehodno obdobje za izdajo odločb uporabnikom storitev iz 9. člena tega zakona)

(1) Uporabnikom osebne asistence, ki imajo na dan uveljavitve tega zakona priznано pravico do osebne asistence in hkrati koristijo tudi pravico do vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji oziroma pravico do drugih podpor pri zaposlovanju in socialnem vključevanju, ki so financirane iz javnih virov in so urejene v predpisih s področja socialnega varstva in zaposlovanja invalidov oziroma so vključeni v izvajanje vzgojno-izobraževalnih programov v skladu s predpisi, ki urejajo področje vzgoje in izobraževanja, se v roku 6 mesecev od uveljavitve tega zakona po uradni dolžnosti izda nova odločba o pravici do osebne asistence z upoštevanjem četrtega odstavka 32. člena tega zakona.

(2) Pri izdaji odločbe se upošteva zadnja veljavna odločba o priznani pravici do osebne asistence, veljavni dogovor o vključitvi v druge storitve, navedene v tretjem odstavku 9. člena tega zakona, ter določbo glede odštevanja ur osebne asistence v skladu z določbo tretjega odstavka 9. člena Zakona o osebni asistenci (Uradni list RS, št. 10/17, 31/18 in 172/21).

52. člen

(prehodno obdobje za upoštevanje omejitve števila osebnih asistentov družinskih članov)

Ne glede na določbo tretjega in četrtega odstavka 20. člena tega zakona lahko uporabniku zagotavljata storitve osebne asistence največ dva družinska člana, vendar ne dlje kot šest mesecev od uveljavitve tega zakona.

53. člen

(prehodno obdobje potrjevanja opravljenih ure storitev osebne asistence pri uporabniku)

Osebni asistenti so dolžni začeti z dnevним evidentiranjem opravljenih ur storitev osebne asistence pri uporabniku iz sedmega odstavka 20. člena tega zakona najkasneje v enem mesecu od uveljavitve tega zakona.

54. člen

(ustanovitev zavoda)

Republika Slovenija ustanovi zavod iz 15. člena tega zakona najkasneje do 1. januarja 2027.

55. člen

(začetek izvajanja usposabljanj na zavodu)

Usposabljanja iz drugega odstavka 27. člena tega zakona ter usposabljanje članov strokovnih komisij iz drugega odstavka 29. člena tega zakona izvaja Inštitut do največ šest mesecev od začetka delovanja zavoda, ko usposabljanje preide na zavod. Izvajanje usposabljanja s strani Inštituta se financira iz proračuna Republike Slovenije.

56. člen

(začetek uporabe določb o komisiji)

Do vzpostavitve izvedenskega organa pri zavodu mnenje o obsegu ur in vsebini osebne asistencije podaja Inštitut, ki se financira iz proračuna Republike Slovenije. Do vzpostavitve izvedenskega organa pri zavodu je Inštitut tudi obdelovalec podatkov v skladu s petim odstavkom 43. člena tega zakona.

57. člen
(prenos kadra in osnovnih sredstev iz Inštituta na zavod)

Z ustanovitvijo zavoda oziroma z začetkom izvajanja nalog, povezanih z ocenjevanjem upravičenosti, vrste, vsebine in obsega potreb po storitvah s področja invalidskega varstva se na zavod prenese kader in osnovna sredstva iz Inštituta.

58. člen
(izpolnjevanje pogoja javnega interesa za obstoječe izvajalce osebne asistencije)

Pogoj pridobljenega statusa iz drugega odstavka 10. člena tega zakona ne velja za izvajalce osebne asistencije, ki so na dan uveljavitve tega zakona že vpisani v register izvajalcev osebne asistencije.

59. člen
(prehodno obdobje za sprejem pravilnika, ki bo urejal področje osebne asistencije)

(1) Minister izda podzakonski predpis iz tega zakona najkasneje v roku enega leta od uveljavitve tega zakona.

(2) Do uveljavitve predpisa iz prejšnjega odstavka se uporablja Pravilnik o osebni asistenci (Uradni list RS, št. 26/22, 27/23 71/23 in 10/24).

60. člen
(uporaba predpisov)

Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Zakon o osebni asistenci (Uradni list RS, št. 10/17, 31/18 in 172/21), razen določbe tretjega odstavka 9. člena, šestega poglavja »VI. Postopek za uveljavljanje pravice do osebne asistencije« za postopke, ki so bili uvedeni do začetka uveljavitve tega zakona ter 15. člena prehodnih in končnih določb Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o osebni asistenci – ZOA -A (Uradni list RS, št. 31/18).

61. člen
(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati s 1. januarjem 2025.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu:

Konvencija Združenih narodov o pravicah invalidov (v nadaljnjem besedilu: Konvencija), ki jo je Slovenija ratificirala leta 2008, je prvi zavezujoč dokument Združenih narodov o človekovih pravicah invalidov. Konvencija v 19. členu določa, da »države pogodbenice te konvencije priznavajo enako pravico vsem invalidom, da živijo v skupnosti in enako kot drugi odločajo ter sprejemajo učinkovite in ustrezne ukrepe, ki jim omogočajo polno uživanje te pravice ter polno vključenost v skupnost in sodelovanje v njej, ter zagotavljajo, da:

- a) imajo invalidi enako kot drugi možnost izbrati stalno prebivališče in se odločiti, kje in s kom bodo živeli in jim ni treba bivati v posebnem okolju;
- b) imajo invalidi dostop do različnih storitev na domu ter bivalnih in drugih podpornih storitev v skupnosti, vključno z osebno pomočjo, potrebno za življenje in vključitev v skupnost, ter za preprečevanje osamljenosti ali izločevanja iz skupnosti;
- c) so storitve v skupnosti ter objekti in naprave, ki so namenjeni vsem prebivalcem, enako dostopni invalidom in se prilagajajo njihovim potrebam.«.

Predlog zakona ureja pravico do osebne asistencije ter tako omogoča invalidu, da živi samostojno, aktivno in je enakopravno vključen v družbo.

K 2. členu:

Definicija osebne asistencije je navedena na način, da invalidom zagotavlja polno in enakopravno uživanje vseh človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Opredeljena je kot laična pomoč uporabniku

pri vseh tistih opravilih in dejavnostih, ki jih ne more izvajati sam zaradi vrste in stopnje invalidnosti, potrebuje pa jih vsakodnevno doma in izven doma, da lahko živi neodvisno, aktivno življenje in je enakopravno vključen v družbo.

Osebni asistent je torej oseba, ki nima posebnih znanj ali kvalifikacij, pa vendar lahko pomaga uporabniku do neodvisnega in aktivnejšega življenja. Opredelitev osebne asistencije poudarja, da uporabnik ne more aktivnosti izvajati sam zaradi vrste in stopnje invalidnosti, torej poudarja vsakodnevno pomoč pri invalidih z najtežjimi oviranostmi.

Pri osebni asistenci je ključno, da mora imeti uporabnik sam ali preko svojega zastopnika nadzor nad izvajanjem osebne asistencije. To pomeni, da mora biti pri njenem izvajanju aktiven. Osebna asistencija mora biti prilagojena potrebam, zmožnostim, življenjskim okoliščinam in željam uporabnika. V primeru, da uporabnik ni zmožen sam upravljati z osebno asistenco, naloge uporabnika v odnosu do osebne asistenta prevzame njegov zakoniti zastopnik.

Pri osebni asistenci je ključna vloga uporabnika, zato mu je zagotovljena svobodna izbira izvajalca osebne asistencije in osebne asistenta.

Opredeljuje se pojem neodvisnega življenja, in sicer pomeni, da uporabnik sam odloča kdaj in kako bo izvedena aktivnost, za njeno izvedbo pa potrebuje pomoč druge osebe, ki sledi uporabnikovim navodilom skladno z njegovimi zmožnostmi in invalidnostjo oziroma navodilom njegovega zakonitega zastopnika.

K 3. členu:

Kot temeljna načela predloga zakona določa spoštovanje človekovih pravic in dostojanstva invalidov, pravico uporabnika do svobode izbire in odločanja med postopkom uveljavljanja pravice do osebne asistencije in njenim izvajanjem, spodbujanje vključenosti v družbo, individualno obravnavo uporabnika, zagotavljanje enakih možnosti ter dostopnosti do storitev osebe asistencije. Načela izhajajo iz 3. člena Konvencije, ki kot temeljna načela določa spoštovanje dostojanstva, osebno avtonomijo, ki vključuje svobodo izbire in neodvisnost posameznikov, nediskriminacijo, polno učinkovito sodelovanje in aktivno vključevanje v družbo, spoštovanje različnosti in sprejemanje invalidnosti, kot dela človeške različnosti in človeškosti, enake možnosti, dostopnost ter enakopravnost moških in žensk.

K 4. členu:

Opredeljene so naloge države, ki pa so predvsem načrtovanje razvoja dejavnosti osebne asistencije ter njeno usklajevanje z drugimi področji socialne varnosti in sprejemanje zakonskih podlag. Država prav tako zagotavlja pogoje za čim bolj enakomerno dostopnost, učinkovitost in racionalno organiziranost storitev osebne asistencije v Sloveniji. Za kvalitetno izvajanje osebne asistencije je naloga države tudi, zagotavljanje pogojev za usposabljanje vseh deležnikov osebne asistencije in sredstev za financiranje postopkov za uveljavljanje pravice ter njeno izvajanje.

K 5. členu:

Člen napotuje na uporabo Zakona o splošnem upravnem postopku pri uveljavljanju pravice do osebne asistencije v primerih, ko posamezna vprašanja v tem zakonu niso urejena. Drugi odstavek določa, da so vsi zahtevki, odločbe in pritožbe po tem zakonu takse prosti.

K 6. členu:

Pravica do osebne asistencije je zagotovljena vsakomur, ki izpolnjuje s predlogom zakona določene pogoje, torej pod enakimi pogoji, ne glede na njegov dohodek ali premoženje ter njegov status invalidnosti.

Določba opredeljuje pogoje, ki jih mora upravičena oseba izpolnjevati, da lahko uveljavlja pravico do osebne asistencije, in sicer, da je oseba invalid, da zaradi invalidnosti potrebuje pomoč pri opravljanju vsakodnevnih opravil, vezanih na samostojno osebno in družinsko življenje, vključevanje v okolje, izobraževanje in zaposlitev. Prav tako mora izkazovati, da sam ali s pomočjo zakonitega zastopnika izvaja aktivnosti, navedene v predlogu zakona oziroma izkaže interes za zaposlitev, redno ali izredno izobraževanje ali usposabljanje ter vključitev v vodenje varstvo in zaposlitev pod posebnimi pogoji. Nadaljnji pogoji so, da je državljan Republike Slovenije s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji ali tujec, ki ima stalno prebivališče v Republiki Sloveniji, da je v času uveljavljanja pravice star od 18 do 65 let, da živi ali bi želel živeti v samostojnem ali skupnem gospodinjstvu zunaj celodnevne institucionalne oskrbe ter da potrebuje osebno asistenco v obsegu najmanj 30 ur tedensko.

Kot pogoj za pridobitev pravice do osebne asistencije je opredeljeno, da je oseba invalid. Navedeno je, kdo se po tem predlogu zakona šteje kot invalid, in sicer:

- oseba, ki je pridobila status invalida po zakonu, ki ureja zaposlitveno rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov, ali zakonu o usposabljanju in zaposlovanju invalidov,
- invalid I., II. ali III. kategorije po zakonu, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje,
- invalid, ki je pridobil pravice na podlagi zakona, ki ureja socialno vključevanje invalidov ali varstvo duševno in telesno prizadetih oseb,
- oseba z ugotovljeno najmanj 90 odstotno telesno okvaro zaradi izgube vida ali 70 odstotno telesno okvaro zaradi izgube sluha ali najmanj 80 odstotno telesno okvaro, s tem, da je najnižji odstotek posamične telesne okvare, ki se sešteva, vsaj 70 odstotkov,
- vojaški vojni invalid, vojaški mirnodobni invalid ali civilni invalid vojne po zakonu, ki ureja pravice vojnih invalidov,
- oseba, ki je bila razvrščena na podlagi izvida in mnenja strokovne komisije za razvrščanje otrok in mladostnikov z motnjami v telesnem in duševnem razvoju oziroma je bila usmerjena v program vzgoje in izobraževanja kot otrok z motnjo v duševnem razvoju, slep ali slaboviden otrok, gluhi ali naglušni otrok, gibalno oviran otrok ali kot otrok z več motnjami na podlagi zakona, ki ureja usmerjanje otrok s posebnimi potrebami,
- invalid, ki je pridobil status invalida po predpisih drugih držav članic Evropske unije.

Četrty odstavek dopušča možnost, da oseba, ki še ni pridobila odločbe o invalidnosti ali telesni okvari, vendar je na podlagi izvida potrdila zdravnika specialista ugotovljeno, da pri njej obstaja trajna okvara, ki temelji na spremembah v zdravstvenem stanju, ki jih ni mogoče odpraviti z zdravljenjem ali ukrepi medicinske rehabilitacije, zaradi katere potrebuje pomoč v skladu s tem zakonom in ne potrebuje le podporne negovalne oskrbe in/ali je v vegetativnem stanju, lahko pridobi pravico do osebne asistencije za čas ugotavljanja upravičenosti do pravice iz tretjega odstavka, vendar ne dlje kot dve leti od dokončnosti odločbe o pravici do osebne asistencije. V tem času mora oseba sprožiti postopek za oceno invalidnosti ali telesne okvare na podlagi predpisov iz prejšnjega odstavka in po zaključenem postopku vložiti vlogo za ponovno oceno upravičenosti do osebne asistencije. V nasprotnem primeru pravica do osebne asistencije preneha po poteku dveh let.

Oseba, ki je lahko upravičena do osebne asistencije, mora biti tudi aktivna. V predlogu zakona je opredeljena aktivnost posameznika, ki je pogoj za pridobitev pravice do osebne asistencije. Za aktivnost se šteje vključevanje v:

- skrb za otroka do 18. leta starosti, za katerega je vlagatelj dolžan skrbeti, oziroma skrb za invalidnega otroka;
- zaposlitev ali aktivnosti aktivnega iskalca zaposlitve,
- aktivnosti rednega in izrednega programa izobraževanja oziroma usposabljanja,
- vodenje, varstvo in zaposlitev pod posebnimi pogoji ali
- druge aktivnosti vključevanja v družbo na lokalnem, regionalnem, državnem ali mednarodnem nivoju.

Aktivno zaposlitev predstavlja kakršnokoli opravljanje dela na podlagi pogodbe o zaposlitvi, podjemne pogodbe, samostojnega podjetništva ali prostovoljnega dela ter vodenje, varstvo in zaposlitev pod posebnimi pogoji. Aktivno iskanje zaposlitve pomeni, da se posameznik aktivno udeležuje razgovorov za zaposlitev, aktivno išče načine sodelovanja z drugimi subjekti na trgu zaposlovanja. Aktivno iskanje zaposlitve posameznik dokazuje s potrdilom evidence brezposelnih oseb pri Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje. V aktivnosti rednega in izrednega programa izobraževanja oziroma usposabljanja spada redna ali izredna vključitev v šolske programe, študij, usposabljanja, večerne šole ter tudi vključenost v Center za izobraževanje, rehabilitacijo in usposabljanje ali Center za usposabljanje, delo in varstvo. Druge aktivnosti vključevanja v družbo pa predstavljajo aktivno sodelovanje na športnem, kulturnem, umetniškem področju, družbena aktivnost v okviru nevladnih organizacij in vseh drugih sferah družbenega življenja. Med dokazila o vključitvi v druge aktivnosti družbenega življenja spadajo na primer potrdila društev o vključevanju v aktivnosti, potrdila o udeležbi in dosežkih na dogodkih oziroma tekmovanjih, račun za izvedene aktivnosti uporabnika in podobno. Vsaka dejanska aktivnost posameznika je lahko upoštevana kot aktivnost in se kot taka upošteva v okviru ocenjevanja same pravice do osebne asistencije.

Med upravičence do osebne asistencije ne spadajo osebe, ki potrebujejo samo podporno negovalno oskrbo in/ali so v vegetativnem stanju, ter osebe, ki potrebujejo le storitve osebne asistencije iz sklopa storitev, namenjenih osebni pomoči uporabnika ter storitve pomoči pri pripravljanju hrane in kuhanju, pomoč pri čiščenju in vzdrževanju bivalnih prostorov ter pomoč pri vsakodnevnih nakupih in nakupih predmetov trajne rabe.

Navedeno poudarja namen samega predloga zakona, in sicer pomoč pri aktivnem in samostojnem življenju. Osebe, ki so v vegetativnem stanju ali potrebujejo samo podporno negovalno oskrbo, praviloma aktivnosti ne morejo izkazati, zato zanje storitve osebne asistencije niso ustrezne. Vegetativno stanje je kronično stanje motene zavesti, kjer se oseba občasno prebudi, odpre oči, da kak glas, premakne ud. Duševne funkcije niso prisotne, ne zaveda se okolice in sebe.

Če je upravičena oseba uveljavljala pravico do osebne asistencije pred dopolnjenim 65. letom starosti, je upravičena, da pridobljeno pravico obdrži. Po dopolnjeni starosti 65. let se vsaki dve leti po uradni dolžnosti preveri upravičenost do osebne asistencije. Preverjanje upravičenosti do osebne asistencije po navedeni starosti je potrebna zaradi zagotovitve ustreznosti obsega in vrste storitev osebne asistencije posamezniku iz vidika poslabšanja stanja uporabnika zaradi posledic staranja.

K 7. členu:

Določajo se storitve osebne asistencije. Posamezne naloge znotraj storitve so razvrščene v pet sklopov, in sicer:

- storitve, namenjene osebni pomoči uporabnika (temeljna dnevna opravila),
- storitve, namenjene pomoči v gospodinjstvu in drugih dnevniških opravilih (podporna dnevna opravila),
- spremstvo,
- pomoč na delovnem mestu in v izobraževalnem procesu oziroma usposabljanju ter drugih dejavnostih in aktivnostih, vključno s pomočjo pri aktivnem iskanju zaposlitve,
- pomoč pri komunikaciji.

Vse naloge, ki jih opravlja osebni asistent, se izvajajo v prisotnosti uporabnika in po njegovih navodilih. Katera od storitev se bo izvajala pri posameznem uporabniku, je odvisno od njegovih potreb in želja. Storitve, navedene v tem členu, predstavljajo okvir pomoči uporabniku pri izvajanju vseh aktivnosti. V nekaterih sklopih storitev se nahaja tudi pomoč uporabniku pri vsakdanjih opravilih, kot na primer čiščenje, kuhanje ipd. Tovrstna opravila se nanašajo na pomoč pri tistih opravilih, ki bi jih uporabnik

lahko opravil sam, če ne bi bil oviran. Osebni asistenti torej opravijo delo po navodilih uporabnika kot njegova podaljšana roka, v obsegu, kot bi to delo uporabnik opravil sam. Navodila uporabnika v teh primerih ne smejo prekoračiti obsega in načina pomoči v smislu nalaganja dodatnega dela osebnemu asistentu, ki ga sam uporabnik ne bi opravljal. Pri izvajanju storitev osebne asistence je treba spoštovati integriteto in dostojanstvo osebnih asistentov.

Nadalje se opredeljuje prisotnost osebnega asistenta v času nočnega počitka uporabnika kot storitev osebne asistence le v primerih, ko bi bil uporabnik v času izvajanja storitve zaradi nezadovoljitve njegovih osnovnih življenjskih potreb, življenjsko ogrožen. Življenjska ogroženost je pri posamezniku podana, kadar strokovnjak medicinske stroke ugotovi, da je pri posamezniku potrebna 24 urna prisotnost osebe, ker bi brez prisotnosti prišlo do poslabšanja obstoječega zdravstvenega stanja. Takšna ocena se upošteva le v okviru podaje mnenja komisije za oceno potreb do storitev osebne asistence.

K 8. členu:

V primeru, da uporabniki s senzorno okvaro, to so slepi, gluhi in gluhoslepi, potrebujejo samo storitev osebne asistence kot pomoč pri komunikaciji, se jim lahko odobri komunikacijski dodatek v obsegu 30 ur na mesec, ne glede na starostni pogoj za pridobitev pravice iz tega zakona. Uporabnik lahko namesto osebne asistence izbere denarno nadomestilo v višini dodatka za pomoč in postrežbo pri opravljanju večine osnovnih življenjskih potreb, ki je določen v zakonu, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Drugi odstavek opredeljuje dokazila, ki izkazujejo izpolnjevanje pogojev za pridobitev pravice do komunikacijskega dodatka.

Pravica do komunikacijskega dodatka se izključuje s storitvami osebne asistence.

Podrobnejšo opredelitev postopka uveljavljanja pravice do komunikacijskega dodatka določi minister pristojen za invalidsko varstvo (v nadaljnjem besedilu: minister).

K 9. členu:

Natančneje se določa razmerje med storitvami osebne asistence in drugimi storitvami. Celodnevno dolgotrajno oskrbo v instituciji, dnevno dolgotrajno oskrbo pri izvajalcih, dolgotrajno bolnišnično obravnavo, ki pomeni trajanje bolnišnične obravnave nad 30 zaporednih dni, v skladu s predpisi, ki urejajo področje socialnega in zdravstvenega varstva, se izključuje s storitvami osebne asistence. Dodatno se storitve osebne asistence izključujejo s celodnevnim institucionalnim varstvom po predpisih, ki urejajo šolsko zakonodajo, celodnevno dolgotrajno oskrbo, oskrbovalcem družinskega člana, dolgotrajno oskrbo na domu in denarnim prejemkom, v skladu s predpisi, ki urejajo področje dolgotrajne oskrbe. Prav tako se osebna asistenca izključuje s storitvijo socialnega vključevanja bivanja s podporo skladno z zakonom, ki ureja socialno vključevanje invalidov ter s prestajanjem zaporne kazni.

Nadalje je določeno, da se pravica do osebne asistence ne izključuje s storitvijo pomoči na domu po zakonu, ki ureja socialno varstvo. V tem primeru se v izvedbenem načrtu število odobrenih ur osebne asistence zmanjša za število odobrenih ur iz naslova pomoči na domu po zakonu, ki ureja socialno varstvo.

Tretji odstavek določa, da se pravica do osebne asistence ne izvaja sočasno s pravico do vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji oziroma pravico do drugih podpor pri zaposlovanju in socialnem vključevanju, ki so financirane iz javnih virov in so urejene v predpisih s področja socialnega varstva in zaposlovanja invalidov oziroma vzgojno-izobraževalnimi programi v skladu s predpisi, ki urejajo področje vzgoje in izobraževanja.

Zaradi vključenosti oseb v vodenje, varstvo in zaposlitev pod posebnimi pogoji oziroma druge podpore pri zaposlovanju in socialnem vključevanju, ki so financirane iz javnih virov in so urejene v predpisih s področja socialnega varstva in zaposlovanja invalidov, oziroma vzgojno-izobraževalne programe v skladu s predpisi, ki urejajo področje vzgoje in izobraževanja, se navedene druge storitve ne smejo izvajati sočasno s pravico do osebne asistencе. V nasprotnem primeru bi prišlo do dvojnega financiranja storitev.

K 10. členu:

Osebno asistenco kot nepridobitno dejavnost lahko izvaja javni zavod za invalidsko varstvo Republike Slovenije, ustanovljen na podlagi predloga tega zakona, in izvajalci osebne asistencе, ki so vpisani v register izvajalcev osebne asistencе.

Osebno asistenco kot nepridobitno dejavnost izvajajo humanitarne organizacije in invalidske organizacije s podeljenim statusom v skladu z zakonom, ki ureja humanitarne organizacije, ali zakonu, ki ureja invalidske organizacije, ter zavodi in društva s pridobljenim statusom delovanja v javnem interesu na področju invalidskega, socialnega varstva ali za opravljanje humanitarne dejavnosti na področju socialnega varstva, z vpisom v register izvajalcev osebne asistencе iz 42. člena tega zakona na podlagi odločbe ministrstva, pristojnega za invalidsko varstvo.

Država je dolžna zagotavljati storitve invalidskega varstva na enoten način in zagotavljati enoten sistem usposabljanja deležnikov storitev invalidskega varstva, zato se ustanovi javni zavod za invalidsko varstvo, ki bo zaposloval strokovni kader za izvajanje storitev s področja invalidskega varstva. S tem se na trgu ustvarja pluralizem izvajalcev storitev invalidskega varstva in teži h kakovostnemu in transparentnemu izvajanju storitev.

Nadalje je določeno, da se morajo izvajalci osebne asistencе najkasneje v roku enega meseca od uveljavitve predloga tega zakona vključiti in uporabljati informacijski sistem, ki ga predpiše država in predstavlja informatizirano centralno zbirko podatkov. Informacijski sistem omogoča nadzor nad opravljanjem storitev osebne asistencе. Način uporabe informatizirane zbirke podatkov ministrstvo podrobneje opredeli v letni pogodbi o izvajanju osebne asistencе. S predhodnim vnosom urnikov dela osebnih asistentov pri uporabnikih se izvajalcem osebne asistencе omogoči lažje spremljanje dela osebnih asistentov.

Določba četrtega odstavka določa omejitve dela osebnih asistentov, ki opravljajo storitve osebne asistencе kot samostojni podjetniki posamezniki. Pri posameznem izvajalcu osebne asistencе lahko v tekočem mesecu opravljajo storitve osebne asistencе osebni asistenti, ki opravljajo delo kot samostojni podjetniki posamezniki, največ v obsegu 20 odstotkov vseh opravljenih ur storitev osebne asistencе v preteklem mesecu. Predlog zakona tako spodbuja zaposlovanje osebnih asistentov in s tem preprečuje prekarizacijo dela osebnih asistentov. Hkrati pa zagotavlja osebnim asistentom delavske pravice in zaščito na podlagi zakona, ki ureja delovna razmerja.

K 11. členu:

Določba opredeljuje pridobitev in ohranjanje statusa izvajalca osebne asistencе. Izvajalec osebne asistencе se vpiše v register izvajalcev osebne asistencе, če:

- bo izvajal osebno asistenco za najmanj deset uporabnikov,
- ima zaposlenega strokovnega vodjo za izvajanje osebne asistencе, ki ima opravljen strokovni izpit v skladu s predpisi, ki urejajo področje socialnega varstva, pri katerem iz kazenske evidence ne izhaja, da je bil pravnomočno obsojen za kaznivo dejanje na področju nasilja, spolne nedotakljivosti oziroma diskriminatornega ravnanja na podlagi invalidnosti v skladu z drugimi predpisi,
- ima za vodenje dela osebnih asistentov zaposlenega usklajevalca osebne asistencе, ki je končal vsaj visokošolski strokovni program, pri katerem iz kazenske evidence ne izhaja, da je

bil pravno močno obsojen za kaznivo dejanje na področju nasilja, spolne nedotakljivosti oziroma diskriminatornega ravnanja na podlagi invalidnosti v skladu z drugimi predpisi, če osebni asistenti pri njem opravijo najmanj 6.960 ur storitev osebne asistence. Za vsakih nadaljnjih 5.220 opravljenih ur storitev osebne asistence na mesec zaposli še po enega dodatnega usklajevalca osebne asistence,

- mu ni bila s pravno močno sodbo sodišča izrečena prepoved izvajanja storitev s področja socialnega varstva,
- ima dokazilo o statusu delovanja v javnem interesu,
- ima na dan preverjanja poravnane zapadle obvezne dajatve in druge denarne in nedavčne obveznosti, ki jih izterjuje Finančna uprava Republike Slovenije do višine 50 evrov,
- je vključen v s strani države predpisan informacijski sistem.

Določeno je tudi, da izvajalec osebne asistence pridobi status izvajalca osebne asistence z dnem vpisa v register izvajalcev osebne asistence na podlagi odločbe ministrstva in mora ves čas izvajanja osebne asistence izpolnjevati vse zakonske pogoje za izvajanje storitev osebne asistence. Prav tako mora izvajalec osebne asistence ministrstvu pisno sporočiti vsako spremembo, dejstvo in okoliščino, ki je pomembna za ohranitev statusa, predhodno ali najkasneje v osmih dneh od nastanka spremembe.

Nadalje se določa, da ima izvajalec osebne asistence, ki zaradi objektivnih okoliščin nepričakovano izgubi uporabnika, strokovnega vodjo ali usklajevalca osebne asistence in zato ne izpolnjuje zakonskih pogojev za izvajanje osebne asistence, dva meseca časa, da izpolni te zakonske pogoje. Rok začne teči zadnjega dne v mesecu, ko teh pogojev ne izpolnjuje. Izpolnitev pogojev dokazuje s predložitvijo dokazil o izpolnitvi pogojev. V tem času se pri uporabnikih osebna asistenca izvaja nemoteno.

K 12. členu:

Določajo se pogoji za prenehanje statusa izvajalca osebne asistence in izbris izvajalca iz registra izvajalcev osebne asistence. Ministrstvo o tem izda odločbo, če:

- eno leto ne izvaja storitev osebne asistence po tem zakonu,
- preneha obstajati,
- ne izpolnjuje pogojev iz prvega odstavka prejšnjega člena,
- ne izvaja storitev osebne asistence v skladu s predpisi, ki urejajo osebno asistenco, in pogodbo,
- s sredstvi za izvajanje storitev osebne asistence ne ravna namensko in gospodarno v skladu s predpisi, ki opredeljujejo osebno asistenco,
- ne predloži z zakonom določenih letnih in finančnih poročil,
- ne uporablja informacijskega sistema,
- na podlagi nadzora.

Predlog za izbris iz registra izvajalcev osebne asistence vložiti:

- izvajalec osebne asistence najmanj 30 dni pred predvidenim prenehanjem izvajanja storitev osebne asistence ali
- izvajalec nadzora iz 45. člena tega zakona.

Ureja se tudi potek nadaljnjega izvajanja storitev osebne asistence v primeru prenehanja izvajalca osebne asistence ali odvzema statusa izvajalca osebne asistence, in sicer se izvajanje lahko prenese na zavod ali drugega izvajalca osebne asistence. Do prehoda k zavodu ali drugemu izvajalcu osebne asistence mora izvajalec osebne asistence skladno s pogodbo zagotavljati osebno asistenco za uporabnike do prehoda k drugemu izvajalcu osebne asistence ali zavodu.

Izvajalec osebne asistencije se lahko izbriše iz registra izvajalcev osebne asistencije, če ne zaposli usklajevalca osebne asistencije, pa so za to že tri mesece izpolnjeni pogoji. Rok začne teči od zadnjega dne v mesecu, ko je prvič izpolnjen pogoj za zaposlitev usklajevalca osebne asistencije.

K 13. členu:

Določa se obveznost izvajalca osebne asistencije revidirati računovodske izkaze na način, da za vsako poslovno leto zagotovijo revizorjevo poročilo o dogovorjenih postopkih, s katerimi revizijska družba, ustanovljena v skladu z zakonom, ki ureja revidiranje, poda mnenje:

- da so javna sredstva, prejeta zaradi izvajanja osebne asistencije, prikazana na posebnem kontu,
- da so skupni stroški, ki se nanašajo na več dejavnosti, razmejeni po ključu delitve tako, da izvajanje osebne asistencije bremeni le tisti del skupnih stroškov, ki je neposredno povezan in potreben za njeno izvajanje skladno z določbami tega zakona in podzakonskimi akti,
- o ustreznosti delitve skupnih stroškov po ključu razmejitev iz druge alineje tega odstavka,
- da so javna sredstva za izvajanje osebne asistencije porabljena namensko za plačilo upravičenih stroškov skladno z določbami tega zakona in podzakonskimi akti.

Z navedenim se poleg revidiranja računovodskih izkazov določa tudi, da izvajalec osebne asistencije, ki opravlja različne dejavnosti, stroške dejavnosti razmeji po ključu delitve in da je zagotovljena njihova namenska in upravičena poraba.

Izvajalci osebne asistencije ministrstvu predložijo s strani revizorja potrjena letna poročila skupaj z revizorjevim poročilom o opravljenih dogovorjenih postopkih najpozneje v 30 dneh po njihovem prejemu oziroma najpozneje do konca junija za preteklo koledarsko leto.

K 14. členu:

Določa se, da ministrstvo za izvajanje storitev osebne asistencije sklene pogodbo z izvajalcem osebne asistencije. Obvezne sestavine pogodbe določi minister.

K 15. členu:

Določba opredeljuje ustanovitev zavoda za namen izvajanja nalog s področja invalidskega varstva, ki ga ustanovi Republika Slovenija.

Znotraj zavoda lahko delujejo notranje organizacijske enote, ki so organizirane zunaj sedeža zavoda. Zavod se financira iz proračuna Republike Slovenije.

Država je dolžna zagotavljati storitve invalidskega varstva na enoten način in zagotavljati enoten sistem usposabljanja deležnikov storitev invalidskega varstva, zato se ustanovi javni zavod za invalidsko varstvo, ki bo zaposloval strokovni kader za izvajanje storitev s področja invalidskega varstva. S tem se ustvarja na trgu pluralizem izvajalcev storitev invalidskega varstva in teži h kakovostnemu in transparentnemu izvajanju storitev.

K 16. členu:

Določba opredeljuje naloge zavoda, in sicer na način, da zagotavlja pogoje za:

- enakomerno dostopnost, učinkovitost in racionalno organiziranost storitev s področja invalidskega varstva na območju Republike Slovenije,
- izvajanje nalog, povezanih z ocenjevanjem upravičenosti, vrste, vsebine in obsegom potreb po storitvah s področja invalidskega varstva,
- izvajanje nalog usposabljanj na področju invalidskega varstva,
- izvajanje nalog financiranja storitev s področja invalidskega varstva,
- izvajanje strokovne podpore izvajalcem storitev s področja invalidskega varstva ter
- izvajanje drugih nalog, ki jih določi Vlada Republike Slovenije.

Zavod bo tako izvajal storitve s področja invalidskega varstva, ocenjeval upravičenost do storitev, financiral storitve ter izvajal usposabljanja za deležnike s področja invalidskega varstva.

K 17. členu:

Določba opredeljuje svet zavoda, njegove člane, izvolitev predsednika in namestnika predsednika sveta zavoda ter njihov mandat. Prav tako so opredeljene naloge sveta zavoda, ki:

- sprejema statut zavoda in splošne akte zavoda;
- imenuje in razrešuje direktorja zavoda;
- spremlja razvoj in izvajanje nalog zavoda;
- sprejema program dela, finančni načrt, zaključni račun ter poslovna poročila zavoda;
- določa način porabe sredstev za izvajanje nalog;
- Vladi Republike Slovenije daje pobude, predloge in priporočila v zvezi z izvajanjem nalog zavoda.

K 18. členu:

Opredeljuje se, da je poslovodni organ zavoda direktor zavoda, ki ga imenuje svet zavoda. K imenovanju direktorja zavoda daje soglasje Vlada Republike Slovenije.

Direktor organizira in vodi delo in poslovanje zavoda, predstavlja in zastopa zavod in je odgovoren za zakonitost dela zavoda. Določba tudi opredeljuje stopnjo izobrazbe, ki jo mora oseba izpolnjevati za zasedbo mesta direktorja zavoda.

K 19. členu:

Statut zavoda določa način imenovanja in izvolitve članov sveta zavoda, njegovega predsednika in namestnika, konstituiranje, pristojnosti, organizacijo in način njegovega delovanja ter organizacijo zavoda. K statutu zavoda daje soglasje Vlada Republike Slovenije, statut pa se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

K 20. členu:

Določba opredeljuje osebne asistente. Osebni asistent je lahko fizična oseba, ki opravlja osebno asistenco pri izvajalcih osebne asistencije ali zavodu na podlagi pogodbe o zaposlitvi, ali kot samostojni podjetnik posameznik, če sam opravlja delo osebnega asistenta, če je polnoleten, poslovno sposoben in iz kazenske evidence ne izhaja, da je bil pravnomočno obsojen za kazniva dejanja na področju nasilja, spolne nedotakljivosti oziroma diskriminatornega ravnanja na podlagi invalidnosti po drugih predpisih ali kaznivo dejanje zoper premoženje, ter imajo opravljeno usposabljanje po tem zakonu.

Osebni asistent, ki delo opravlja kot samostojni podjetnik posameznik, lahko opravlja osebno asistenco največ v obsegu, kot velja za zaposlene na podlagi zakona, ki ureja delovna razmerja.

Določa se, da osebno asistenco pri uporabniku opravlja največ en družinski član uporabnika na podlagi pogodbe o zaposlitvi. Za družinskega člana uporabnika pa se šteje:

- zakonec ali zunajzakonski partner,
- otrok ali otrok osebe iz prejšnje alineje,
- starš ali starš osebe iz prve alineje tega odstavka,
- brat ali sestra,
- stari starš ali stari starš osebe iz prve alineje tega odstavka,
- vnuk ali vnukinja,
- rejnik ali rejnica oziroma njegov partner.

Nadalje pa predlog zakona omogoča uporabniku, ki ima z odločbo priznano pravico do osebne asistencije v obsegu več kot 80 ur na teden, da si za osebnega asistenta izbere še dodatnega družinskega člana v skladu s tem predlogom zakona.

Z omejevanjem družinskih članov uporabnika se zagotavlja uporabnikom neodvisno življenje. S tem se uresničuje tudi temeljni namen Konvencije o pravicah invalidov: »Uresničevanje pravice do dostojanstva, enakega obravnavanja, samostojnega življenja in sodelovanja v družbi.« Osebna asistenca daje možnost spreminjanja položaja invalidov v družbi – iz položaja pasivnih prejemnikov pomoči v aktivne oblikovalce lastnega življenja. Če so osebni asistenti tretje osebe, se za uporabnika izboljša možnost socializacije in vključevanja v družbo, kar je v njihovo korist in v skladu z načeli osebne asistence.

Nadalje je urejeno nadomeščanje zaposlenih osebnih asistentov. Zaposlene osebne asistente lahko nadomestijo zaposleni osebni asistenti ali pa osebni asistenti, ki delo opravljajo kot samostojni podjetniki posamezniki. Nadomeščanje redno zaposlenih osebnih asistentov lahko v obsegu največ 720 ur v koledarskem letu opravljajo tudi osebnimi asistenti, ki izpolnjujejo zakonske pogoje za osebnega asistenta in opravljajo delo na podlagi podjemne pogodbe, kot začasno ali občasno delo dijakov in študentov ali kot začasno ali občasno delo upokojencev.

Med bolniško odsotnostjo, dopustom ali drugimi odsotnostmi z dela v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja, osebnega asistenta lahko nadomešča drug osebni asistent, ne glede na zakonske omejitve. S tem se omogoči lažje nadomeščanje, saj osebnih asistentov na trgu dela primanjkuje.

Nadalje je določeno, da mora osebni asistent evidentirati izvajanje storitev osebne asistence pri uporabniku v informacijskem sistemu tako, da evidentira začetek in konec izvajanja storitev osebne asistence.

Evidentiranje opravljenih ur storitev osebne asistence je potrebno zaradi zagotavljanja nadzora pri izvajanju storitev osebne asistence. Z navedbo v predlogu zakona, da se mora osebni asistent evidentirati v informacijskem sistemu, to postane zakonska obveznost osebnega asistenta in kot taka tudi njegova delovna naloga.

K 21. členu:

Določba opredeljuje izvedbeni načrt, ki je pisni dogovor o storitvah osebne asistence, ki jih uporabnik potrebuje glede na odločbo centra za socialno delo o pravici do osebne asistence, in ga skupaj pripravita uporabnik oziroma njegov zakoniti zastopnik in izbrani izvajalec osebne asistence oziroma zavod. Izvedbeni načrt mora biti pripravljen v sodelovanju z uporabnikom po uporabnikovih željah tako, da se storitve osebne asistence izvajajo v največjo korist uporabnika.

Izvedbeni načrt vsebuje:

- opredelitev vrste nalog, ki jih opravlja osebni asistent,
- navedbo števila osebnih asistentov, ki bodo opravljali osebno asistenco pri uporabniku,
- terminski plan izvajanja osebne asistence,
- obseg in vrsto storitev osebne asistence v primeru, ko uporabnik ni vključen v druge storitve oziroma za čas, ko druge storitve niso na voljo,
- obseg in vrsto storitev osebne asistence za čas, ko je uporabnik vključen v druge storitve, ter
- pravice in obveznosti uporabnika, osebnih asistentov in izvajalca osebne asistence oziroma zavoda.

Podpisan izvedbeni načrt izvajalec osebne asistence oziroma zavod pošlje krajevno pristojnemu centru za socialno delo, ki načrt posreduje koordinatorski enoti invalidskega varstva. Ob vsaki novi odločbi, ki spreminja vrsto storitev in obseg ur osebne asistence, in vsaki spremembi, ki se nanaša na spremembe opredeljene v tem predlogu zakona, se nov izvedbeni načrt pošlje krajevno pristojnemu centru za socialno delo.

Obrazec izvedbenega načrta določi minister.

K 22. členu:

Določa se dogovor o izvajanju osebne asistencе, ki ga skleneta uporabnik ali njegov zakoniti zastopnik in izbrani izvajalec osebne asistencе oziroma zavod, podpiše pa ga tudi osebni asistenti. Dogovor vsebuje:

1. časovni načrt izvajanja osebne asistencе;
2. načrt nadomeščanja osebnih asistentov s strani uporabnika ali izvajalca osebne asistencе;
3. podatke o osebnem asistentu ali osebnih asistentih, ki bodo izvajali osebno asistenco (podatke o osebnem imenu in kontaktne podatke);
4. dolžnost sporočanja vseh sprememb, ki vplivajo na izvajanje osebne asistencе;
5. določitev medsebojnih pravic in odgovornosti in ukrepe zaradi kršitev dogovora;
6. druge določbe, ki so pomembne za izvajanje osebne asistencе.

K 23. členu:

Določa izvajanje osebne asistencе, ki se opravlja v prisotnosti uporabnika in po njegovih navodilih, skladno z izvedbenim načrtom in dogovorom.

Uporabnik oziroma njegov zakoniti zastopnik je odgovoren za izvajanja storitev osebne asistencе pri njem, zagotavljanje in uporabo ustreznih medicinskih in tehničnih pripomočkov, ki jih lahko uveljavlja na podlagi veljavnih predpisov, s čimer se zagotavlja varnost in varovanje zdravja osebnega asistenta ter varnost uporabnika.

Z navedeno določbo se varuje zdravje osebnega asistenta na delovnem mestu. Če lahko uporabnik na podlagi veljavne zakonodaje uveljavlja in pridobi medicinske in tehnične pripomočke, jih je dolžan tudi uporabljati in s tem olajšati delo osebnemu asistentu in hkrati varovati njegovo zdravje na delovnem mestu.

Določa se tudi odgovornost uporabnika, da pri izvajanju storitev osebne asistencе ravna skladu z načeli tega zakona, spoštuje zasebnost ter osebno integriteto osebnega asistenta ob upoštevanju pravic, ki izhajajo iz delovnopravne zakonodaje ter predpisov s področja varnosti in zdravja pri delu, pri tem pa ne sme:

- izvajati nadlegovanja in trpinčenja osebnega asistenta na delovnem mestu v skladu z delovnopravno in kazensko zakonodajo,
- se finančno okoriščati s sredstvi, namenjenimi za izvajanje storitev osebne asistencе,
- ravnati v nasprotju z določbo četrtega odstavka tega člena, oziroma potrditi poročila o opravljenih urah storitev osebne asistencе, ki niso bile izvedene.

Nadalje je določeno, da mora izvajalec osebne asistencе oziroma zavod skupaj z uporabnikom oziroma njegovim zakonitim zastopnikom v informacijski sistem vnesti mesečni urnik dela osebnih asistentov najkasneje do zadnjega dne v mesecu za naslednji mesec in ga v primeru sprememb sprotno posodabljati. Uporabnik oziroma njegov zakoniti zastopnik je dolžan potrditi opravljene ure storitev osebne asistencе v začetku meseca za pretekli mesec.

Obveznost vnosa urnika v informacijski sistem s strani uporabnika oziroma njegovega zakonitega zastopnika izhaja iz uporabnikove pravice, da sam upravlja s svojo osebno asistenco ter odgovornosti, da je uporabnik odgovoren za dejansko izvajanje storitev pri njem, kar mora tudi potrditi. S tem se odgovornost za dejansko izvedene ure osebnih asistentov daje uporabnikom, kar je skladno z načelom osebne asistencе.

Evidenco prisotnosti na delu za posameznega osebnega asistenta je dolžan voditi uporabnik oziroma njegov zakoniti zastopnik in jo mesečno podpisano s strani osebnega asistenta posredovati izvajalcu osebne asistencе.

K 24. členu:

Določena je obveznost izvajanja osebne asistencе. Izvajalci osebne asistencе morajo izvajati osebno asistenco skladno z odločbo, izvedbenim načrtom, dogovorom in pogodbo.

Drugi odstavek določa, da asistenta izbereta skupaj uporabnik oziroma njegov zakoniti zastopnik in izvajalec. Pri tem je treba upoštevati voljo uporabnika.

V povezavi z izvajanjem storitev osebne asistence uporabnik oziroma njegov zakoniti zastopnik koordinatorju predloži dogovor, s katerim dokazuje število ur vključenosti v programe ali storitve iz 9. člena tega zakona oziroma dokazilo izvajalca programa ali storitve iz 9. člena tega zakona o obdobju nezagotavljanja programa ali storitve. Z navedeno določbo se določa obveznost predložitve dogovora, ki ga ima uporabnik sklenjenega zaradi obiskovanja storitev varstveno delovnega centra, šolskih programov, itd.

K 25. členu:

Določba nudi zaščito uporabniku v primeru, da osebni asistent ne izvaja dogovorjenih del in nalog, ki jih je uporabnik načrtoval in so mu bile priznane z izvedbenim načrtom.

Če uporabnik oziroma njegov zakoniti zastopnik glede osebnega asistenta postavlja zahteve, ki jih izvajalec ne more izpolniti, npr. zahteva po določenih osebnostnih lastnosti asistenta ali drugih pogojev, ki kažejo, da se v odnosu do asistenta ne ravna v skladu z izvedbenim načrtom in dogovorom, ali krši delovno in kazensko zakonodajo, ali izvajalec oziroma zavod zaradi objektivnih razlogov ne more zagotoviti osebne asistence uporabniku, lahko izvajalec oziroma zavod odstopi od izvajanja osebne asistence. V obdobju, dokler se ne zagotovi asistenca pri zavodu ali drugem izvajalcu, jo je dolžan izvajati dosedanji izvajalec, a ne dlje kot dva meseca od odstopa. O odstopu in razlogih zanj je izvajalec osebne asistence oziroma zavod dolžan pisno obvestiti koordinatorja.

Izvajalec osebne asistence oziroma zavod odstopi od izvedbenega načrta tudi, če uporabnik krši obveznosti iz dogovora o izvajanju osebne asistence in gre pri tem za utemeljen razlog, ki onemogoča nadaljnje izvajanje osebne asistence. Pred odstopom od izvedbenega načrta mora izvajalec oziroma zavod pisno opozoriti uporabnika na kršitev in na možnost odstopa, če bo uporabnik ponovno kršil obveznosti v enem letu od prejema opozorila in pridobiti pozitivno mnenje koordinatorja. V primeru odstopa od izvedbenega načrta je izvajalec oziroma zavod dolžan zagotoviti izvajanje osebne asistence, dokler se ne zagotovi njeno izvajanje z zavodom ali drugim izvajalcem osebne asistence, a največ dva meseca od odstopa. Določba nudi varstvo uporabniku ne glede na njegove kršitve dogovora o izvajanju osebne asistence in preprečuje, da se pri uporabniku ne bi izvajalce storitve osebne asistence.

K 26. členu:

Izvajalec oziroma zavod je dolžan pristojnemu koordinatorju enkrat letno poročati o izvajanju osebne asistence pri uporabniku oziroma po potrebi ob morebitnih vmesnih spremembah. Poročila morajo služiti kot podlaga za evalvacijo in nenehno skrb za dvig kakovosti storitve ter implementacijo le-te v korist vseh vključenih.

Minister določi konkretnější postopek o načinu poročanja izvajanja osebne asistence.

K 27. členu:

Člen določa usposabljanje osebnih asistentov, strokovnih vodij in usklajevalcev osebne asistence. Osebni asistenti, strokovni vodje in usklajevalci osebne asistence morajo opraviti usposabljanje, preden začnejo prvič izvajati osebno asistenco. Osebni asistenti, ki so pred nastopom dela nudili pomoč konkretnemu uporabniku, lahko usposabljanje opravijo v roku 2 mesecev od začetka izvajanja storitev osebne asistence.

Usposabljanja strokovnih vodij in usklajevalcev osebne asistence izvaja zavod v sodelovanju s strokovnjaki, ki imajo specifična znanja o potrebah oseb s posamezno vrsto invalidnosti.

Usposabljanja osebnih asistentov, ki opravljajo delo pri uporabnikih izvajalca osebne asistence oziroma zavoda, izvajajo izvajalci osebne asistence oziroma zavod s pomočjo usposobljenih strokovnih vodij in usklajevalcev osebne asistence izvajalca osebne asistence oziroma zavoda. S tem se zagotovi enotno delo pri izvajanju storitev osebne asistence in prenos znanja med zaposlenimi pri izvajalcu osebne asistence. Praktični del usposabljanja za osebne asistente poteka pri uporabniku in

je voden s strani izvajalca osebne asistencе oziroma zavoda v sodelovanju z uporabnikom oziroma zakonitim zastopnikom. Na tak način uporabnik sam izobrazí osebnega asistenta in pojasni, na kakšen način želi, da se storitve osebne asistencе pri njem izvajajo.

Oseba, ki uspešno konča usposabljanje za osebne asistencе, strokovne vodje, usklajevalce osebne asistencе, pridobi potrdilo o uspešno končanem usposabljanju, ki ga izda izvajalec usposabljanja.

Vsebino usposabljanja osebnih asistentov, strokovnih vodij, usklajevalcev osebne asistencе določi minister.

Osebni asistenci, strokovni vodje, usklajevalci osebne asistencе se morajo vsaj en delovni dan v koledarskem letu dodatno usposabljeti za opravljanje osebne asistencе. Dodatna usposabljanja so potrebna za nadgradnjo znanja in zagotavljanje strokovnosti izvedbe storitev osebne asistencе.

K 28. členu:

Določa se usposabljanje uporabnikov in njihovih zakonitih zastopnikov. Uporabniki in njihovi zakoniti zastopniki so dolžni opraviti usposabljanje, pred prvim koriščenjem storitev osebne asistencе oziroma najpozneje v dveh mesecih od začetka izvajanja osebne asistencе.

Usposabljanja za uporabnike in zakonite zastopnike lahko izvajajo izvajalci osebne asistencе oziroma zavod.

V tretjem odstavku se določa osnovna vsebina programa usposabljanja uporabnikov in zakonitih zastopnikov, pri katerem je pomembno, da se posamezniki seznanijo s pravicami in dolžnostmi iz delovnih razmerij, področjem osebne asistencе ter varstva in zdravja pri delu in podobno.

Uporabnik in zakoniti zastopnik, ki uspešno zaključita usposabljanje, pridobita potrdilo, ki ga izda izvajalec usposabljanja.

Če uporabnik ali njegov zakoniti zastopnik zavrne usposabljanje ali ga brez upravičenega razloga ne opravi, izvajalec osebne asistencе oziroma zavod zavrne izvajanje osebne asistencе pri tem uporabniku. Usposabljanje s področja osebne asistencе je pomembno tudi za uporabnika osebne asistencе in njegovega zakonitega zastopnika z vidika poznavanja svojih pravic in pristojnosti v odnosu do osebnih asistentov.

Uporabnik in zakoniti zastopnik se morata dodatno usposabljeti vsaj šest ur v koledarskem letu, vsebino usposabljanja in pogoje za njegovo izvajanje določi minister.

K 29. členu:

Določa se usposabljanje koordinatorjev invalidskega varstva in članov strokovne komisije (v nadaljnjem besedilu: komisija). Usposabljanje članov komisij organizira in izvaja zavod. Če koordinator ni opravil usposabljanja pred začetkom izvajanja nalog, ga mora opraviti najkasneje v roku šest mesecev od sklenitve pogodbe o zaposlitvi.

Usposabljanje za koordinatorje invalidskega varstva organizira in izvaja Skupnost centrov za socialno delo Slovenije. Rok za opravljanje usposabljanja za koordinatorje se podaljšuje zaradi organizacije usposabljanj.

Osnovno usposabljanje za koordinatorje in člane komisije mora obsegati vsaj 12 ur. Koordinatorji, kot tudi člani strokovnih komisij po uspešno zaključenem usposabljanju pridobijo potrdilo, prav tako pa se morajo vsako leto vsaj šest ur dodatno usposabljeti.

K 30. členu:

Določba opredeljuje vlogo za uveljavljanje pravice do osebne asistence. Vlagatelj lahko vloži vlogo največ štiri mesece pred dopolnjenim 18. letom starosti in predloži navedena dokazila, ki jih mora vsebovati vloga, med drugim je potrebno priložiti dokazila o stopnji in vrsti invalidnosti ali dokazilo o uvedbi postopka za pridobitev statusa invalida, zdravstveno dokumentacijo o vrsti in stopnji invalidnosti oziroma zdravstveno dokumentacijo, ki dokazuje dolgotrajno telesno, duševno intelektualno ali senzorično okvaro ter dokumentacijo o uporabi medicinsko-tehničnih pripomočkov in drugo dokumentacijo, ki dokazuje vlagateljevo potrebo po osebni asistenci, opis potreb po storitvah osebne asistence pri opravljanju aktivnosti, dokazilo o skrbi za otroka do 18. leta starosti, odločbo o priznani pravici in višini dodatka za pomoč in postrežbo oziroma drugih denarnih prejemkov, ki jih vlagatelj prejema iz naslova potrebe po tuji negi in pomoči in podpisano izjavo, da se zavezuje, da bo polovico denarnega prejemka namenil za sofinanciranje osebne asistence izbranemu izvajalcu osebne asistence, dokazila o izobraževanju oziroma usposabljanju, zaposlitvi ali aktivnem iskanju zaposlitve, če je zaposlen ali se izobražuje oziroma aktivno išče zaposlitev, dogovor, s katerimi dokazuje število ur vključenosti v programe ali storitve iz 9. člena tega zakona, dokazila o vključitvi v druge aktivnosti družbenega življenja, kot na primer potrdila društev o vključevanju v aktivnosti, potrdila o udeležbi in dosežkih na dogodkih oziroma tekmovanjih, račun za izvedene aktivnosti uporabnika. Določeno je tudi, katera dokazila vlagatelj predloži le, če z njimi razpolaga.

Dodatno se v vlogi lahko opredeli želja vlagatelja po dodatnem članu komisije za oceno potreb po osebni asistenci.

K 31. členu:

Določba opredeljuje postopek za uveljavljanje pravice do osebne asistence. Koordinator invalidskega varstva pregleda vlogo in preveri izpolnjevanje vseh pogojev za dodelitev pravice do osebne asistence. Po tem lahko zavrne pravico do osebne asistence, če ugotovi, da vlagatelj ne izpolnjuje pogojev za priznanje pravice do osebne asistence. Kadar pa ugotovi, da so izpolnjeni pogoji za priznanje pravice, vlogo najpozneje v petih dneh od prejema popolne vloge, odstopi izvedenskemu organu pri zavodu, kjer najmanj dvočlanska komisija poda mnenje o obsegu ur in vrsti storitev osebne asistence.

K 32. členu:

Člen opredeljuje odločbo o pravici do osebne asistence. Na podlagi mnenja komisije pristojni center za socialno delo izda odločbo o pravici do osebne asistence, v kateri določi obseg in vrsto storitev osebne asistence. Odločba o pravici do osebne asistence vsebuje:

1. ime in priimek uporabnika;
2. ime in priimek zakonitega zastopnika, če ga uporabnik ima;
3. število ur osebne asistence na teden, ki so uporabniku priznane na podlagi mnenja komisije;
4. sklope storitev osebne asistence;
5. ugotovitev, ali uporabnik že prejema denarni prejemek, in kateri denarni prejemek prejema;
6. navedbo o dolžnosti uporabnika, da bo polovico denarnega prejemka iz prejšnje točke namenil za sofinanciranje osebne asistence izbranemu izvajalcu osebne asistence;
7. navedba ponovne ocene upravičenosti do osebne asistence.

V izreku odločbe se v primerih življenjske ogroženosti uporabnika, navede obvezna nujna prisotnost osebnega asistenta. Navedeno pomeni, da bo uporabnik, ki bo v odločbi imel navedeno življenjsko ogroženost, upravičen do koriščenja ur osebne asistence tudi v nočnem času.

Prav tako se v primeru vključenosti vlagatelja v storitve iz tretjega odstavka 9. člena tega zakona, v izreku odločbe določi obseg in vrsto storitev osebne asistence za čas, ko je uporabnik v storitve vključen in za čas, ko storitev iz tretjega odstavka 9. člena tega zakona ni na voljo. Iz navedenega bo izhajala upravičenost uporabnika do ur osebne asistence glede na dejstvo, ali v nekem obdobju obiskuje druge storitve iz tretjega odstavka 9. člena tega zakona ali ne. V višjem obsegu bo storitve osebne asistence tako uporabnik lahko koristil samo v času šolskih počitnic ali zaprtja izvajalca drugih storitev po tem zakonu oziroma zaprtja zaradi višje sile (poplava, potres, epidemija, ipd.).

Peti odstavek določa, da se v primerih odločanja o pravici do osebne asistencije vlagateljem, ki se v času odločanja nahajajo v bolnici, na rehabilitaciji ipd. ali vlagateljem, ki zaradi nujnosti potrebe po storitvah osebne asistencije ne izpolnjujejo vseh z zakonom predpisanih pogojev za dodelitev pravice o osebni asistenci, odloči z začasno odločbo.

Priloga odločbe o pravici do osebne asistencije je vrednotnica za osebno asistenco, ki je dokazilo o priznani pravici do osebne asistencije, podroben obrazec vrednotnice pa določi minister.

Mnenje komisije in ocenjevalni obrazec se vročita skupaj z odločbo, ne glede na določbe o obvezni seznanitvi stranke o dejstvih in okoliščinah, ki so pomembna za izdajo odločbe na podlagi zakona, ki ureja splošni upravni postopek.

Kadar se ponovno odloča o pravici do osebne asistencije zaradi spremembe, ki lahko vpliva na upravičenost do osebne asistencije, na podlagi ponovne ocene po uradni dolžnosti ali na zahtevo vlagatelja, odločba, izdana v tem postopku, postane izvršljiva s prvim dnevom naslednjega meseca od dneva izdaje te odločbe, ne glede na zakon, ki ureja splošni upravni postopek. O izreku odločbe se obvesti uporabnikovega izvajalca osebne asistencije oziroma zavod.

Če ima uporabnik pravico do celodnevnega institucionalnega varstva ali družinskega pomočnika ali dolgotrajne bolnišnične obravnave v skladu s predpisi, ki urejajo področje socialnega in zdravstvenega varstva, dolgotrajne oskrbe ali do celodnevnega institucionalnega varstva v skladu s predpisi, ki urejajo šolsko zakonodajo, ali do storitve socialnega vključevanja prebivanja s podporo v skladu z zakonom, ki ureja socialno vključevanje invalidov, ali prestaja zaporno kazen, mu je prizna pravica do osebne asistencije, vendar jo lahko koristi s prvim naslednjim dnevom, ko mu preneha pravica do navedenih storitev oziroma preneha prestajati zaporno kazen.

Pritožba zoper odločbo ne zadrži izvršitve pravice do osebne asistencije.

K 33. členu:

O pritožbi zoper odločbo odloči ministrstvo. Pri odločanju o pritožbi ministrstvo lahko pridobi novo mnenje komisije. Odločba, izdana v pritožbenem postopku, postane izvršljiva od dneva izdaje te odločbe. Ne glede na določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek, se v pritožbenem postopku lahko odloči, da vlagatelju pripada drugačen (večji ali manjši) obseg ur in drugačna opredelitev vrst storitev osebne asistencije oziroma da do storitev osebne asistencije ni upravičen. V tem primeru mora biti mnenje komisije ustrezno obrazloženo.

K 34. členu:

Določa se, da komisija na podlagi vloge in osebnega razgovora na domu uporabnika izdelava mnenje o številu ur in vsebini osebne asistencije. Pri ocenjevanju vrste, vsebine in obsega potreb komisija uporablja standardizirano ocenjevalno orodje za oceno potreb po storitvah osebne asistencije – ZojA za izdelavo ocenjevalnega obrazca, ki ga določi minister.

Z drugim odstavkom se določajo merila za ocenjevanje potreb po storitvah osebne asistencije, na podlagi katerih je oblikovano standardizirano ocenjevalno orodje so potrebe vlagatelja po storitvah osebne asistencije iz 7. člena tega zakona in obseg vlagateljeve aktivnosti iz 6. člena tega zakona.

Komisija je izvedenski organ, ki deluje v okviru, ki deluje v okviru zavoda in jo sestavlja stalni član, strokovnjak, ki ima najmanj štiri leta strokovnih in praktičnih izkušenj s področja invalidskega, socialnega ali zdravstvenega varstva ter zunanji član, strokovnjak zdravniške stroke iz izvedenskega organa Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije. Stalne člane izvedenskega organa imenuje svet zavoda.

Vlagatelj lahko predlaga dodatnega člana komisije, ki mora imeti strokovno znanje s področja potreb pri vrsti invalidnosti, ki jo komisija v posameznem primeru ocenjuje in ga izbere iz liste oseb s strokovnim znanjem s področja posamezne vrste invalidnosti.

Komisija praviloma izdela mnenje na podlagi osebnega razgovora z uporabnikom oziroma njegovim zakonitim zastopnikom na domu uporabnika. Pri razgovoru ni navzoč predstavnik izvajalca osebne asistencije.

V primeru bivanja uporabnika v času vložitve vloge v institucionalnem varstvu, bolnišnici ali rehabilitacijskem centru komisija opravi osebni razgovor z uporabnikom na naslovu, kjer se nahaja v času podaje mnenja. Z navedenim je vsem osebam, ki izpolnjujejo pogoj za pridobitev pravice do osebne asistencije, dana možnost, da pridobijo pravico do osebne asistencije, ne glede na to, da ob času podaje vloge ne bivajo na domačem naslovu, ampak si to želijo.

Uporabnika, za katerega je komisija podala mnenje izven njegovega doma, komisija ponovno oceni po vrnitvi uporabnika v domače okolje. Koordinator uvede postopek ponovne ocene opravičenosti do osebne asistencije po uradni dolžnosti najkasneje v roku enega meseca po vrnitvi uporabnika v domače okolje. S tem se preveri upravičenost posameznika do osebne asistencije v domačem okolju, kjer se osebna asistencija praviloma izvaja ter se določi ustrezen obseg in vrste storitev osebne asistencije.

Pravica do osebne asistencije je izražena v obsegu ur na teden. V primeru vključenosti vlagatelja v storitve iz tretjega odstavka 9. člena tega zakona se pravica do osebne asistencije opredeli v obsegu ur na teden, ko je uporabnik v storitve vključen, ter v obsegu ur na teden, ki jih uporabnik potrebuje, ko storitev iz tretjega odstavka 9. člena tega zakona ni na voljo.

Pri določitvi ur osebne asistencije se upošteva življenjska ogroženost uporabnika in se v mnenju navede obvezna nujna prisotnost osebnega asistenta.

Pri določitvi ur osebne asistencije se upošteva, da ima uporabnik v kombinaciji s podporno tehnologijo, prilagoditvami življenjskega in delovnega okolja in načrtovanjem fizičnega okolja brez grajenih ovir ter glede na njegovo socialno mrežo, enake možnosti izbire, kot jih imajo drugi državljani.

Obrazec mnenja, ocenjevalni obrazec in listo oseb s strokovnim znanjem s področja vrste invalidnosti iz tega člena določi minister.

K 35. členu:

Izvajanje osebne asistencije pri uporabniku mora koordinator preveriti vsaj enkrat letno oziroma tudi večkrat, če je to potrebno.

Uporabnik oziroma njegov zakoniti zastopnik mora koordinatorju in izvajalcu osebne asistencije oz. zavodu sporočiti vsa dejstva, okoliščine in vse spremembe v povezavi z zdravstvenim stanjem uporabnika, njegove aktivnosti in spremembe socialnih okoliščin, ki lahko vplivajo na upravičenost do osebne asistencije, njen obseg ali obdobje prejemanja takoj, ko je taka sprememba nastala ali je zanjo izvedel, vendar najpozneje v osmih dneh od nastanka spremembe. V primeru, da ta sprememba vpliva na širši ali ožji obseg izvajanja osebne asistencije, se ponovno odloča o pravici do osebne asistencije na podlagi zdravstvene dokumentacije, ki ni starejša od šest mesecev.

K 36. členu:

Določa se ponovna ocena upravičenosti do osebne asistencije, kjer se preverja ustreznost obsega ur in vrst storitev osebne asistencije, priznanih z odločbo o pravici do osebne asistencije.

Ponovna ocena upravičenosti do osebne asistencije vseh uporabnikov se izvede vsakih pet let po uradni dolžnosti, ki zajema ugotavljanje njegovih potreb po storitvah osebne asistencije, v povezavi z

zdravstvenim stanjem na podlagi zdravstvene dokumentacije, njegove aktivnosti in spremembe socialnih okoliščin.

Določba tretjega odstavka določa, da se pri uporabnikih, ki so pravico do osebne asistencije pridobili na podlagi četrtega odstavka 6. člena tega zakona, ponovna ocena upravičenosti do osebne asistencije izvede na predlog uporabnika po pridobitvi pravice na podlagi ocene invalidnosti ali telesne okvare.

Določba tako nalaga uporabniku osebne asistencije obveznost, da sporoči dejstvo, da je pridobil status iz tretjega odstavka 6. člena tega zakona, in mu daje možnost, da se s ponovno oceno upravičenosti do osebne asistencije preveri zadosten obseg pravice in vrste storitve.

Koordinator lahko kadarkoli predlaga ponovno oceno upravičenosti do osebne asistencije, če zazna spremenjene potrebe uporabnika po vrstah in obsegu ur storitev osebne asistencije, če obstaja sum, da uporabnik ne potrebuje osebne asistencije oziroma jo potrebuje v manjšem obsegu, kot jo koristi, ali če obstajajo druge okoliščine, ki utemeljujejo ponovno oceno.

Ponovna ocena se izvede v skladu s postopkom, kot je določen za postopek uveljavljanja pravice do osebne asistencije, na podlagi zdravstvene dokumentacije. V primeru, da gre za ponovno oceno na podlagi vloge vlagatelja zaradi spremembe v zdravstvenem stanju uporabnika, sprememb aktivnosti ali socialnih okoliščin, mora ob vlogi priložiti zdravstveno dokumentacijo in drugo dokumentacijo o nastalih spremembah, ki ni starejša od šest mesecev. Z odločbo o ponovni oceni pravice do osebne asistencije se uporabniku lahko prizna drugačen (večji, enak ali manjši) obseg ur in drugačna opredelitev vrst storitev osebne asistencije, ki so mu bile priznane z veljavno odločbo, oziroma do storitev osebne asistencije ni upravičen. V primeru, da se uporabniku z odločbo o ponovni oceni prizna manjši obseg ur ali do storitev osebne asistencije ni upravičen, mnenje komisije vsebuje obrazložitev razlogov za zmanjšanje ali odvzem pravice.

Odločba, izdana v postopku ponovne ocene, postane izvršljiva s prvim dnevom naslednjega meseca od dneva izdaje te odločbe.

K 37. členu:

Člen določa, kdo je koordinator invalidskega varstva in kakšne so njegove naloge. Med naloge koordinatorja spada seznanjanje invalidov z informacijami o njihovih pravicah in obveznostih na podlagi predpisov s področja invalidskega in socialnega varstva ter se povezovanje z drugimi deležniki. V okviru te naloge so koordinatorji invalidskega varstva prvi kontakt z osebami, ki potrebujejo pomoč in jih na ta način seznanijo z obstoječimi pravicami, ki jih lahko posamezniki uveljavljajo.

Nadalje vodijo postopke uveljavljanja pravice do osebne asistencije, pravice do komunikacijskega dodatka, kjer pomagajo osebami pri izpolnitvi vloge, uveljavljanju same pravice ter izbiri izvajalca osebne asistencije in pripravi izvedbenega načrta za izvajanje storitev osebne asistencije.

Koordinator tudi preverja, usklajuje in spremlja izvajanje osebne asistencije pri uporabniku ali izvajalcu osebne asistencije oziroma zavodu ob vsakokratnem sumu zlorabe instituta osebne asistencije ali po potrebi ter nudi pomoč v postopkih zamenjave izvajalca osebne asistencije. Torej je zadolžen za spremljanje ustreznosti izvajanja pravic pri dejanskem uresničevanju le teh.

Prav tako je koordinator dolžan vsaj enkrat letno ali po potrebi spremlja izvajanje osebne asistencije pri uporabniku doma in izbranim izvajalcu oziroma zavodu. Na podlagi tega koordinator poroča ministrstvu o izvajanju osebne asistencije, ki jo usklajuje.

V primerih odstopa izvajalca osebne asistencije od izvedbenega načrta pri posameznem uporabniku osebne asistencije koordinator poda mnenje ali se z odstopom strinja in kakšne so lahko posledice odstopa za uporabnika. Prav tako izvaja druge naloge na področju invalidskega varstva.

K 38. členu:

Člen določa pogoje za imenovanje koordinatorjev.

K 39. členu:

Člen opredeljuje določitev cene ure storitve osebne asistence, in sicer se ta določi na podlagi metodologije tako, da pokrije v pravilniku, ki ureja osebno asistenco, opredeljene upravičene stroške, povezane z delom osebnih asistentov, ter upravičene stroške, povezane z organizacijo in izvajanjem osebne asistence.

Metodologijo za izračun cene ure storitve osebne asistence predpiše minister.

Nadalje je določeno, da se sredstva za financiranje storitev osebne asistence in sredstva za komunikacijski dodatek zagotovijo v proračunu Republike Slovenije.

K 40. členu:

Člen določa način financiranja storitev osebne asistence iz proračuna ter sofinanciranje storitev osebne asistence s strani uporabnikov v višini polovice zneska dodatka za pomoč in postrežbo ali drugega denarnega prejemka zaradi potrebe po tuji negi in pomoči, če ga prejemajo.

Prav tako se določa način prejetanja komunikacijskega dodatka v povezavi s prejetanjem dodatka za pomoč in postrežbo.

Določba navaja, da se sredstva za izvajanje storitev osebne asistence izvajalcu osebne asistence, sredstva za komunikacijski dodatek uporabniku, ki so zagotovljena v proračunu Republike Slovenije, izplačujejo mesečno.

Nadalje je določeno, da je izvajalec osebne asistence dolžan najprej porabiti sredstva, ki jih uporabnik nameni za sofinanciranje izvajanja storitev osebne asistence nato je dolžan porabiti sredstva iz drugih javnih virov, ki se bodo porabljala za izvajanje osebne asistence, šele nato lahko porablja proračunska sredstva, neposredno namenjena izvajanju osebne asistence po tem zakonu, skladno s pogodbo. Pod druga javna sredstva se upoštevajo refundacije nadomestila plače, subvencije Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje za zaposlitev, spodbude za zaposlovanje Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje, vzpodbude za zaposlovanje invalidov po zakonu, ki ureja področje zaposlitvene rehabilitacije in zaposlovanje invalidov in podobno.

Določeno je tudi, da dvojno uveljavljanje stroškov in izdatkov, ki so že bili povrnjeni iz drugega javnega vira, ni dovoljeno. Iz navedenega izhaja, da strošek ali izdatek, ki je že bil povrnjen iz drugega javnega vira, ne sme biti uveljavljan iz naslova osebne asistence.

Postopek glede mesečnih zahtevkov za izplačila predpiše minister. Pomembno je, da so sredstva porabljena transparentno.

K 41. členu:

Člen predstavlja pravno podlago za zbiranje, shranjevanje, posredovanje, uporabo in drugo obdelavo podatkov, vsebovanih v zbirkah podatkov, ki so potrebni za izvajanje osebne asistence, napotuje na uporabo določb zakona, ki ureja varstvo osebnih podatkov, razen v primerih, ko predlog zakona določa drugače.

Zakona tudi dopušča, da se za namen načrtovanja vrste in obsega storitev osebne asistence in spremljanja doseganja kazalnikov uspešnosti lahko obdelujejo podatki v anonimizirani obliki.

K 42. členu:

Ministrstvo vodi register izvajalcev osebne asistence. Opredeljujejo se osnovni podatki registra izvajalcev osebne asistence, ki je javen.

K 43. členu:

Centralna zbirka podatkov za potrebe odločanja o pravici do osebne asistence, načrtovanje politike, spremljanja stanja, nadzor ter za znanstvenoraziskovalne in statistične namene je informatizirana zbirka podatkov o uporabnikih osebne asistence in njihovih zakonitih zastopnikih osebnih asistentih, strokovnih vodjih, usklajevalcih osebne asistence in odločbah o pravici do osebne asistence in jo vodi ministrstvo. Določba določa, katere podatke zbirka vsebuje.

Centralno zbirko podatkov obdelujejo centri za socialno delo in ministrstvo kot upravljavec centralne zbirke podatkov. Izvajalci osebne asistence oziroma zavod v centralni zbirki podatkov obdelujejo zgolj tiste podatke uporabnikov osebne asistence in osebnih asistentov, ki jih nujno potrebujejo za izvajanje storitev osebne asistence.

Inštitutu RS za socialno varstvo se daje pravna podlaga za obdelovanje podatkov v anonimizirani obliki, in sicer za namen načrtovanja politike in spremljanja delovanja osebne asistence, spremljanja izvajalcev osebne asistence, spremljanja kadrovske strukture na področju osebne asistence in za namen nekomercialnih analitičnih in statističnih raziskav.

Podatki iz evidence uporabnikov osebne asistence se hranijo pet let po prenehanju pravice do osebne asistence oziroma pet let po smrti. Podatki o osebnih asistentih pa se hranijo pet let po prenehanju pravnega razmerja, na podlagi katerega je osebni asistent izvajal osebno asistenco.

K 44. členu:

Ureja se način pridobivanja podatkov, ki so potrebni za uveljavljanje pravice do osebne asistence in se zbirajo neposredno od uporabnika oziroma njegovega zakonitega zastopnika ter po uradni dolžnosti iz zbirk podatkov, ki jih v Republiki Sloveniji vodijo za to pooblaščen organi in organizacije.

Tretji odstavek določa od katerih organov in katere podatke lahko centri za socialno delo in ministrstvo, pristojno za invalidsko varstvo, brezplačno pridobivajo iz obstoječih zbirk podatkov. Četrty odstavek pa vsebuje določbo o poveztljivosti centralne zbirke podatkov s Centralnim registrom prebivalstva.

K 45. členu:

Določba opredeljuje nadzor nad izvajanjem storitev osebne asistence, ki obsega nadzor, ki ga izvaja Socialna inšpekcija v okviru Inšpektorata Republike Slovenije za delo, nadzor pravnih razmerij in pravnih podlag za izvajanje dela posameznikov v zvezi z izvajanjem storitev osebne asistence, ki ga izvaja Inšpektorat Republike Slovenije za delo, nadzor, ki ga izvajata Računsko sodišče Republike Slovenije in Finančna uprava Republike Slovenije v okviru svojih pristojnosti, nadzor nad poslovanjem izvajalcev osebne asistence v zvezi z izvajanjem storitev osebne asistence, ki ga izvaja ministrstvo ter spremljanje izvedbenega načrta, ki ga izvajata pristojni center za socialno delo in koordinator.

K 46. členu:

Ureja se pristojnost Socialne inšpekcije nad izvajanjem storitev osebne asistence na podlagi tega zakona in predpisov, izdanih na njegovi podlagi, pri:

- izvajalcih osebne asistence, ki so vpisani v register izvajalcev osebne asistence iz 42. člena tega zakona,
- zavodu iz 15. člena tega zakona,
- uporabnikih oziroma njihovih zakonitih zastopnikih na domu uporabnika,
- osebnih asistentih na delovnem mestu.

V postopku nadzora nad izvajanjem storitev osebne asistence bo Socialna inšpekcija preverjala izpolnjevanje zakonskih pogojev za izvajanje osebne asistence, skladnost izvedbenih načrtov s tem zakonom in podzakonskimi akti, ter skladnost izvajanja storitev osebne asistence z izvedbenim načrtom.

Na podlagi ugotovljenih nepravilnosti v nadzoru lahko odredi socialni inšpektor izvajalcu osebne asistencije ukrepe, potrebne za odpravo nepravilnosti. Za zmanjšanje možnosti za njihovo ponovitev, kot jih določa zakon, ki ureja socialno varstvo ter zakon, ki ureja inšpekcijski nadzor, in izreka prekrške v skladu s tem zakonom.

K 47. členu:

Določba ureja nadzor ministrstva nad poslovanjem izvajalcev storitve osebne asistencije. Navedeni nadzor obsega nadzor namenske porabe proračunskih sredstev v skladu s predpisi s področja osebne asistencije ter nadzor porabe proračunskih sredstev v skladu s predpisi, ki urejajo javne finance.

V okviru navedenega pa ministrstvo opravlja nadzor celotnega poslovanja dejavnosti osebne asistencije pri izvajalcu osebne asistencije, kar vključuje preverjanje vseh zakonsko potrebnih pogojev za izvajanje osebne asistencije, ustreznost in skladnost izvedbenih načrtov z odločbami uporabnikov in uporabnikovimi potrebami ipd.

Na podlagi opravljenega nadzora ministrstvo lahko:

- zahteva odpravo nepravilnosti v zvezi z izpolnjevanjem pogojev za izvajanje osebne asistencije v skladu s predpisi s področja osebne asistencije,
- zahteva vračilo neupravičeno pridobljenih sredstev z zakonitimi zamudnimi obrestmi,
- zahteva vračilo neporabljenih sredstev z zakonitimi zamudnimi obrestmi,
- zahteva vračilo nenamensko porabljenih sredstev z zakonitimi zamudnimi obrestmi,
- odloči o odvzemu statusa izvajalca osebne asistencije.

V okviru nadzora torej ministrstvo lahko zahteva vračilo vseh sredstev, ki so bila neporabljena, nenamensko in neupravičeno porabljena ali pa neupravičeno pridobljena. Gre za zagotavljanje ustreznosti poslovanja izvajalcev osebne asistencije skladno s predpisi za izvajanje osebne asistencije.

K 48. členu:

Določajo se sankcije zoper uporabnika v primeru ugotovljenih kršitev pri izvajanju storitev osebne asistencije. Sankcije zoper uporabnika zakon določa zaradi vodilnega načela osebne asistencije, da je uporabnik odgovoren za ravnanje s svojo osebno asistenco. Pomembno je, da ima uporabnik oziroma njegov zakoniti zastopnik nadzor nad storitvami osebne asistencije, le te pa se izvajajo skladno z uporabnikovimi potrebami. Sredstva za izvajanje storitev so namenjena za pomoč uporabnikom, zato je nedopustna kakršna koli zloraba teh sredstev.

Z globo v višini od 250 do 3.000 eur se kaznuje uporabnik v primeru ugotovljenih kršitev navedenih določb zakona v zvezi z izvajanjem osebne asistencije, usposabljanjem, nepravilnega ali lažnega prikazovanja podatkov v vlogi za osebno asistenco, izvedbenem načrtu ali dogovoru, nejavljanja sprememb, ki lahko vplivajo na upravičenost do osebne asistencije ter kršitve v zvezi s sofinanciranjem storitev osebne asistencije. Zapisane kršitve so najbolj evidentne glede na namen zakona, sankcije pa lahko sledijo tudi zaradi samega neupoštevanja zakonskih določil. Sankcije bo izrekala Socialna inšpekcija na podlagi določb tega zakona.

V primeru ponavljajočih se kršitev se lahko predlaga začasni ali trajni odvzem pravice do osebne asistencije uporabniku.

K 49. členu:

Globe zaradi ugotovljenih kršitev pri izvajanju storitev osebne asistencije se izrečejo pravnim osebam, torej izvajalcem osebne asistencije, odgovorni osebi izvajalca osebne asistencije ali osebnemu asistentu.

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

K 50. členu:

Izvajalec osebne asistencije v sodelovanju z uporabnikom oziroma zakonitim zastopnikom mora začeti z vnosom urnikov v informacijski sistem najkasneje v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona. S tem se dopušča dovolj časa za prilagoditev informacijskega sistema ter omogočenje dostopa do sistema vsem uporabnikom ter zakonitim zastopnikom.

K 51. členu:

Uporabnikom osebne asistencije, ki imajo na dan uveljavitve tega zakona priznana pravica do osebne asistencije in hkrati koristijo tudi pravico do vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji oziroma pravico do drugih podpor pri zaposlovanju in socialnem vključevanju, ki so financirane iz javnih virov in so urejene v predpisih s področja socialnega varstva in zaposlovanja invalidov oziroma so vključeni v izvajanje vzgojno-izobraževalnih programov v skladu s predpisi, ki urejajo šolsko zakonodajo, se v roku 6 mesecev od uveljavitve tega zakona po uradni dolžnosti izda nova odločba o pravici do osebne asistencije z upoštevanjem četrtega odstavka 32. člena tega zakona.

Pri izdaji odločbe se upošteva zadnja veljavna odločba o priznani pravici do osebne asistencije, veljavni dogovor o vključitvi v druge storitve, navedene v tretjem odstavku 9. člena tega zakona, ter določbo glede odštevanja ur osebne asistencije v skladu z določbo tretjega odstavka 9. člena Zakona o osebni asistenci (Uradni list RS, št. 10/17, 31/18 in 172/21).

Navedeno pomeni, da bodo uporabniki, ki koristijo druge storitve, v roku 6 mesecev prejeli novo odločbo po uradni dolžnosti na podlagi že obstoječega mnenja komisije, veljavne odločbe in veljavnega dogovora o vključitvi v druge storitve.

K 52. členu:

Določba omogoča prehodno obdobje za upoštevanje omejitev osebnih asistentov družinskih članov po tem zakonu, in sicer lahko uporabniku zagotavljata storitve osebne asistencije največ dva družinska člana tudi po uveljavitvi zakona, vendar ne dlje kot šest mesecev od uveljavitve zakona.

K 53. členu:

Ureja se prehodno obdobje enega mesecev od uveljavitve tega zakona, v katerem bodo osebni asistenti dolžni pričeti s potrjevanjem opravljenih ur storitev osebne asistencije pri uporabniku. Določeno je kratko prehodno obdobje, saj že sedaj osebni asistenti potrjujejo opravljeno delo pri uporabniku.

K 54. členu:

Določa se rok za ustanovitev javnega zavoda za invalidsko varstvo.

K 55. členu:

Z določbo se določa prehodno obdobje za izvajanje usposabljanj strokovnih vodij in usklajevalcev osebne asistencije ter članov strokovnih komisij s strani Inštituta, in sicer se le to izvaja do največ šest mesecev od začetka delovanja zavoda, ko usposabljanje preide na zavod. Izvajanje usposabljanja s strani Inštituta se financira iz proračuna Republike Slovenije.

K 56. členu:

Določa se prehodno obdobje za izdajo mnenje o obsegu ur in vsebini osebne asistencije s strani Inštituta, ki se financira iz proračuna Republike Slovenije, in sicer do vzpostavitve izvedenskega organa pri zavodu.

K 57. členu:

Določba ureja prenos kadra in osnovnih sredstev iz Inštituta na zavod, in sicer, da se z ustanovitvijo zavoda oziroma s pričetkom izvajanja nalog, povezanih z ocenjevanjem upravičenosti, vrste, vsebine in obsega potreb po storitvah s področja invalidskega varstva, na zavod prenese kader in osnovna sredstva iz Inštituta.

K 58. členu:

Določba opredeljuje, da izvajalcem osebne asistencije, ki so na dan uveljavitve zakona že vpisani v register izvajalcev osebne asistencije, ni potrebno izpolnjevati pogoja javnega interesa na področju invalidskega, socialnega varstva ali humanitarne dejavnosti na področju socialnega varstva iz drugega odstavka 10. člena tega zakona.

K 59. členu:

Določa se prehodno obdobje enega leta za sprejem pravilnika, ki opredeljuje osebno asistenco, ter nadaljnja uporaba veljavnega pravilnika, ki ureja osebno asistenco.

K 60. členu:

Člen določa prenehanje veljave Zakon o osebni asistenci (Uradni list RS, št. 10/17, 31/18 in 172/21), razen določbe tretjega odstavka 9. člena, šestega poglavja »VI. Postopek za uveljavljanje pravice do osebne asistencije« za postopke, ki so bili uvedeni do 31. decembra 2024 ter 15. člen prehodnih in končnih določb ZOA -A, ki vsebuje določbo, ki dopolnjuje 49. a člen Zakona o socialnem varstvu.

K 61. členu:

Člen določa začetek veljavnosti zakona, to je s 1. januarjem 2025.